

Rynek pracy powiatu jarosławskiego w 2015 roku

Spis treści:

1 Charakterystyka powiatu jarosławskiego.....	3
2 Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie	6
2.1 Osoby bezrobotne zarejestrowane w PUP Jarosław	9
2.2 Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku	12
2.3 Struktura osób bezrobotnych.....	13
2.3.1 Osoby bezrobotne, podział ze względu na wiek	13
2.3.2 Osoby bezrobotne, podział ze względu na staż pracy	15
2.3.3 Osoby bezrobotne, podział ze względu na wykształcenie	16
2.3.4 Osoby bezrobotne, podział ze względu na czas pozostawania bez pracy.....	17
2.4 Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy	18
2.4.1 Bezrobotni do 30 roku życia.....	21
2.4.2 Bezrobotni długotrwale	26
2.4.3 Bezrobotni powyżej 50 roku życia.....	32
2.4.4 Bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej	37
2.4.5 Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	42
2.4.6 Bezrobotni niepełnosprawni.....	49
2.5 Profilowanie pomocy dla osób bezrobotnych.....	53
2.5.1 Profil pomocy I.....	54
2.5.2 Profil pomocy II	56
2.5.3 Profil pomocy III	58
2.6 Osoby wyłączone z ewidencji osób bezrobotnych	60
2.7 Poszukujący pracy w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy	63
3 Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej (oferty pracy).....	65
3.1 Zawody deficytowe, nadwyżkowe i zrównoważone w powiecie jarosławskim	71
4 Działalność Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w zakresie aktywizacji osób bezrobotnych ..	77
5 Podsumowanie	79

1 Charakterystyka powiatu jarosławskiego

Powiat jarosławski położony jest w południowo-wschodniej Polsce, w województwie podkarpackim. Wschodnia granica powiatu pokrywa się na długości około 7 km z granicą polsko-ukraińską, na tym odcinku znajduje się drogowe przejście graniczne Korczowa-Krakowiec. Powiat jarosławski leży na ważnym szlaku komunikacyjnym, przy drodze krajowej nr 4 i autostradzie A4 Niemcy-Ukraina. Powiat sąsiaduje od zachodu z powiatem przeworskim, od południa z powiatem przemyskim ziemskim, od północy zaś z powiatem lubaczowskim. Obszar powiatu obejmuje 1 029 km². Terytorialnie powiat podzielony jest na 11 jednostek, w tym dwie gminy miejskie: Jarosław i Radymno, jedną gminę miejsko-wiejską Pruchnik oraz osiem gmin wiejskich: Chłopice, Jarosław, Laszki, Pawłosiów, Radymno, Rokietnica, Roźwienica i Wiązownica.

Według danych GUS na koniec grudnia 2014 r. powiat zamieszkiwało 121 795 osób, tj. o 335 osób mniej niż na koniec 2013 r. (122 130 osób). Liczba ludności powiatu jarosławskiego od 2010 roku przyjęła tendencję malejącą, która wg prognoz GUS będzie się utrzymywać w kolejnych latach. Z danych prognostycznych wynika, że w powiecie jarosławskim w 2020 roku będzie mieszkać 120 115 osób, a w 2025 roku już tylko 118 198 osób. Postępujące zmiany w strukturze demograficznej powiatu jarosławskiego są wynikiem procesu starzenia się społeczeństwa – zwiększa się odsetek osób starszych (pow. 65 r. ż.), a maleje odsetek dzieci (0-14 lat) oraz migracji – wewnętrznych i zagranicznych.

Starzenie się mieszkańców powiatu jarosławskiego ma swoje odzwierciedlenie w strukturze aktywności zawodowej, tj. podziału wg wieku przedprodukcyjnego, produkcyjnego i poprodukcyjnego. Na przestrzeni lat 2010-2014 procentowy udział osób w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) w ogóle mieszkańców powiatu zmniejszył się o 1.6 punktu procentowego, z 20,6% do 19%. Analogicznie sytuacja wygląda w grupie osób w wieku produkcyjnym (18-59 lat kobiety, 18-64 lat mężczyźni), w której na przestrzeni lat 2010-2014 nastąpił spadek o 0.4 punktu procentowego z 63,8% do 63,4%. Wzrost o 1.9 punktu procentowego z 15,7% na 17,6% nastąpił natomiast w latach 2010-2014 w grupie osób w wieku poprodukcyjnym (powyżej 60 lat kobiety, powyżej 65 lat mężczyźni).

Liczbę mieszkańców powiatu jarosławskiego wg aktywności zawodowej na przestrzeni lat 2010-2014 oraz prognozy na lata 2015, 2020 i 2025 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1 Struktura mieszkańców powiatu jarosławskiego w latach 2010-2014, prognoza na lata 2015, 2020 i 2025

Rok		Liczba mieszkańców powiatu jarosławskiego	% udział osób w wieku przedprodukcyjnym	% udział osób w wieku produkcyjnym	% udział osób w wieku poprodukcyjnym
2010	ogółem	122 894	20,6%	63,8%	15,7%
	kobiety	63 055	19,6%	59,3%	21,1%
2011	ogółem	122 677	20,1%	63,8%	16,0%
	kobiety	62 933	19,2%	59,2%	21,6%
2012	ogółem	122 414	19,7%	63,8%	16,5%
	kobiety	62 750	18,8%	59,0%	22,3%
2013	ogółem	122 130	19,3%	63,6%	17,0%
	kobiety	62 588	18,5%	58,6%	22,9%
2014	ogółem	121 795	19,0%	63,4%	17,6%
	kobiety	62 383	18,1%	58,3%	23,6%

2015*	ogółem	121 655	18,6%	64,2%	17,3%
	kobiety	62 302	17,7%	59,0%	23,3%
2020*	ogółem	120 115	17,4%	63,9%	18,6%
	kobiety	61 419	16,6%	58,6%	24,8%
2025*	ogółem	118 198	16,8%	62,5%	20,7%
	kobiety	60 383	15,9%	58,0%	26,1%

*Prognozy ludności wg płci i funkcjonalnych grup wieku (opracowanie na bazie NSP 2011) – GUS, Bank Danych Lokalnych
 Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, Ludność, Stan ludności, Ludność w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej),
 produkcyjnym i poprodukcyjnym wg płci oraz Ludność, Prognozy, Prognozy ludności wg płci i funkcjonalnych grup wieku
 (opracowane na bazie NSP 2011)

Na koniec grudnia 2014 roku 73 819 osób, tj. 60,6% ogółu ludności powiatu jarosławskiego mieszkało na obszarach wiejskich, natomiast 47 976 osób, tj. 39,4% ogółu ludności powiatu mieszkało na terenach miejskich.

Powiat jarosławski to powiat rolniczo-przemysłowy, z przemysłem skoncentrowanym w Jarosławiu. Liczba podmiotów gospodarczych działających w powiecie jarosławskim na koniec grudnia 2015 roku wyniosła 8 612, co stanowi 5,2% wszystkich firm zarejestrowanych w województwie podkarpackim i 0,2% wszystkich firm zarejestrowanych w Polsce. W porównaniu do grudnia 2014 roku liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie powiatu jarosławskiego na koniec 2015 roku była wyższa o 177. W gospodarce powiatu dominuje sektor prywatny. Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w powiecie jarosławskim w grudniu 2015 roku wyniosła 6 300, tj. o 106 działalności więcej niż w analogicznym okresie roku 2014. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą stanowiły w grudniu 2015 roku 73,2% ogółu zarejestrowanych w powiecie podmiotów gospodarczych. Łącznie w 2015 roku zarejestrowano na terenie powiatu 725 podmiotów, tj. o 16 więcej niż w roku 2014, natomiast wyrejestrowano 532 podmioty gospodarcze, tj. o 60 mniej niż w roku 2014.

Na koniec grudnia 2015 roku najwięcej podmiotów na terenie powiatu działało w sektorze: handlu (2 711), budownictwa (1 138), przetwórstwa przemysłowego (671) i usług (633). W okresie grudzień 2014 – grudzień 2015 największy wzrost liczby podmiotów gospodarki narodowej w powiecie jarosławskim zanotowano w sektorach: działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – przybyło 40 podmiotów, transport i gospodarka magazynowa – przybyło 31 podmiotów, budownictwo – przybyło 29 podmiotów; przetwórstwo przemysłowe – przybyło 26 podmiotów; informacja i komunikacja – przybyło 14 podmiotów; działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – przybyło 13 podmiotów; opieka zdrowotna i pomoc społeczna – przybyło 10 podmiotów. Największy spadek ilości podmiotów gospodarczych w okresie grudzień 2014 rok – grudzień 2015 rok zanotowano w powiecie w sekcjach: działalność finansowa i ubezpieczeniowa – ubyło 9 podmiotów; działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi – ubyło 6 podmiotów. Największe zakłady działające na terenie powiatu to: O-I Produkcja Polska S.A., Zakłady Mięsne „Sokołów” S.A. Oddział Jarosław, Lear Corporation Polska, Mondelēz International Fabryka Ciastek (dawny „San”). Podmioty gospodarki narodowej w powiecie jarosławskim w latach 2014-2015 prezentuje Tabela 2.

Tabela 2 Podmioty gospodarki narodowej (bez osób fizycznych prowadzących wyłącznie indywidualne gospodarstwa rolne) według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) oraz województw, podregionów, powiatów i gmin (grudzień 2014, grudzień 2015)

SEKCJA PKD	grudzień 2014			grudzień 2015			2014/2015	2014/2015
	podmioty gospodarki narodowej	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	% udział osób fizycznych prowadzących działalność w ogóle zarejestrowanych podmiotów	podmioty gospodarki narodowej	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	% udział osób fizycznych prowadzących działalność w ogóle zarejestrowanych podmiotów	wzrost/spadek liczby podmiotów gospodarki narodowej	wzrost/spadek działalności gospodarczych osób fizycznych
A. ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	145	101	1,2%	143	100	1,2%	-2	-1
B. GÓRNICTWO I WYDOBYWANIE	21	13	0,2%	22	13	0,2%	1	0
C. PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	645	520	6,2%	671	533	6,2%	26	13
D. WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ, GORĄCĄ WODĘ I POWIETRZE DO UKŁADÓW KLIMATYZACYJNYCH	6	1	0,0%	5	1	0,0%	-1	0
E. DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ	22	13	0,2%	20	10	0,1%	-2	-3
F. BUDOWNICTWO	1 109	995	11,8%	1 138	1 015	11,8%	29	20
G. HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	2 708	2 174	25,8%	2 711	2 162	25,1%	3	-12
H. TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	546	487	%	577	505	5,9%	31	18
I. DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	181	152	1,8%	175	146	1,7%	-6	-6
J. INFORMACJA I KOMUNIKACJA	143	128	1,5%	157	138	1,6%	14	10
K. DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	233	208	2,5%	224	197	2,3%	-9	-11
L. DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	255	32	0,4%	265	37	0,4%	10	5
M. DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	568	502	6,0%	608	537	6,2%	40	35
N. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	171	150	1,8%	184	165	1,9%	13	15
O. ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE	113	0	0,0%	112	0	0,0%	-1	0
P. EDUKACJA	343	90	1,1%	350	95	1,1%	7	5
Q. OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	385	321	3,8%	395	328	3,8%	10	7
R. DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	209	51	0,6%	214	53	0,6%	5	2
S. POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	632	256	3,0%	633	265	3,1%	1	9
T. GOSPODARSTWA DOMOWE ZATRUDNIAJĄCE PRACOWNIKÓW; GOSPODARSTWA DOMOWE PRODUKUJĄCE WYROBY I ŚWIADCZĄCE USŁUGI NA WŁASNE POTRZEBY	0	0	0,0%	0	0	0,0%	0	0
U. ORGANIZACJE I ZESPOŁY EKSTERYTORIALNE	0	0	0,0%	0	0	0,0%	0	0
OGÓŁEM*	8 435	6 194	73,4%	8 612	6 300	73,2%	177	106

Źródło: GUS, Miesięczna informacja o podmiotach gospodarki narodowej w rejestrze REGON, opracowanie własne

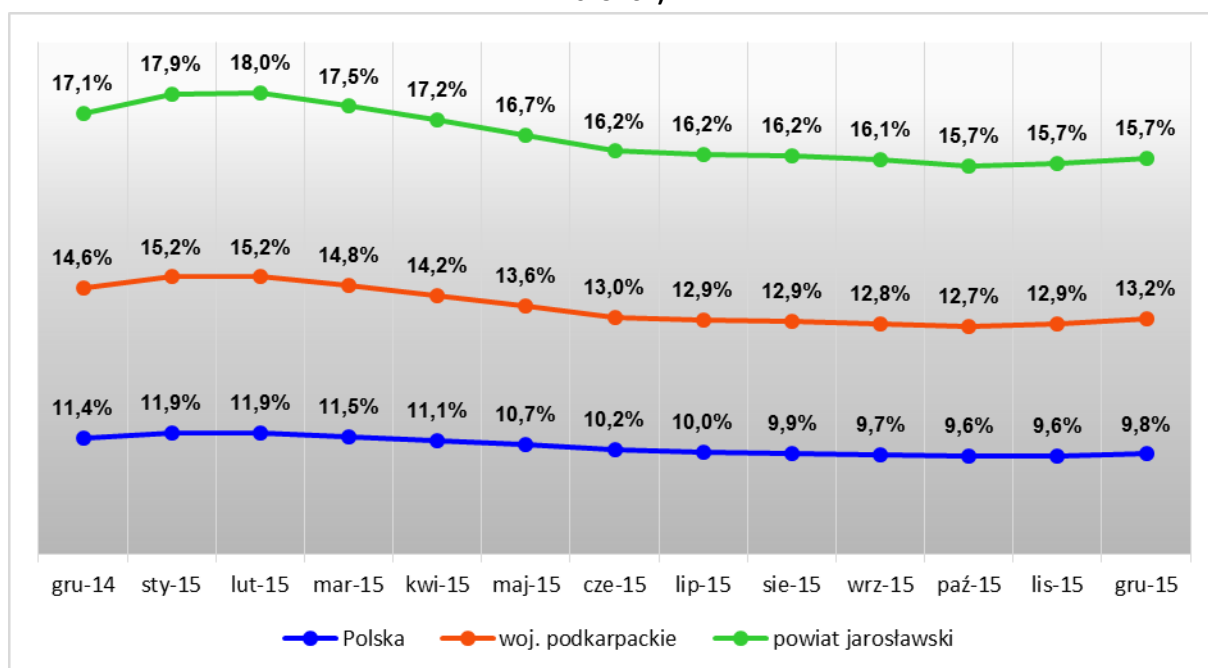
*różnica w sumowaniu kolumny ogółem może wynikać ze zmiany przepisów prawnych od dnia 1 grudnia 2014 roku dotyczących zasilania rejestru REGON informacjami o podmiotach podlegających wpisowi do KRS (nie wszystkie informacje do rejestru REGON są wypełniane)

2 Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie

Jednym ze wskaźników definiujących poziom bezrobocia jest stopa bezrobocia rejestrowanego ogłaszana przez Główny Urząd Statystyczny na szczeblu kraju, województw, podregionów i powiatów.

Na koniec 2015 roku wskaźnik stopy bezrobocia w Polsce wyniósł 9,8% i był niższy o 1.6 punktu procentowego od stopy bezrobocia zanotowanej na koniec 2014 roku (11,4%). W województwie podkarpackim na koniec 2015 roku wskaźnik stopy bezrobocia wyniósł 13,2% i był o 1.4 punktu procentowego niższy niż w analogicznym okresie roku 2014 (14,6%). W powiecie jarosławskim wskaźnik stopy bezrobocia na koniec grudnia 2015 roku osiągnął poziom 15,7% i był niższy o 1.4 punktu procentowego od wskaźnika uzyskanego na koniec grudnia 2014 roku (17,1%). Warto podkreślić, że w 2015 roku po raz pierwszy od kilku lat na koniec grudnia nie zanotowano wzrostu wartości stopy bezrobocia w porównaniu z poprzednimi miesiącami. Jednocześnie stopa bezrobocia na poziomie 15,7%, to najniższy wskaźnik dla powiatu jarosławskiego od 2008 roku. Kształtowanie się stopy bezrobocia w Polsce, województwie podkarpackim i powiecie jarosławskim od grudnia 2014 roku do grudnia 2015 roku przedstawia Wykres 1.

Wykres 1 Stopa bezrobocia w Polsce, woj. Podkarpackim, powiecie jarosławskim (grudzień 2014 – grudzień 2015 rok)

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Układ wg klasyfikacji NTS, opracowanie własne

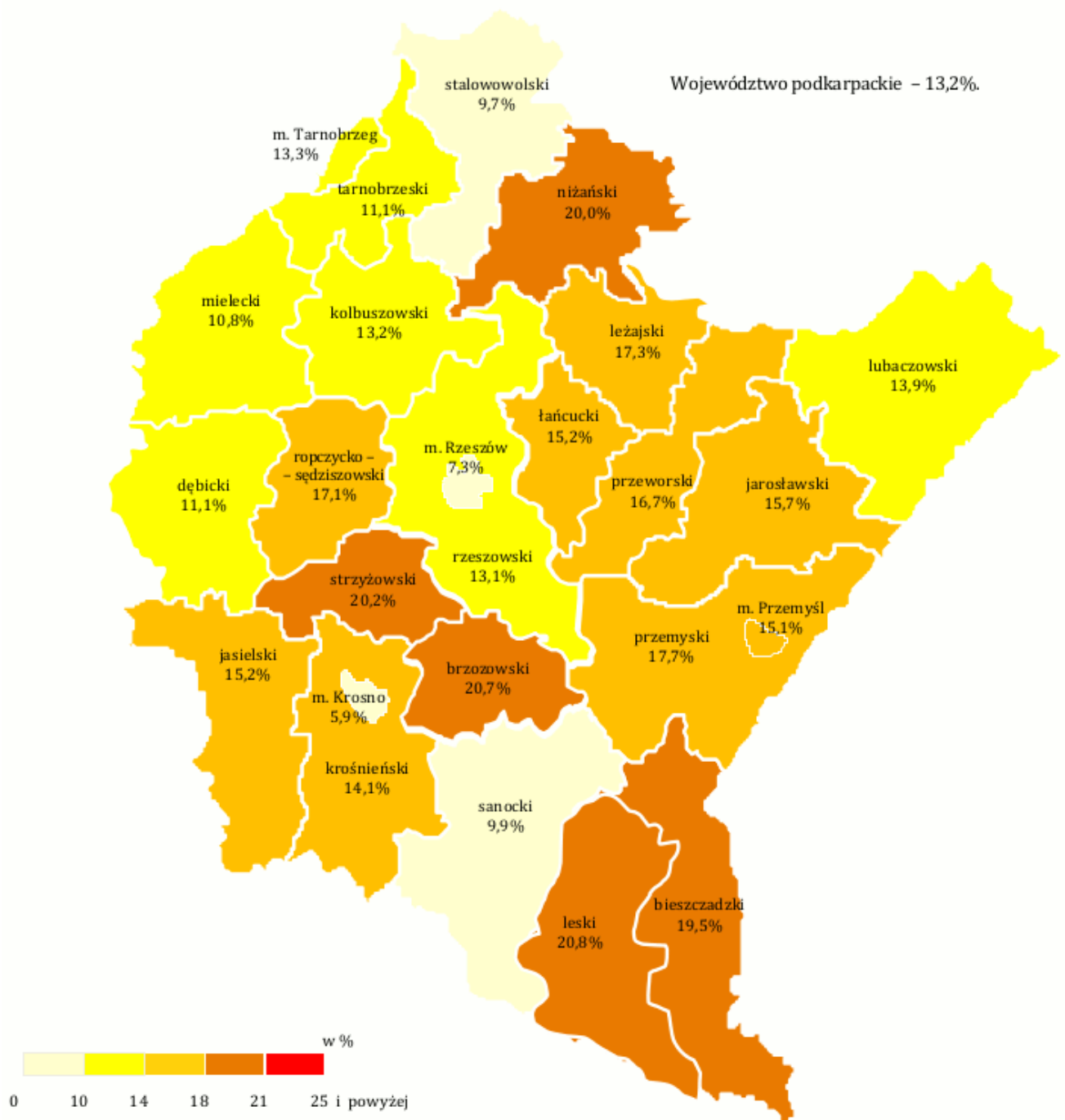
Stopa bezrobocia w Polsce w okresie styczeń-grudzień 2015 roku kształtowała się na poziomie od 9,6% do 11,9%. Najniższy poziom bezrobocia w kraju zanotowano w miesiącach październik i listopad – 9,6%, natomiast najwyższy w miesiącu styczeń i luty – 11,9%. Na obszarze województwa podkarpackiego stopa bezrobocia w okresie styczeń-grudzień 2015 roku przyjmowała wartości od 12,7% do 15,2%. Najniższy wskaźnik bezrobocia w województwie podkarpackim zanotowano w miesiącu październik – 12,7%, natomiast najwyższy w miesiącu styczeń i luty – 15,2%. W powiecie jarosławskim w okresie styczeń-

grudzień 2015 roku stopa bezrobocia przyjmowała wartości od 15,7% do 18%. Najniższy wskaźnik poziomu bezrobocia odnotowano w miesiącach październik, listopad i grudzień – 15,7%, natomiast najwyższy w miesiącu luty – 18%. Powyższe dane wskazują, że stopa bezrobocia zarówno na szczeblu krajowym, wojewódzkim, jak i powiatowym przyjmowała najniższe wartości w miesiącach październik i listopad, a najwyższe w miesiącach styczeń i luty.

Na koniec roku 2015 na tle 25 powiatów województwa podkarpackiego powiat jarosławski pod względem wielkości stopy bezrobocia (od wartości najwyższej do najniższej) uplasował się na 10 pozycji, tj. o 1 pozycję wyżej niż na koniec 2014 roku (przyjmuje się, że im wyższa wartość stopy bezrobocia, tym trudniejsza sytuacja gospodarcza, im niższa wartość, tym lepsza sytuacja gospodarcza).

Najwyższą wartość stopy bezrobocia w grudniu 2015 roku odnotowano w powiatach: leskim (20,8%), brzozowskim (20,7%), strzyżowskim (20,2%), nizańskim (20%), bieszczadzkim (19,5%), przemyskim (17,7%), leżajskim (17,3%), ropczycko-sędziszowskim (17,1%), przeworskim (16,7%), jarosławskim (15,7%). Najniższą wartość tego wskaźnika osiągnęły w grudniu 2015 roku miasta na prawach powiatu Krosno (5,9%) i Rzeszów (7,3%) oraz powiaty: stalowowolski (9,7%), sanocki (9,9%), mielecki (10,8%), tarnobrzeski (11,1%), dębicki (11,1%). Pozostałe powiaty województwa podkarpackiego odnotowały stopę bezrobocia na poziomie pomiędzy 13,1%, a 15,2%. Stopę bezrobocia w poszczególnych powiatach województwa podkarpackiego przedstawia Rysunek 1.

Rysunek 1 Stopa bezrobocia w województwie podkarpackim i poszczególnych powiatach (grudzień 2015 rok)

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie, dane z GUS Warszawa

2.1 Osoby bezrobotne zarejestrowane w PUP Jarosław

Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu wynika, że na koniec 2015 roku na terenie powiatu jarosławskiego zarejestrowanych było 8 315 osób bezrobotnych, w tym 4 074 kobiet, które stanowiły 49% ogółu zarejestrowanych. W grudniu 2015 roku liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 6 osób w porównaniu z listopadem 2015 roku (8 321) oraz o 905 osób w porównaniu z grudniem 2014 roku (9 220). Liczbę bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu przedstawia Tabela 3.

Tabela 3 Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu (rok 2014, 2015)

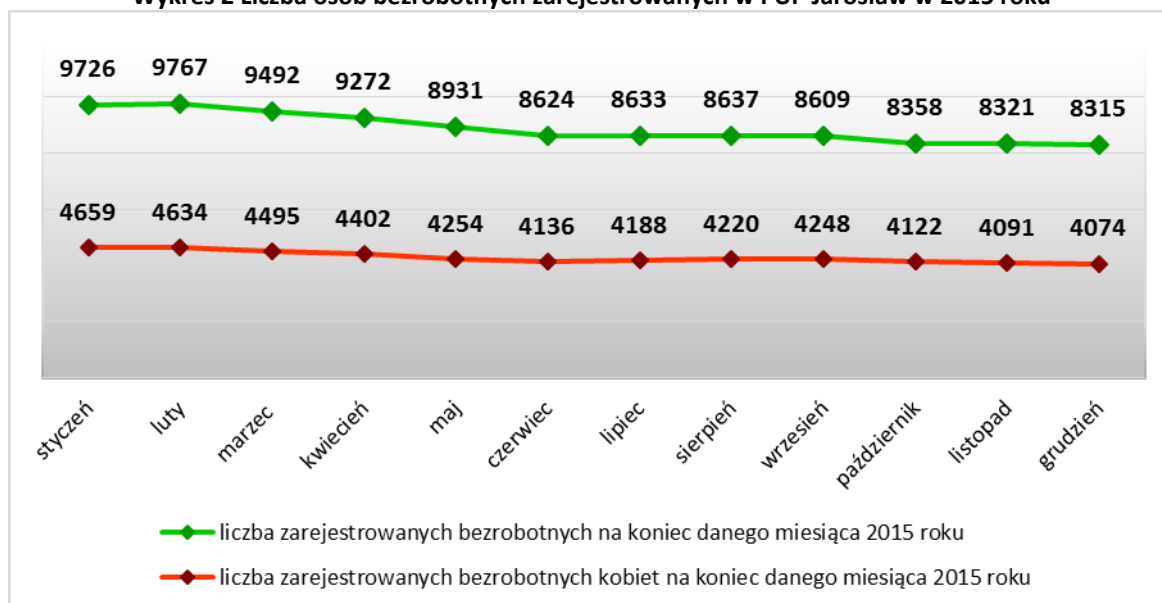
Miejscowość	Liczba bezrobotnych			wzrost/spadek w stosunku do miesiąca grudzień 2014	wzrost/spadek w stosunku do miesiąca listopad 2015
	2014	2015			
	grudzień	listopad	grudzień		
Miasto Jarosław	2 685	2 473	2 444	-241	-29
Miasto Radymno	467	433	428	-39	-5
Gmina Chłopice	419	351	344	-75	-7
Gmina Jarosław	928	851	843	-85	-8
Gmina Laszki	622	561	570	-52	9
Gmina Pawłosiów	605	572	573	-32	1
Gmina miejsko-wiejska Pruchnik	935	787	820	-115	33
Gmina Radymno	920	837	835	-85	-2
Gmina Rokietnica	296	270	279	-17	9
Gmina Roźwienica	529	477	467	-62	-10
Gmina Wiązownica	814	709	712	-102	3
Ogółem powiat jarosławski	9 220	8 321	8 315	-905	-6

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01, opracowanie własne

Jak przedstawia powyższa tabela spadek liczby osób bezrobotnych na koniec grudnia 2015 roku w stosunku do analogicznego okresu roku 2014 zanotowano na całym obszarze powiatu jarosławskiego. Największy spadek liczby osób bezrobotnych zanotowało Miasto Jarosław (241 osób), gmina miejsko-wiejska Pruchnik (115 osób) oraz Gmina Wiązownica (102 osoby). Odnotowanie w grudniu 2015 roku mniejszej liczby osób bezrobotnych (8 315) niż w roku 2014 (9 220) jest pozytywnym przesłaniem w odniesieniu do sytuacji na lokalnym rynku pracy, zwłaszcza, że spadek ten utrzymuje się od 3 lat.

W 2015 roku najwięcej osób bezrobotnych zarejestrowanych było na koniec lutego – 9 767, natomiast najmniej na koniec grudnia – 8 315. Po raz pierwszy od wielu lat liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych na koniec grudnia była niższa niż w miesiącach poprzednich. Natomiast tak, jak zanotowana w grudniu 2015 roku stopa bezrobocia była najniższa od 2008 roku, tak również liczba osób zarejestrowanych na koniec grudnia 2015 roku była najniższa od 2008 roku. Kształtowanie się liczby osób bezrobotnych w poszczególnych miesiącach 2015 roku przedstawia Wykres 2.

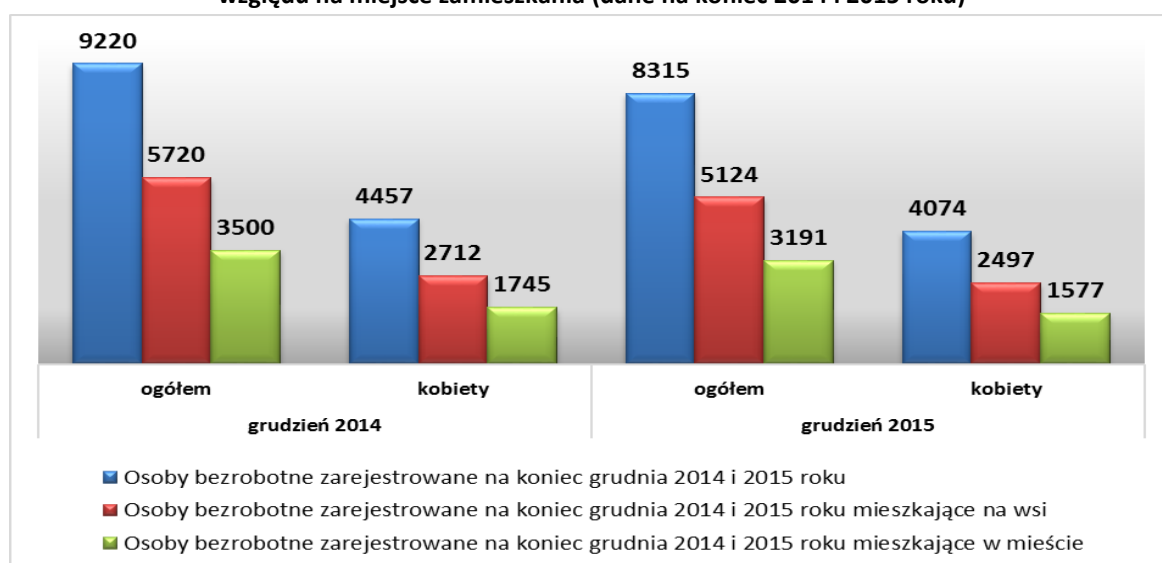
Wykres 2 Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Jarosław w 2015 roku

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 za styczeń-grudzień 2015 roku, opracowanie własne

Wśród 8 315 osób bezrobotnych zarejestrowanych na koniec grudnia 2015 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu 5 124 osoby zamieszkiwały tereny wiejskie, w liczbie tej 2 497 osób to kobiety. W grudniu 2015 roku w porównaniu do analogicznego okresu roku 2014 liczba bezrobotnych zamieszkujących tereny wiejskie zmalała o 596 osób (grudzień 2014 – 5 720), natomiast w porównaniu do listopada 2015 roku liczba bezrobotnych zamieszkujących tereny wiejskie wzrosła o 9 osób (listopad 2015 – 5 115). Na koniec grudnia 2015 roku osoby zamieszkujące tereny wiejskie stanowiły 61,6% ogółu zarejestrowanych. Liczbę bezrobotnych pod względem miejsca zamieszkania (miasto/wieś) prezentuje poniższy wykres.

Wykres 3 Liczba zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu osób bezrobotnych ze względu na miejsce zamieszkania (dane na koniec 2014 i 2015 roku)

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01, opracowanie własne

Ważnym elementem analizy stanu bezrobocia w powiecie jest informacja o napływie osób bezrobotnych do rejestrów Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu. Liczbę rejestracji osób bezrobotnych w poszczególnych miesiącach oraz liczbę bezrobotnych na koniec danego miesiąca 2014 i 2015 roku przedstawiono w Tabeli 4.

Tabela 4 Napływ osób bezrobotnych w 2014 i 2015 roku

miesiąc	bezrobotni rejestrujący się w danym miesiącu				bezrobotni zarejestrowani na koniec danego miesiąca			
	2014 roku		2015 roku		2014 roku		2015 roku	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
styczeń	1 065	385	1 121	482	10 610	5 042	9 726	4 659
luty	678	264	812	341	10 710	5 041	9 767	4 634
marzec	691	266	700	296	10 368	4 843	9 492	4 495
kwiecień	642	270	692	258	9 970	4 691	9 272	4 402
maj	670	283	606	225	9 542	4 545	8 931	4 254
czerwiec	633	281	590	245	9 221	4 451	8 624	4 136
lipiec	884	434	846	384	9 195	4 515	8 633	4 188
sierpień	750	331	731	334	9 087	4 509	8 637	4 220
wrzesień	1 055	503	1 020	510	9 012	4 458	8 609	4 248
październik	1 039	464	843	379	8 944	4 425	8 358	4 122
listopad	813	308	878	364	9 036	4 411	8 321	4 091
grudzień	1 055	443	845	363	9 220	4 457	8 315	4 074
ogółem	9 975	4 232	9 684	4 181				

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01, opracowanie własne

Z powyższych danych wynika, że miesiącami największego napływu osób bezrobotnych w 2015 roku były:

- styczeń – napływ bezrobotnych w dużej mierze wynikał ze wzmożonej rejestracji po wygaśnięciu umów na czas określony z końcem roku,
- wrzesień – napływ bezrobotnych wynikał głównie z rejestracji absolwentów szkół, którzy nie podjęli dalszej nauki lub wybrali naukę w formie niestacjonarnej oraz z rejestracji osób, które po okresie prac sezonowych (często wykonywanych za granicą) ponownie rejestrowali się w tut. Urzędzie.

W miesiącu styczeń 2015 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowało się 1 121 osób, tj. o 56 osób mniej niż w analogicznym okresie 2014 roku. W następnych miesiącach, tj. luty-czerwiec napływ osób bezrobotnych ulegał spadkowi. Najmniejszy napływ liczby bezrobotnych w 2015 roku wystąpił w czerwcu, kiedy w tut. Urzędzie zarejestrowało się 590 osób. W stosunku do czerwca, w lipcu zanotowano znaczny, tj. o 256 osób wzrost w napływie bezrobotnych. Sytuacja taka jest obserwowana corocznie ze względu na zwiększoną liczbę rejestrujących się absolwentów szkół. W miesiącu sierpień liczba rejestracji ponownie zmalała, wówczas zanotowano napływ bezrobotnych w liczbie 731 osób, jednak już w następnym miesiącu zanotowano kolejny znaczny wzrost rejestracji. W miesiącu wrzesień zarejestrowało się 1 020 osób bezrobotnych, w tym 510 kobiet. Jak już wcześniej wspomniano powodem tak wysokiej liczby rejestracji jest napływ absolwentów, osób pracujących sezonowo oraz powracających z zagranicy. Po okresie wzrostu liczby rejestracji osób bezrobotnych (wrzesień) w miesiącu październik ponownie zanotowano spadek napływu osób do ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu. Sytuacja spadkowa utrzymała się tylko przez jeden miesiąc, ponieważ już w listopadzie nastąpił

niewielki wzrost w napływie bezrobotnych. W grudniu 2015 roku liczba rejestrujących się osób bezrobotnych ponownie spadła i była niższa o 210 osób od liczby zarejestrowanych w grudniu 2014 roku (1 055 osób).

Łącznie w 2015 roku zarejestrowano w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu 9 684 osoby bezrobotne, w tym 4 181 kobiet. Napływ bezrobotnych w 2015 roku był o 291 osób mniejszy niż napływ w 2014 roku, kiedy zarejestrowano 9 975 osób.

Wśród bezrobotnych rejestrujących się w 2015 roku wyróżnić można osoby, które rejestrowały się po raz pierwszy – 1 707 osób, w tym 779 kobiet i osoby, które rejestrowały się po raz kolejny – 7 977 osób, w tym 3 402 kobiety. W strukturze napływu bezrobotnych zdecydowanie przeważają osoby rejestrowane po raz kolejny, stanowiąc w 2015 roku 82,4% ogółu rejestrujących się.

2.2 Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku

Wśród osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu, część bezrobotnych posiada prawo do pobierania zasiłku. W roku 2015 na terenie powiatu jarosławskiego obowiązywał 6-ście miesięczny zasiłek dla osób bezrobotnych, spełniających określone w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy kryteria jego przyznania. Na przestrzeni 2015 roku liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku ulegała spadkowi. Najwięcej bezrobotnych, którym przysługiwało prawo do zasiłku, tj. 931 osób i 924 osoby było zarejestrowanych odpowiednio na koniec lutego 2015 r. i stycznia 2015 r., najmniej, tj. 544 osoby figurowały w ewidencji tut. Urzędu na koniec grudnia 2015 r. Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2015 roku przedstawiono w Tabeli 5.

Tabela 5 Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2015 roku.

miesiąc 2015 r.	liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych		liczba osób z prawem do zasiłku		%udział osób z prawem do zasiłku w ogóle bezrobotnych	%udział kobiet z prawem do zasiłku w ogóle bezrobotnych kobiet
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety		
styczeń	9 726	4 659	924	364	9,5%	7,8%
luty	9 767	4 634	931	368	9,5%	7,9%
marzec	9 492	4 495	874	334	9,2%	7,4%
kwiecień	9 272	4 402	876	341	9,4%	7,7%
maj	8 931	4 254	807	320	9,0%	7,5%
czerwiec	8 624	4 136	742	302	8,6%	7,3%
lipiec	8 633	4 188	717	309	8,3%	7,4%
sierpień	8 637	4 220	664	291	7,7%	6,9%
wrzesień	8 609	4 248	637	299	7,4%	7,0%
październik	8 358	4 122	589	275	7,0%	6,7%
listopad	8 321	4 091	579	267	7,0%	6,5%
grudzień	8 315	4 074	544	238	6,5%	5,8%

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01, opracowanie własne

W miesiącu grudzień 2015 roku prawo do zasiłku miały 544 osoby bezrobotne, w tym 238 kobiet. Dla porównania w grudniu 2014 roku z prawem do zasiłku zarejestrowanych było 770 osób bezrobotnych, w tym 321 kobiet. Na koniec grudnia 2015 roku osoby z prawem do zasiłku stanowiły 6,5% wśród ogólnej liczby zarejestrowanych (8 315), tj. o 1.9 punktu

procentowego mniej niż w grudniu 2014 roku, kiedy osoby z prawem do zasiłku stanowiły 8,4% wśród ogólnej liczby zarejestrowanych (9 220). Osoby z prawem do zasiłku wg miejsca zamieszkania prezentuje poniższa tabela.

Tabela 6 Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku (grudzień 2015)

Miejscowość	bezrobotni z prawem do zasiłku zarejestrowani w końcu grudnia 2015 roku				%udział bezrobotnych z prawem do zasiłku w ogóle bezrobotnych z prawem do zasiłku	%udział bezrobotnych z prawem do zasiłku wg miejsca zamieszkania
	ogółem	kobiety	z prawem do zasiłku			
			ogółem	kobiety		
Miasto Jarosław	2 444	1 204	166	76	30,5%	6,8%
Miasto Radymno	428	210	30	16	5,5%	7,0%
Gmina Chłopice	344	160	19	10	3,5%	5,5%
Gmina Jarosław	843	422	59	29	10,8%	7,0%
Gmina Laszki	570	285	38	11	7,0%	6,7%
Gmina Pawłosiów	573	277	36	16	6,6%	6,3%
Gmina miejsko-wiejska Pruchnik	820	425	52	17	9,6%	6,3%
Gmina Radymno	835	412	48	26	8,8%	5,7%
Gmina Rokietnica	279	128	7	1	1,3%	2,5%
Gmina Rożwienica	467	223	34	15	6,3%	7,3%
Gmina Wiązownica	712	328	55	21	10,1%	7,7%
powiat jarosławski	8 315	4 074	544	238	100,0%	6,5%

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01, opracowanie własne

Najwięcej osób posiadających prawo do zasiłku na koniec grudnia 2015 roku zamieszkiwało obszar: Miasta Jarosław – 166 osób, spadek w porównaniu z 2014 r. o 56 osób, Gminy Jarosław – 59 osób, spadek w porównaniu z 2014 r. o 13 osób, Gminy Wiązownica – 55 osób, spadek w porównaniu z 2014 r. o 30 osób, Gminy miejsko-wiejskiej Pruchnik – 52 osoby, spadek w porównaniu z 2014 r. o 22 osoby, Gminy Radymno – 48 osób, spadek w porównaniu z 2014 r. o 16 osób.

2.3 Struktura osób bezrobotnych

Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu gromadzi szereg danych statystycznych dotyczących zarejestrowanych osób, między innymi określa strukturę bezrobotnych wg wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy, wieku oraz stażu pracy. Analiza struktury osób bezrobotnych wg podanych kryteriów pozwala dostrzec problemy poszczególnych grup osób bezrobotnych i kierować najbardziej adekwatne do danej sytuacji bezrobotnego usługi i instrumenty, w celu zmiany jego sytuacji i zwiększenia szans na trwałe wejście na rynek pracy. Poniżej dokonano analizy osób bezrobotnych ze względu na wiek, staż pracy, czas pozostawania bez pracy oraz wykształcenie.

2.3.1 Osoby bezrobotne, podział ze względu na wiek

Podział bezrobotnych wg „wieku” charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem liczebności osób w poszczególnych grupach wiekowych. W kolejnych kwartałach 2015 roku największy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych, tj. ponad 30% miały osoby w wieku 25-34 lata. Najwięcej osób w wieku 25-34 lata, tj. 3 033, w tym 1 626 kobiet zarejestrowanych było

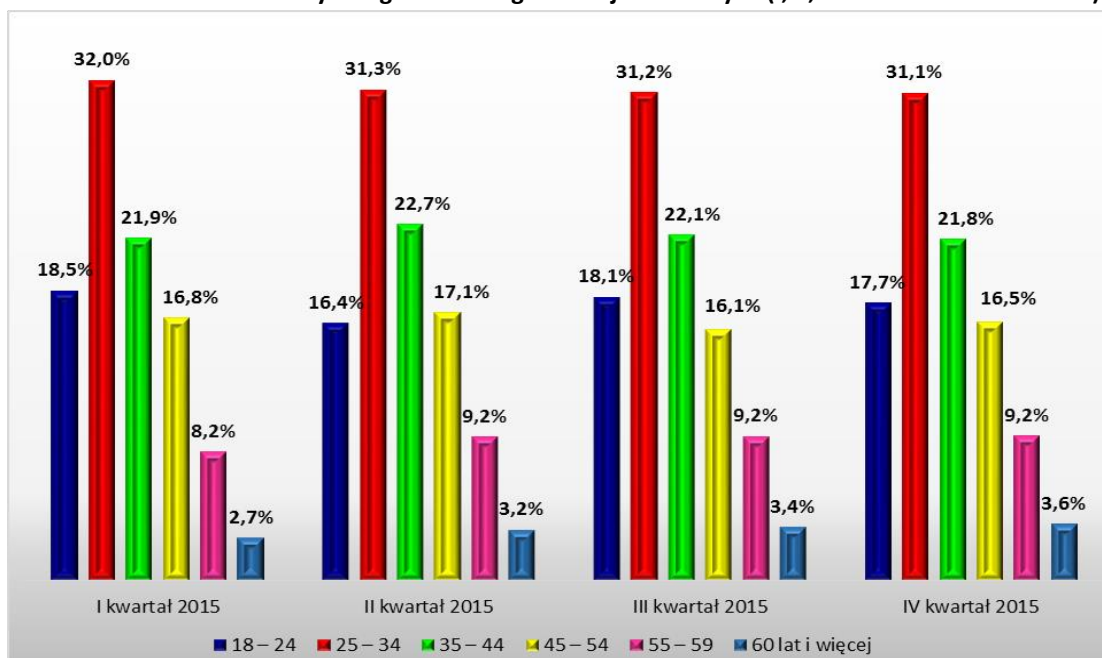
w I kwartale 2015 roku. Natomiast na koniec IV kwartału 2015 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu figurowało 2 589 osób, w tym 1 445 kobiet w wieku 25-34 lata. Osoby w wieku 25-34 lata stanowiły na koniec 2015 roku 31,1% ogółem zarejestrowanych bezrobotnych. Drugą pod względem liczebności grupę w 2015 roku stanowiły osoby w wieku 35-44 lata. Na koniec roku 2015 w rejestrach tut. Urzędu było 1 812 osób z ww. grupy wiekowej. Najmniej w 2015 roku zarejestrowanych było bezrobotnych w przedziałach wiekowych 55-59 lat i powyżej 60 roku życia. Na koniec 2015 roku w rejestrach tut. Urzędu było 768 osób w wieku 55-59 lat, tj. 9,2% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych i 298 osób w wieku powyżej 60 lat, tj. 3,6% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Należy jednak podkreślić, że od kilku utrzymuje się tendencja spadkowa w liczbie osób młodych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu, natomiast liczba osób starszych (powyżej 55 r. ż.) i ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych osób od kilku lat wzrasta.

Tabela 7 Podział bezrobotnych ze względu na wiek (2015 rok)

Kwartały 2015 r.	Wiek					
	18 – 24	25 – 34	35 – 44	45 – 54	55 – 59	60 lat i więcej
I kwartał	1 757	3 033	2 075	1 592	779	256
II kwartał	1 416	2 703	1 960	1 476	791	278
III kwartał	1 558	2 683	1 901	1 382	792	293
IV kwartał	1 474	2 589	1 812	1 374	768	298

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 Załącznik 1, PUP Jarosław, opracowanie własne

Wykres 4 Udział osób bezrobotnych wg wieku w ogóle zarejestrowanych (I, II, III i IV kwartał 2015 roku)

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 Załącznik 1, PUP Jarosław, opracowanie własne

2.3.2 Osoby bezrobotne, podział ze względu na staż pracy

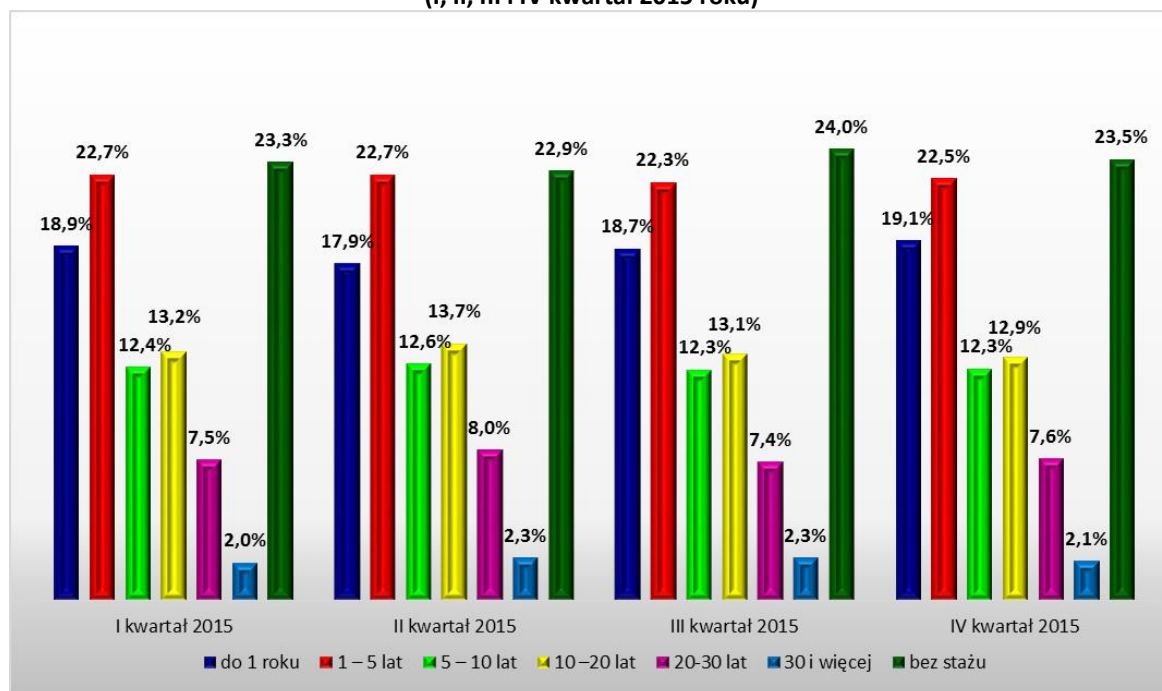
W kategorii „staż pracy” najliczniej reprezentowani są bezrobotni nie posiadający żadnego stażu pracy. W kolejnych kwartałach 2015 roku osoby bez stażu pracy stanowiły ponad 20% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Równie wysoki procentowy udział w ogóle zarejestrowanych osób przedstawiał się w grupie bezrobotnych posiadających doświadczenie dłuższe niż 1 rok i krótsze niż 5 lat. Na koniec 2015 roku w ewidencji tut. Urzędu figurowały 1 952 osoby bezrobotne bez stażu pracy, tj. 23,5% ogółu zarejestrowanych, natomiast osoby ze stażem pracy 1 – 5 lat w liczbie 1 868 stanowiły 22,5% ogółu zarejestrowanych. Dużą grupę zarejestrowanych, tj. 1 592 osoby stanowili również bezrobotni, którzy pracowali krócej niż rok. Najmniej liczną grupą bezrobotnych w kategorii wg stażu pracy są osoby, które posiadają doświadczenie zawodowe dłuższe niż 30 lat. Na koniec 2015 roku w tut. Urzędzie były zarejestrowane 173 osoby, które przepracowały więcej niż 30 lat, stanowiły one 2,1% ogółu zarejestrowanych.

Tabela 8 Podział bezrobotnych ze względu na staż pracy (2015 rok)

Kwartały 2015 r.	Staż pracy						
	do 1 roku	1 – 5 lat	5 – 10 lat	10 – 20 lat	20-30 lat	30 i więcej	bez stażu
I kwartał	1 792	2 151	1 179	1 256	710	190	2 214
II kwartał	1 547	1 955	1 086	1 179	689	195	1 973
III kwartał	1 611	1 916	1 057	1 128	633	195	2 069
IV kwartał	1 592	1 868	1 026	1 076	628	173	1 952

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 Załącznik 1, PUP Jarosław, opracowanie własne

Wykres 5 Udział osób bezrobotnych wg stażu pracy w ogóle zarejestrowanych (I, II, III i IV kwartał 2015 roku)

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 Załącznik 1, PUP Jarosław, opracowanie własne

2.3.3 Osoby bezrobotne, podział ze względu na wykształcenie

Zdecydowana większość bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu w 2015 roku, to osoby z wykształceniem „zasadniczym zawodowym”. W kolejnych kwartałach 2015 roku osoby z ww. poziomem wykształcenia stanowiły około 30% zarejestrowanych bezrobotnych. Najmniejszy w 2015 roku procentowy udział w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych miały osoby posiadające wykształcenie „średnie ogólnokształcące”, ok. 9,5%.

Na koniec 2015 roku w rejestrach tut. Urzędu figurowały 2 532 osoby z wykształceniem „zasadniczym zawodowym”, tj. 30,5% ogółu zarejestrowanych. W porównaniu do roku poprzedniego udział osób bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych wzrósł o 0.2 punktu procentowego. Drugą pod względem liczebności bezrobotnych jest grupa osób z wykształceniem „policealnym i średnim zawodowym”. Na koniec 2015 roku w rejestrach tut. Urzędu figurowało 1 926 osób z ww. poziomem wykształcenia, co stanowiło 23,2% ogółu zarejestrowanych. Dużą grupę bezrobotnych stanowią również osoby z wykształceniem „gimnazjalnym i poniżej”, na koniec 2015 roku w ewidencji tut. Urzędu figurowały 1 904 osoby z ww. poziomem wykształcenia, co stanowiło 22,9% ogółu zarejestrowanych. Procentowy udział osób bezrobotnych z wykształceniem „policealnym i średnim zawodowym” oraz „gimnazjalnym i poniżej” w ogóle bezrobotnych wzrósł w 2015 roku w porównaniu do 2014 roku odpowiednio o 0.2 i 0.5 punktu procentowego. Najmniej na koniec 2015 roku było zarejestrowanych osób z „wykształceniem wyższym” i „średnim ogólnokształcącym”, ich liczba wyniosła odpowiednio 1 150 oraz 803. Procentowy udział osób bezrobotnych z wykształceniem „wyższym” na koniec 2015 roku zmalał o 0.9 punktu procentowego w porównaniu z 2014 rokiem. Natomiast udział osób bezrobotnych z wykształceniem „średnim ogólnokształcącym” w ogóle zarejestrowanych w 2015 roku pozostał na poziomie z roku 2014, tj. 9,7%.

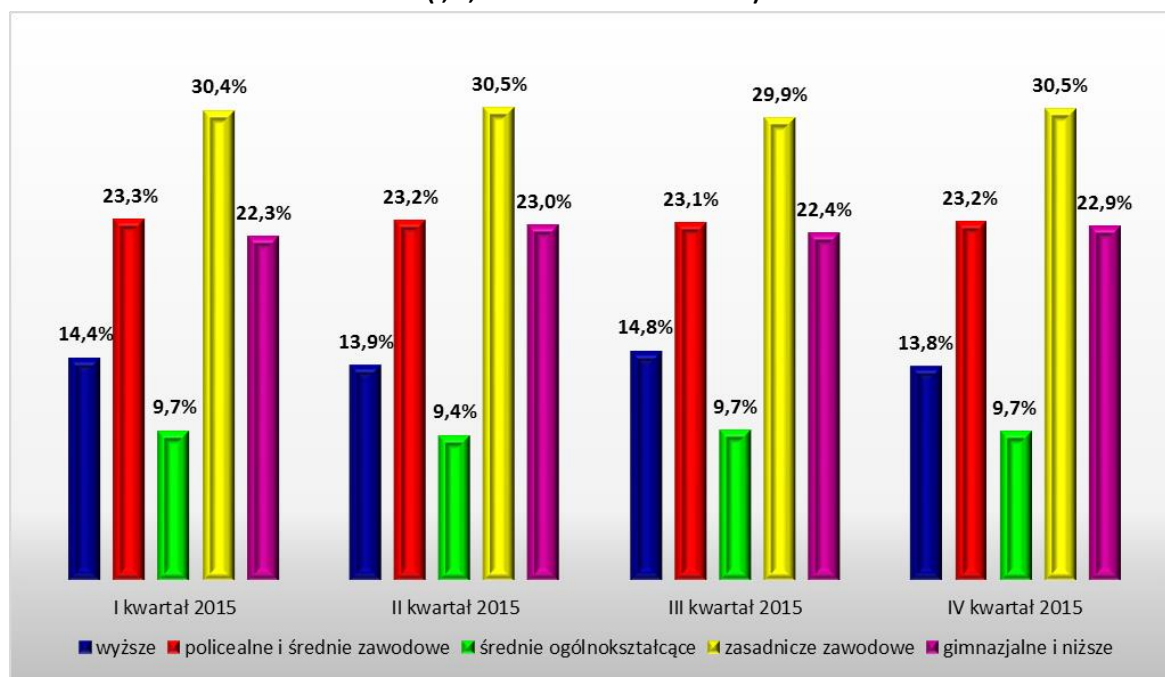
Tabela 9 Podział bezrobotnych ze względu na wykształcenie (2015 rok)

Kwartały 2015 r.	Wykształcenie				
	wyższe	policealne i średnie zawodowe	średnie ogólnokształcące	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne i niższe
I kwartał	1 366	2 215	918	2 881	2 112
II kwartał	1 198	2 003	809	2 632	1 982
III kwartał	1 277	1 990	837	2 573	1 932
IV kwartał	1 150	1 926	803	2 532	1 904

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 Załącznik 1, PUP Jarosław, opracowanie własne

Wykres 6 Udział osób bezrobotnych ze względu na wykształcenie w ogóle zarejestrowanych (I, II, III i IV kwartał 2015 roku)

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 Załącznik 1, PUP Jarosław, opracowanie własne

2.3.4 Osoby bezrobotne, podział ze względu na czas pozostawania bez pracy

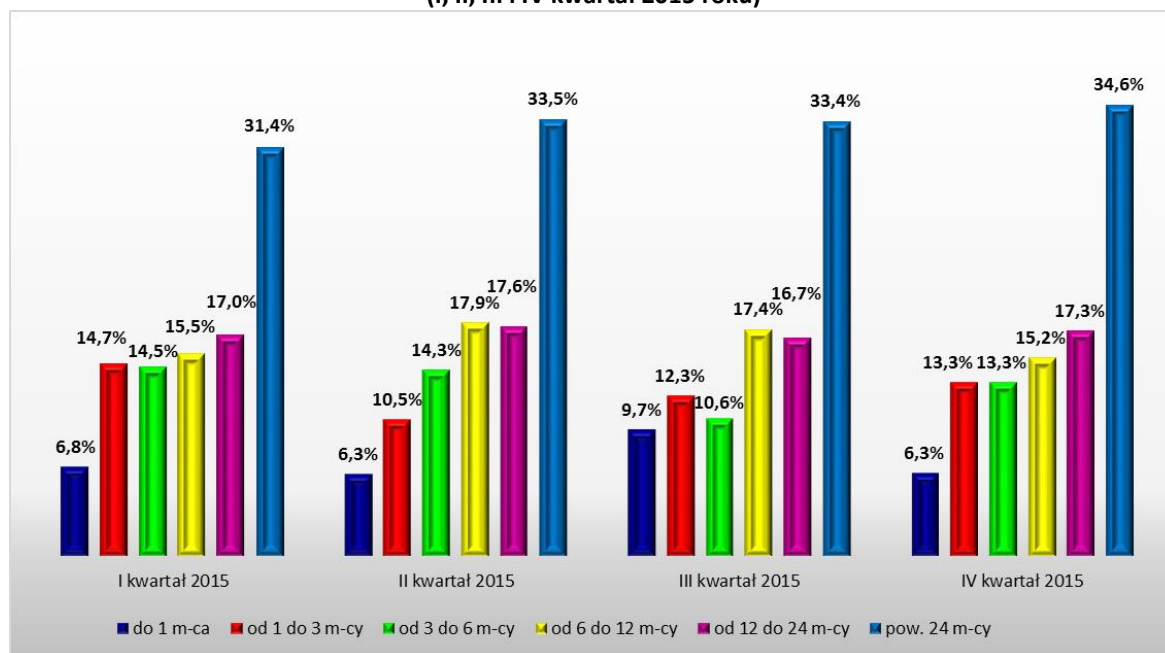
W rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu na koniec 2015 roku figurowało 4 313 osób bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, tj. 51,9% ogółu zarejestrowanych. Udział osób bezrobotnych pozostających bez zatrudnienia powyżej 12 miesięcy w ogóle zarejestrowanych na koniec 2015 roku wzrósł o 2,5 punktu procentowego w porównaniu z końcem 2014 roku. Liczną grupę bezrobotnych w ewidencji tut. Urzędu stanowią również osoby, które pozostają bez pracy od 6 do 12 miesięcy, na koniec grudnia 2015 roku zarejestrowane były 1 263 osoby w ww. kategorii, tj. 15,2% ogółu zarejestrowanych. Im dłużej osoby bezrobotne pozostają poza rynkiem pracy, tym trudniejsza jest ich aktywizacja, wymagają większego wsparcia, a proces powrotu jest dłuższy.

Tabela 10 Osoby bezrobotne wg czasu pozostawania bez pracy w miesiącach (2015 rok)

Kwartały 2015 r.	Czas pozostawania bez pracy w m-c					
	do 1	1-3	3-6	6-12	12-24	pow.24
I kwartał	649	1 396	1 377	1 476	1 610	2 984
II kwartał	539	904	1 229	1 542	1 519	2 891
III kwartał	832	1 058	909	1 496	1 440	2 874
IV kwartał	526	1 107	1 106	1 263	1 435	2 878

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 Załącznik 1, PUP Jarosław, opracowanie własne

Wykres 7 Udział osób bezrobotnych pozostających bez pracy w miesiącach w ogóle zarejestrowanych (I, II, III i IV kwartał 2015 roku)

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 Załącznik 1, PUP Jarosław, opracowanie własne

2.4 Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Od 27 maja 2014 roku weszła w życie znowelizowana ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015, poz. 149 z późn. zm.), która w art. 49 określiła nieco inną, niż we wcześniejszej wersji ustawy grupę osób bezrobotnych, będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, tj.:

- ✓ bezrobotnych do 30 roku życia;
- ✓ bezrobotnych długotrwale;
- ✓ bezrobotnych powyżej 50 roku życia;
- ✓ bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej;
- ✓ bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia;
- ✓ bezrobotnych niepełnosprawnych.

Przynależność bezrobotnych do grupy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy związana jest z posiadaniem przez osobę zarejestrowaną cechy odpowiadającej danej kategorii osób bezrobotnych. Sytuacją często występującą jest zakwalifikowanie osoby bezrobotnej do grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy ze względu na nabycie lub posiadanie więcej niż jednej cechy, wówczas bezrobotny zaliczany jest do więcej niż jednej kategorii.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu na koniec grudnia 2015 roku zarejestrowanych było 7 595 osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Liczba kobiet zaliczanych do tej grupy wyniosła 3 791 i stanowiła 49,9% ogółu zarejestrowanych z tym statusem. Osoby bezrobotne zaliczane do kategorii osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy stanowiły na koniec roku 2015 91,3% ogółu

zarejestrowanych. Zatem 7 595 osób posiada przynajmniej jedną cechę, która pozwala na zakwalifikowanie do kategorii osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy, a tym samym wskazuje na konieczność zintensyfikowania działań, identyfikację barier i dobór najbardziej adekwatnej do sytuacji bezrobotnego pomocy. Struktura zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ujęciu kwartalnym 2015 roku kształtowała się następująco.

Tabela 11 Osoby bezrobotne będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy (2015 rok)

Grupa bezrobotnych	I kwartał 2015		II kwartał 2015		III kwartał 2015		IV kwartał 2015	
	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety
bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	8 589	4 149	7 787	3 805	7 804	3 897	7 595	3 791
do 30 roku życia	3 406	1 662	2 826	1 393	2 972	1 504	2 848	1 423
w tym do 25 roku życia	1 757	782	1 416	629	1 558	705	1 474	677
długotrwale bezrobotni	6 081	3 066	5 714	2 909	5 593	2 901	5 530	2 882
powyżej 50 roku życia	1 872	694	1 847	694	1 782	681	1 755	681
korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej	571	402	235	176	13	8	390	289
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	1 529	1 102	1 402	1 047	1 408	1 070	1 378	1 019
posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	21	10	19	11	17	8	16	10
niepełnosprawni	361	157	333	138	318	139	288	130
ogółem zarejestrowani bezrobotni na koniec danego kwartału 2015 roku	9 492	4 495	8 624	4 136	8 609	4 248	8 315	4 074
% udział osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych	90,5%	92,3%	90,3%	92,0%	90,6%	91,7%	91,3%	93,1%

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01 Załącznik 1, opracowanie własne

Największą liczbę osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy odnotowano w końcu I kwartału 2015 roku, do ww. kategorii należało 8 589 osób, w tym 4 149 kobiet. Liczba osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy na koniec I kwartału 2015 roku była wyższa o 1 068 osób w porównaniu do I kwartału 2014 (9 657). Najniższą liczbę osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy odnotowano w końcu IV kwartału 2015 roku, do ww. kategorii należało 7 595 osób, w tym 3 791 kobiet. Zanotowana na koniec IV kwartału 2015 roku liczba osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy była niższa o 763 w porównaniu z analogicznym okresem 2014 roku. Najniższy udział osób w kategorii bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogóle bezrobotnych – 90,3% zanotowano na koniec II kwartału 2015 roku, natomiast najwyższy – 91,3% zanotowano na koniec IV kwartału 2015 roku (przy najniższej w 2015 roku zanotowanej liczbie osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy – 7 595).

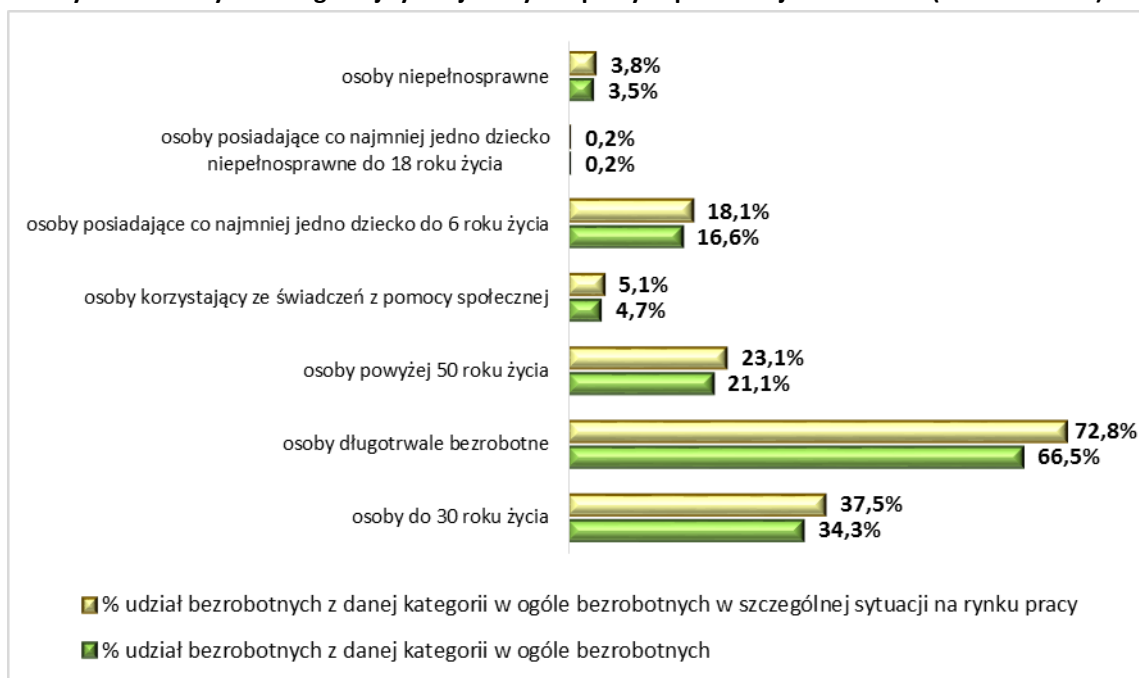
Najwyższą liczbę kobiet w szczególnej sytuacji na rynku pracy odnotowano w końcu I kwartału 2015 roku, tj. 4 149 osób. Kobiety w szczególnej sytuacji na rynku pracy stanowiły wówczas 92,3% ogólnej liczby zarejestrowanych kobiet (4 495), 43,7% ogólnej liczby bezrobotnych (9 492) i 48,3% ogólnej liczby osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy (8

589). Najniższą liczbę kobiet w szczególnej sytuacji na rynku pracy odnotowano w końcu IV kwartału 2015 roku, tj. 3 791 osób. Jednocześnie kobiety w szczególnej sytuacji na rynku pracy stanowiły na koniec IV kwartału 93,1% ogólnej liczby zarejestrowanych kobiet (4 074), 45,6% ogólnej liczby bezrobotnych (8 315) i 49,9% ogólnej liczby osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy (7 595).

Największą grupę wśród osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy od wielu lat stanowią długotrwale bezrobotni. Na koniec 2015 roku zarejestrowanych było 5 530 osób w ww. kategorii, tj. 72,8% ogółu osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy (7 595) i 66,5% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych (8 315). Drugą pod względem liczebności grupą osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy na koniec 2015 roku były osoby do 30 roku życia. Bezrobotni w ww. kategorii w liczbie 2 848 osób stanowili 37,5% ogólnej liczby osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy (7 595) i 34,3% ogólnej liczby zarejestrowanych (8 315). Kolejną pod względem liczebności grupą osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy na koniec 2015 roku były osoby powyżej 50 roku życia. Bezrobotni w ww. kategorii w liczbie 1 755 osób stanowili 23,1% ogólnej liczby osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy (7 595) i 21,1% ogólnej liczby zarejestrowanych (8 315). Najmniej liczną grupą osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy na koniec 2015 roku byli bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia. Bezrobotni w ww. kategorii w liczbie 16 osób stanowili 0,2% ogólnej liczby osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy (7 595) i 0,2% ogólnej liczby zarejestrowanych (8 315).

Procentowy udział osób bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy przedstawia poniższy wykres.

Wykres 8 Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy w powiecie jarosławskim (koniec 2015 r.)

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01, opracowanie własne

Bezrobotni należący do kategorii osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, to przeważnie osoby, które z uwagi na brak zatrudnienia oraz nawarstwiający się

problemy i trudności zagrożone są wykluczeniem społecznym, wyuczoną bezradnością lub migracją zarobkową. Jest to zatem grupa osób, która powinna zostać otoczona szczególną opieką oraz wsparciem w wejściu lub powrocie na rynek pracy. Jak wskazują przytoczone statystyki w powiecie jarosławskim znaczna większość zarejestrowanych osób bezrobotnych przynależy do grupy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Dokonując analizy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy należy zwrócić uwagę na poszczególne kategorie, do których osoby bezrobotne przynależą. Jak już wcześniej wspomniano, osoba bezrobotna może należeć do jednej, dwóch lub nawet kilku kategorii. Liczba kategorii, do których możemy przypisać osobę bezrobotną może wskazywać na złożoność problemów, z jakimi spotyka się bezrobotny w staraniach wejścia lub powrotu na rynek pracy. Im więcej kategorii, do których należy osoba bezrobotna w grupie osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy tym prawdopodobnie więcej barier, które może ona napotkać na lokalnym rynku pracy. W zależności od złożoności sytuacji osoby bezrobotnej mogą to być bariery zarówno wewnętrzne (często zależne od niej samej), jak i zewnętrzne (które mogą ale nie muszą zależeć od niej). W dalszej części przedstawiono analizę poszczególnych grup osób bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy w 2015 roku.

2.4.1 Bezrobotni do 30 roku życia

W ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r., poz. 149 z późn. zm.) osoby do 30 roku życia, zostały ujęte w kategorię bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Ze względu na zjawiska zachodzące na rynku pracy, tj. wydłużający się okres kształcenia młodych ludzi, a tym samym późniejsze wkraczanie na rynek pracy oraz niekorzystną dla młodych osób sytuację na rynku pracy m. in. dużą konkurencyjność, panujące wśród pracodawców stereotypy, osoby do 30 roku życia są traktowane, jako grupa bezrobotnych, którym szczególnie trudno jest umiejscowić się na rynku pracy.

Na koniec grudnia 2015 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowanych było 8 315 osób bezrobotnych, w tym 4 074 kobiet. Wśród bezrobotnych w ewidencji tut. Urzędu figurowało 2 848 osób w wieku do 30 roku życia, w tym 1 423 kobiety. Bezrobotni do 30 roku życia (2 848 osób) stanowili na koniec grudnia 2015 roku 34,3% ogółem zarejestrowanych osób (8 315) i 37,5% ogólnej liczby osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy (7 595). Poniżej przedstawiono kształtowanie się liczby osób do 30 roku życia w ewidencji tut. Urzędu w kolejnych kwartałach 2015 roku.

Tabela 12 Bezrobotni do 30 r. ż. (2015 rok)

Grupa bezrobotnych	I kwartał		II kwartał		III kwartał		IV kwartał	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
bezrobotni do 30 r. ż.	3 406	1 662	2 826	1 393	2 972	1 504	2 848	1 423
bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	8 589	4 149	7 787	3 805	7 804	3 897	7 595	3 791
bezrobotni zarejestrowani na koniec danego kwartału	9 492	4 495	8 624	4 136	8 609	4 248	8 315	4 074

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01 Załącznik 1, opracowanie własne

Najwięcej osób bezrobotnych do 30 roku życia zarejestrowanych było na koniec I kwartału 2015 r. – 3 406 osób, w tym 1 662 kobiety, najmniej w tej grupie wiekowej osób zarejestrowanych było na koniec II kwartału 2015 roku – 2 826, w tym 1 393 kobiety.

Struktura osób bezrobotnych do 30 r. ż.

Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu gromadzi szereg danych statystycznych dotyczących zarejestrowanych osób, między innymi określa strukturę bezrobotnych wg wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy. Poniżej przedstawiono, krótką analizę osób bezrobotnych do 30 roku życia wg podanych powyżej kategorii.

Tabela 13 Bezrobotni do 30 roku życia wg czasu pozostawania bez pracy, wykształcenia, stażu pracy (grudzień 2015 rok)

bezrobotni do 30 roku życia ze względu na:								
czas pozostawania bez pracy w m-c			wykształcenie			staż pracy		
			ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
do 1	273	109	wyższe	545	396	do 1 roku	907	443
1-3	593	253	policealne i średnie zawodowe	719	360	1-5	650	341
3-6	568	267	średnie ogólnokształcące	476	269	5-10	57	24
6-12	479	233	zasadnicze zawodowe	600	215	10-20	1	0
12-24	432	234	gimnazjalne i poniżej	508	183	20-30	x	x
pow. 24	503	327	x	x	x	30 lat i więcej	x	x
razem	2 848	1 423	x	x	x	bez stażu	1 233	615

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01 Załącznik 1

Jak już wcześniej wspomniano liczba bezrobotnych do 30 roku życia na koniec grudnia 2015 roku wyniosła 2 848, w tym 1 423 kobiety. Wśród bezrobotnych do 30 roku życia, dominuje wykształcenie „policealne i średnie zawodowe”, które posiada 719 osób, w tym 360 kobiet. Wykształcenie „wyższe”, które jest wyznacznikiem długiego okresu kształcenia posiada 545 osób bezrobotnych do 30 roku życia, w tym 396 kobiet. Duża grupa bezrobotnych do 30 roku życia posiada wykształcenie „zasadnicze zawodowe”, jest to 600 osób, w tym 215 kobiet. Najmniej bezrobotnych do 30 roku życia posiada wykształcenie „średnie ogólnokształcące”, jest to 476 osób, w tym 269 kobiet oraz wykształcenie „gimnazjalne i poniżej”, na koniec grudnia 2015 roku zarejestrowanych było 508 osób, w tym 183 kobiety z ww. poziomem wykształcenia. Dane dotyczące wykształcenia osób bezrobotnych do 30 roku życia wskazują na lepszy poziom wykształcenia kobiet niż mężczyzn, jednak poziom wykształcenia wśród osób młodych wzrasta. Jest to głównie spowodowane sytuacją na rynku pracy i wymaganiami stawianymi przez pracodawców. Osoby młode nie mogąc znaleźć zatrudnienia często podejmują decyzję o dalszym kształceniu.

Wśród osób bezrobotnych do 30 roku życia 1 233, tj. 43,3% nie posiada stażu pracy, co oznacza, że osoby te nie miały jeszcze zetknięcia z rynkiem pracy. 907 osób bezrobotnych, w tym 443 kobiety pracowało krócej niż rok, a 650 osób, w tym 341 kobiet pracowało dłużej niż rok ale krócej niż 5 lat. Obserwacje pracowników Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu poczynione na podstawie współpracy z grupą osób do 30 roku życia wskazują,

że największą barierą utrudniającą wejście na rynek pracy bezrobotnym w wieku do 30 roku życia jest przekonanie pracodawcy do zatrudnienia bez posiadanego doświadczenia zawodowego.

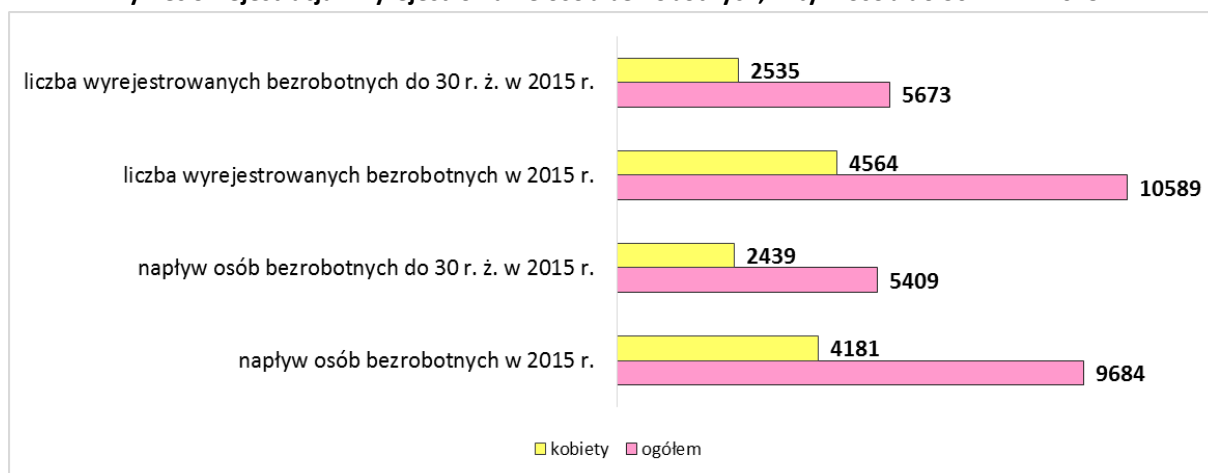
Wśród osób do 30 roku życia zarejestrowanych na koniec grudnia 2015 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu 935 osób posiadało jednocześnie status osoby długotrwale bezrobotnej, a zatem figuruje w ewidencji tut. Urzędu powyżej 12 miesięcy.

Bilans osób do 30 r. ż. (napływ i odpływ)

Ogółem w 2015 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowały się 9 684 osoby bezrobotne, w tym 4 181 kobiet. Wśród rejestrujących się 5 409 osób, w tym 2 439 kobiet to bezrobotni do 30 roku życia. W napływie bezrobotnych osoby do 30 roku życia stanowiły 55,9%.

Liczba osób wyrejestrowanych w 2015 roku z ewidencji tut. Urzędu wyniosła 10 589, w tym 4 564 kobiet. Wśród wyrejestrowanych 5 673 osoby, w tym 2 535 kobiet to bezrobotni poniżej 30 roku życia. W odpływie bezrobotnych (10 589) osoby do 30 roku życia stanowiły 53,6%.

Wykres 9 Rejestracja i wyrejestrowanie osób bezrobotnych, w tym osób do 30 r. ż. w 2015 r.

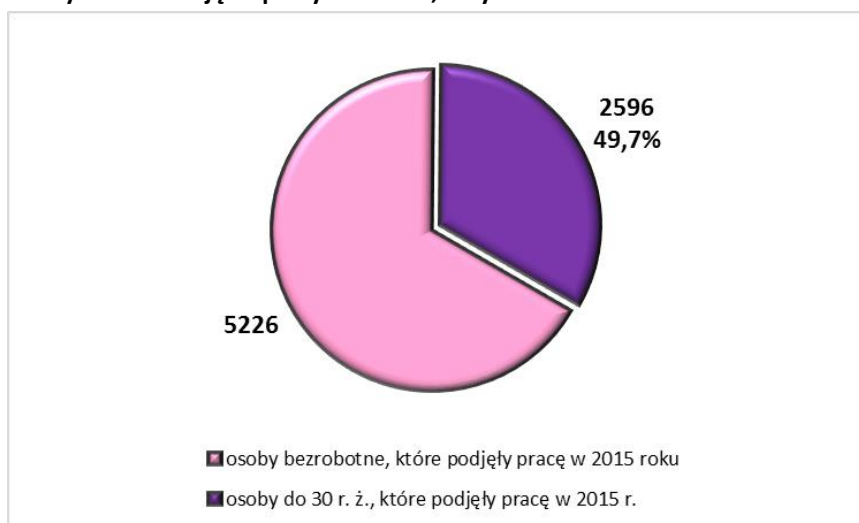

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPIPS-01, opracowanie własne

Wśród bezrobotnych wyłączonych z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2015 roku (10 589), 5 226 osób podjęło zatrudnienie, co stanowi 49,4% ogółem wyrejestrowanych osób. W grupie osób wyłączonych z ewidencji tut. Urzędu z tytułu podjęcia pracy (5 226 osób), 2 596 osób to bezrobotni w wieku do 30 roku życia, tj. 49,7% ogółu wyłączonych z tytułu zatrudnienia. Wśród ww. grupy bezrobotnych do 30 roku życia 2 103 osoby podjęły zatrudnienie niesubsydiowane, a 493 osoby zostały skierowane do pracy w ramach subsydiowanych form zatrudnienia. Najwięcej osób do 30 roku życia w 2015 roku zostało skierowanych na prace interwencyjne – 133 bezrobotnych, w tym 81 kobiet (łącznie skierowano 260 osób) oraz na zatrudnienie w ramach doposażenia/ wyposażenia stanowiska pracy za skierowanego bezrobotnego – 107 bezrobotnych, w tym 31 kobiet (łącznie skierowano 325 bezrobotnych). Popularną formą aktywizacji wśród osób do 30 roku życia jest możliwość pozyskania środków na samozatrudnienie, w 2015 roku jednorazowe środki

na założenie działalności gospodarczej otrzymało 118 osób, w tym 57 kobiet (łącznie środki otrzymało 233 bezrobotnych). Osoby do 30 roku życia ze względu na trudny start na lokalnym rynku pracy wspierane są również poprzez organizację stażu, w 2015 roku na ww. formę skierowano 818 osób bezrobotnych, w tym 508 kobiet z omawianej grupy wiekowej (ogółem skierowano 1 142 bezrobotnych).

Wykres 10 Podjęcia pracy w 2015 r., w tym zatrudnienie osób do 30 r. ż.

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01, opracowanie własne

Profilowanie usług w grupie osób do 30 r. ż.

Na koniec 2015 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu figurowały 8 292 osoby bezrobotne, dla których ustalono profil pomocy, w tym: 20 osób bezrobotnych, dla których został ustalony I profil pomocy, 5 324 osoby bezrobotne, dla których ustalono profil II oraz 2 948 osób bezrobotnych, dla których ustalono profil III. W grupie osób, dla których wyznaczano w 2015 roku profile pomocy były również osoby do 30 roku życia. Ogółem profil pomocy ustalono dla 2 834 osób do 30 r. ż., tj. 99,5% ogółu bezrobotnych do 30 roku życia zarejestrowanych na koniec 2015 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu (2 848). W tabeli przedstawiono dane liczbowe dotyczące profilowania w grupie osób bezrobotnych, w tym osób do 30 r. ż.

Tabela 14 Profile pomocy dla osób bezrobotnych, w tym dla osób do 30 r. ż. (grudzień 2015 r.)

wyszczególnienie	liczba osób bezrobotnych z ustalonym profilem na koniec grudnia 2015 r.		liczba osób w wieku do 30 r. ż. z ustalonym profilem pomocy na koniec grudnia 2015 r.	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
profil I	20	6	10	3
profil II	5 324	2 587	2 002	958
profil III	2 948	1 469	822	455
ogółem	8 292	4 062	2 834	1 416

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 oraz dane z systemu Syriusz Std, opracowanie własne

Wśród 8 292 zarejestrowanych na koniec grudnia 2015 roku bezrobotnych, dla których ustalono profil pomocy, 2 834 osoby, w tym 1 416 kobiet to bezrobotni w wieku do

30 roku życia. Na koniec 2015 roku liczba osób do 30 r. ż. z wyznaczonym profilem pomocy (2 834) stanowiła 34,2% ogółu osób z ustalonym profilem pomocy (8 292).

W ewidencji tut. Urzędu na koniec grudnia 2015 roku figurowało:

- ✓ z profilem I – 10 bezrobotnych do 30 r. ż., którzy stanowili 0,4% ogółu osób do 30 roku życia z ustalonym profilem (2 834) i 50% ogółu osób z ustalonym I profilem pomocy (20);
- ✓ z profilem II – 2 002 bezrobotnych do 30 r. ż., którzy stanowili 70,6% ogółu osób do 30 roku życia z ustalonym profilem (2 834) i 37,6% ogółu osób z ustalonym II profilem pomocy (5 324);
- ✓ z profilem III – 822 bezrobotnych do 30 r. ż., którzy stanowili 29% ogółu osób do 30 roku życia z ustalonym profilem (2 834) i 27,9% ogółu osób z ustalonym III profilem pomocy (2 948).

Najczęściej identyfikowane podczas ustalania profilu pomocy, bariery utrudniające zatrudnienie wymieniane przez osoby bezrobotne będące w wieku do 30 r. ż., to:

- ✓ zbyt mała ilość ofert pracy na lokalnym rynku, brak odpowiednich ofert pracy – 887 osób, w tym 460 kobiet;
- ✓ nieodpowiednie wykształcenie – 510 osób, w tym 207 kobiet;
- ✓ brak lub zbyt małe doświadczenie zawodowe – 501 osób, w tym 228 kobiet;
- ✓ ograniczona dyspozycyjność (opieka nad osobą zależną) – 306 osób, w tym 288 kobiet;
- ✓ za wysokie wymagania pracodawców – 304 osoby, w tym 114 kobiet;
- ✓ nieodpowiednie kwalifikacje – 184 osoby, w tym 79 kobiet;
- ✓ duża liczba osób ubiegających się o pracę – 161 osób, w tym 73 kobiety;
- ✓ niedogodne godziny pracy (system zmianowy) – 143 osoby, w tym 72 kobiety.

Duża grupa bezrobotnych w wieku do 30 roku życia – 292 osoby, w tym 107 kobiet nie potrafi określić przyczyn pozostawania bez zatrudnienia.

Trudności dotykające osoby do 30 r. ż. na rynku pracy oraz zalety osób w ww. kategorii wiekowej

Poniżej wskazano wybrane bariery, trudności, z którymi stykają się osoby do 30 roku życia na lokalnym rynku pracy oraz zalety charakteryzujące analizowaną grupę bezrobotnych.

Bariery, trudności osób bezrobotnych do 30 roku życia:

- ✓ brak doświadczenia zawodowego;
- ✓ zbyt niskie wynagrodzenie oferowane przez pracodawców;
- ✓ brak umiejętności/uprawnień przydatnych na rynku pracy;
- ✓ niedostosowane do wymagań pracodawców kwalifikacje;
- ✓ obawa przed kontaktem/rozmową z pracodawcą;
- ✓ długotrwałe pozostawanie bez pracy;
- ✓ stereotypy wśród pracodawców;
- ✓ brak/mała ilość ofert pracy;
- ✓ niestabilność, niezdecydowanie.

Zalety osób bezrobotnych do 30 roku życia:

- ✓ wysoka motywacja do podjęcia pracy (chęć usamodzielnienia się);
- ✓ chęć podnoszenia kwalifikacji;
- ✓ otwartość na zmiany;
- ✓ mobilność;
- ✓ aktualna wiedza.

Osoby bezrobotne do 30 roku życia to grupa przejawiająca największą aktywność w poszukiwaniu możliwości znalezienia swojego miejsca na rynku pracy. Osoby należące do tej kategorii wiekowej najczęściej zgłaszają w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu potrzebę pomocy w zakresie wsparcia przy wejściu na rynek pracy. Najchętniej osoby do 30 roku życia korzystają ze szkoleń, stażu, bonów szkoleniowych, prac interwencyjnych, jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

2.4.2 Bezrobotni długotrwale

Wg ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 roku (Dz. U. z 2015 r., poz. 149 z późn. zm.) bezrobotny długotrwale to osoba bezrobotna pozostająca w rejestrach powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych. Osoby długotrwale bezrobotne wg ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r., poz. 149 z późn. zm.) zaliczane są do grupy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy i w rejestrach tut. Urzędu od wielu lat stanowią najliczniejszą kategorię wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Na koniec grudnia 2015 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowanych było 8 315 osób bezrobotnych, w tym 4 074 kobiet. Wśród bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2015 roku w ewidencji tut. Urzędu figurowały osoby długotrwale bezrobotne, których liczba wyniosła 5 530, w tym 2 882 kobiety. Bezrobotni długotrwale (5 530 osób) stanowili na koniec 2015 roku 66,5% ogółu zarejestrowanych (8 315 osób) i 72,8% ogólnej liczby osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy (7 595 osób). Udział osób bezrobotnych długotrwale w liczbie osób zarejestrowanych w końcu poszczególnych kwartałów 2015 roku oscylował w granicach 65%, co świadczy o pozostawaniu bez pracy dłużej niż 12 miesięcy ponad połowy zarejestrowanych osób bezrobotnych. Sytuacja osób długotrwale bezrobotnych na rynku pracy jest niewątpliwie trudna ze względu na istnienie szeregu czynników zarówno wewnętrznych (zależne bezpośrednio od osoby bezrobotnej), jak i zewnętrznych (zależne w bardzo małym stopniu lub niezależne od osoby bezrobotnej), które utrudniają trwałe wejście lub powrót na rynek pracy. Niestety osoby długotrwale bezrobotne mają często skomplikowaną sytuację osobistą i zawodową przez co stanowią grupę najbardziej narażoną na wykluczenie społeczne, a długi okres pozostawania bez pracy dodatkowo pogłębia i nawarstwia problemy, z którymi te osoby się stykają, utrudniając ich aktywizację zawodową.

Tabela 15 Bezrobotni długotrwanie (2015 rok)

Grupa bezrobotnych	I kwartał		II kwartał		III kwartał		IV kwartał	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
bezrobotni długotrwanie	6 081	3 066	5 714	2 909	5 593	2 901	5 530	2 882
bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	8 589	4 149	7 787	3 805	7 804	3 897	7 595	3 791
bezrobotni zarejestrowani na koniec danego kwartału	9 492	4 495	8 624	4 136	8 609	4 248	8 315	4 074

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01 Załącznik 1, opracowanie własne

Jak wskazują powyższe dane najwięcej osób bezrobotnych długotrwanie było zarejestrowanych na koniec I kwartału 2015 r. – 6 081 osób, w tym 3 066 kobiet, najmniej osób długotrwanie bezrobotnych zanotowano na koniec IV kwartału 2015 roku – 5 530 osób, w tym 2 882 kobiety. Na koniec IV kwartału zanotowano też najwyższy procentowy udział osób długotrwanie bezrobotnych w ogóle zarejestrowanych – 66,5%.

Struktura osób długotrwanie bezrobotnych

Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu gromadzi szereg danych statystycznych dotyczących zarejestrowanych osób, między innymi określa strukturę bezrobotnych wg wykształcenia, wieku oraz stażu pracy. Poniżej przedstawiono, krótką analizę osób długotrwanie bezrobotnych wg podanych powyżej kategorii.

Tabela 16 Bezrobotni długotrwanie wg wieku, wykształcenia, stażu pracy (grudzień 2015 rok)

bezrobotni długotrwanie ze względu na:								
wiek	ogółem		wykształcenie	ogółem		staż pracy	ogółem	
	ogółem	kobiety		ogółem	kobiety		ogółem	kobiety
18-24	627	313	wyższe	652	467	do 1 roku	1 037	591
25-34	1 657	1 005	policealne i średnie zawodowe	1 214	742	1-5	1 213	604
35-44	1 349	736	średnie ogólnokształcące	476	316	5-10	688	349
45-54	1 060	541	zasadnicze zawodowe	1 796	797	10-20	782	388
55-59	599	256	gimnazjalne i poniżej	1 392	560	20-30	442	177
60 lat i więcej	238	31	x	x	x	30 lat i więcej	86	16
razem	5 530	2 882	x	x	x	bez stażu	1 282	757

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01 Załącznik 1

Wśród osób długotrwanie bezrobotnych przeważają osoby bezrobotne w wieku 25-34 lata. Na koniec grudnia 2015 roku w tej kategorii wiekowej zarejestrowanych było 1 657 osób długotrwanie bezrobotnych, w tym 1 005 kobiet. Osoby długotrwanie bezrobotne w wieku 25-34 lata stanowiły 30% ogółu zarejestrowanych w tej kategorii (5 530) i 20% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (8 315). Dane te wskazują na problem długotrwałego bezrobocia wśród osób młodych, które po ukończeniu nauki nie zostały wchłonięte przez rynek pracy i zarejestrowały się w Urzędzie oczekując wsparcia przy wejściu lub powrocie na rynek pracy. Długotrwały okres pozostawania bez pracy jest częstokroć przyczyną migracji, wyludniania się obszarów powiatu, a co za tym idzie postępującym procesem starzenia się społeczeństwa.

Analizę osób długotrwale bezrobotnych należy także przeprowadzić na płaszczyźnie posiadanego przez reprezentantów tej grupy wykształcenia. W końcu grudnia 2015 roku, wśród długotrwale bezrobotnych dominowały osoby z wykształceniem „zasadniczym zawodowym”, łącznie 1 796 osób, w tym 797 kobiet oraz z wykształceniem „gimnazjalnym i niższym”, łącznie 1 392 osoby, w tym 560 kobiet. Przedstawione dane dotyczące wykształcenia osób długotrwale bezrobotnych wskazują jednoznacznie na niskie wykształcenie tej grupy osób. Jest to jedna z głównych barier w poszukiwaniu zatrudnienia i przyczynia się do pozostawania tych osób w rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu. Niski poziom wykształcenia negatywnie wpływa na wizerunek osób długotrwale bezrobotnych na rynku pracy, jednocześnie ogranicza dostęp do wykonywania wielu zawodów. Niezbędnym narzędziem w ograniczaniu długotrwałego bezrobocia jest zatem rozpowszechnianie dostępu do edukacji, podnoszenia lub uzupełniania kwalifikacji oraz stwarzania warunków do ponownego przyuczenia do wykonywania czynności zawodowych między innymi poprzez stosowanie odpowiednich usług i instrumentów rynku pracy.

Analizując dane dotyczące osób długotrwale bezrobotnych wg stażu pracy, zauważyć należy, że w grupie tej dominują osoby nieposiadające doświadczenia zawodowego (stażu pracy), ich liczba na koniec grudnia 2015 roku wyniosła 1 282, w tym 757 kobiet. Liczba osób długotrwale bezrobotnych nieposiadających stażu pracy stanowi 23,2% ogółu długotrwale bezrobotnych (5 530) i 65,7% osób bez stażu pracy zarejestrowanych na koniec grudnia 2015 roku (1 952 osoby). Wśród długotrwale bezrobotnych na koniec grudnia 2015 roku 1 213 osób, w tym 604 kobiety posiadało staż pracy dłuższy niż rok, a krótszy niż 5 lat, natomiast 1 037 osób, w tym 591 kobiet pracowało krócej niż rok. Przedstawione dane wskazują na brak lub niskie doświadczenie zawodowe osób długotrwale bezrobotnych, co również stwarza barierę w poszukiwaniu zatrudnienia.

Skala długotrwałego bezrobocia stanowi poważny problem dla lokalnego rynku pracy i mieszkańców powiatu. Długotrwałe bezrobocie przynosi wiele negatywnych skutków nie tylko dla samych bezrobotnych, ale również ich rodzin, prowadząc między innymi do ubożenia. Wśród osób długotrwale bezrobotnych można zaobserwować dwie grupy: pierwsza to osoby bezrobotne, którym brak pracy i bezczynność przeszkadza, a więc podejmują działania w celu zmiany swojej sytuacji pomimo napotykanych przeszkód i niepowodzeń oraz druga grupa, to osoby, które przyzwyczyły się do swojej sytuacji, stają się bierne i roszczeniowe, znalazły sposób na codzienne funkcjonowanie poprzez korzystanie ze wsparcia opieki społecznej. Niepokojącym zjawiskiem obserwowanym wśród osób długotrwale bezrobotnych jest tzw. bezrobocie pokoleniowe, dziedziczne. W Powiatowym Urzędzie Pracy rejestrują się osoby będące członkami jednej rodziny, a reprezentujące różne pokolenia. Dzieci w sposób naturalny uczą się od swoich rodziców, jak sobie radzić w życiu będąc osobami bezrobotnymi. Ze względu na długotrwałe pozostawanie poza rynkiem pracy, osoby bezrobotne stają się sfrustrowane, roszczeniowe, czasami wręcz agresywne, co prowadzi do powstawania patologii, problemów rodzinnych, zatem bardzo ważne jest zapobieganie takim zjawiskom między innymi poprzez wspieranie aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych. Wśród osób długotrwale bezrobotnych ponad połowa – 52,1% to

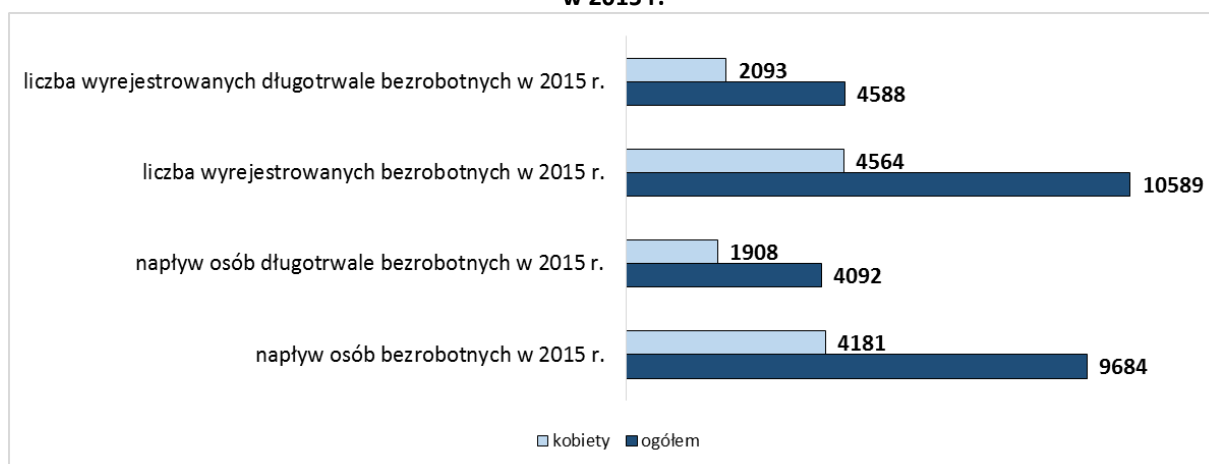
kobiety. Przyczyną tej sytuacji jest pełnienie przez kobiety przypisywanych im ról społecznych, w szczególności opieki nad domem, rodziną, wychowaniem dzieci. Często świadoma rezygnacja kobiety z życia zawodowego na rzecz założenia rodziny, przez długie lata uniemożliwia jej powrót na rynek pracy. Decyzja kobiety o ponownym wejściu na rynek pracy po długiej nieobecności wiąże się natomiast z koniecznością pokonania powstałych w tym czasie barier, tj. dezaktualizacja wiedzy i umiejętności zawodowych, należy ją w tym zakresie wspomagać stosując odpowiednie formy aktywizacji. Kobiety mają też większy niż mężczyźni problem ze znalezieniem zatrudnienia, większość ofert pracy na lokalnym rynku dotyczy zawodów wykonywanych głównie przez mężczyzn. Zdarza się także, że osoby długotrwale bezrobotne świadomie decydują się na pozostawanie w rejestrach Urzędu ze względu na zbyt wysokie wymagania dot. oczekiwanego wynagrodzenia lub korzystanie ze wsparcia ośrodków pomocy społecznej.

Bilans osób długotrwale bezrobotnych (napływ i odpływ)

Ogółem w 2015 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowały się 9 684 osoby bezrobotne, w tym 4 181 kobiet. Wśród rejestrujących się 4 092 osoby, w tym 1 908 kobiet to bezrobotni długotrwale. W napływie bezrobotnych osoby długotrwale bezrobotne stanowiły 42,3%.

Liczba osób wyrejestrowanych w 2015 roku z ewidencji tut. Urzędu wyniosła 10 589, w tym 4 564 kobiet. Wśród wyrejestrowanych 4 588 osób, w tym 2 093 kobiety to bezrobotni długotrwale. W odpływie bezrobotnych (10 589) osoby długotrwale bezrobotne stanowiły 43,3%.

Wykres 11 Rejestracja i wyrejestrowanie osób bezrobotnych, w tym osób długotrwale bezrobotnych w 2015 r.

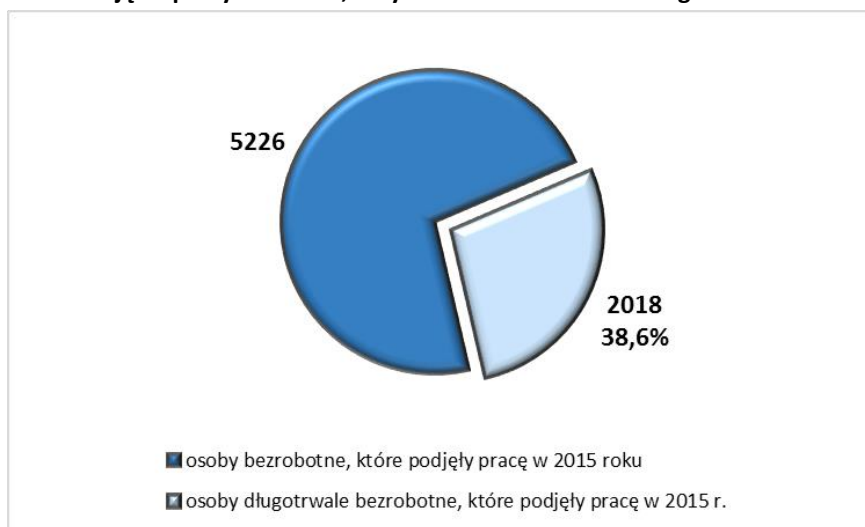

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01, opracowanie własne

Wśród osób wyłączonych z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2015 roku (10 589), 5 226 osób podjęło zatrudnienie, co stanowi 49,4% ogółem wyrejestrowanych osób. W grupie osób wyłączonych z ewidencji tut. Urzędu z tytułu podjęcia pracy (5 226 osób), 2 018 osób to długotrwale bezrobotni, tj. 38,6% ogółu wyłączonych z tytułu zatrudnienia. Wśród ww. grupy długotrwale bezrobotnych 1 511 osób podjęło zatrudnienie niesubsydiowane, a 507 osób zostało skierowanych do pracy w ramach

subsydiowanych form zatrudnienia. Najwięcej osób długotrwale bezrobotnych w 2015 roku zostało skierowanych na roboty publiczne – 160 bezrobotnych, w tym 80 kobiet (łącznie skierowano 374 osoby) oraz na zatrudnienie w ramach doposażenia/wyposażenia stanowiska pracy za skierowanego bezrobotnego – 137 bezrobotnych, w tym 33 kobiety (łącznie skierowano 325 bezrobotnych). Osoby długotrwale bezrobotne ze względu na długi okres pozostawania poza rynkiem pracy, często przygotowywane są do powrotu do aktywności zawodowej poprzez skierowania na staż i tym samym ponowne przyuczenie do wykonywania czynności zawodowych, w 2015 roku ww. formą wsparcia objęto 499 osób długotrwale bezrobotnych, w tym 335 kobiet (łącznie skierowano 1 142 bezrobotnych).

Wykres 12 Podjęcia pracy w 2015 r., w tym zatrudnienie osób długotrwale bezrobotnych

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01, opracowanie własne

Profilowanie usług w grupie osób długotrwale bezrobotnych

Na koniec 2015 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu figurowały 8 292 osoby bezrobotne, dla których ustalono profil pomocy, w tym: 20 osób bezrobotnych, dla których został ustalony I profil pomocy, 5 324 osoby bezrobotne, dla których ustalono profil II oraz 2 948 osób bezrobotnych, dla których ustalono profil III. W grupie osób, dla których wyznaczano w 2015 roku profile pomocy były również osoby długotrwale bezrobotne. Ogółem profil pomocy ustalono dla 5 526 długotrwale bezrobotnych, tj. 99,9% osób z ww. kategorii zarejestrowanych na koniec 2015 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu (5 530). W tabeli przedstawiono dane liczbowe dotyczące profilowania w grupie osób bezrobotnych, w tym osób długotrwale pozostających bez pracy.

**Tabela 17 Profile pomocy dla osób bezrobotnych, w tym dla osób długotrwale bezrobotnych
(grudzień 2015 r.)**

wyszczególnienie	liczba osób bezrobotnych z ustalonym profilem na koniec grudnia 2015 r.		liczba osób długotrwale bezrobotnych z ustalonym profilem pomocy na koniec grudnia 2015 r.	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
profil I	20	6	4	0
profil II	5 324	2 587	3 424	1 758
profil III	2 948	1 469	2 098	1 119
ogółem	8 292	4 062	5 526	2 877

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 oraz dane z systemu Syriusz Std, opracowanie własne

Wśród zarejestrowanych na koniec grudnia 2015 roku bezrobotnych, dla których ustalono profil pomocy 5 526 osób, w tym 2 877 kobiet to bezrobotni długotrwale.

Na koniec 2015 roku liczba osób długotrwale bezrobotnych z wyznaczonym profilem pomocy (5 526) stanowiła 66,6% ogółu osób z ustalonym profilem pomocy (8 292).

W ewidencji tut. Urzędu na koniec grudnia 2015 roku figurowało:

- ✓ z profilem I – 4 bezrobotnych długotrwale, którzy stanowili 0,1% ogółu osób długotrwale bezrobotnych z ustalonym profilem (5 526) i 20% ogółu osób z ustalonym I profilem pomocy (20);
- ✓ z profilem II – 3 424 bezrobotnych długotrwale, którzy stanowili 62% ogółu osób długotrwale bezrobotnych z ustalonym profilem (5 526) i 64,3% ogółu osób z ustalonym II profilem pomocy (5 324);
- ✓ z profilem III – 2 098 bezrobotnych długotrwale, którzy stanowili 37,9% ogółu osób długotrwale bezrobotnych z ustalonym profilem (5 526) i 71,2% ogółu osób z ustalonym III profilem pomocy (2 948).

Analizując ustalone profile dla osób długotrwale bezrobotnych można wnioskować, że potwierdzają one postawę obniżonej aktywności osób długotrwale bezrobotnych. 71,2% ogółu osób, dla których wyznaczono III profil pomocy (2 948) należy do grupy osób długotrwale bezrobotnych. III profil wskazuje na oddalenie od rynku pracy, a u osób dla których został wyznaczony III profil pomocy mogą zachodzić sytuacje, które utrudniają umiejscowienie na rynku pracy, jedną z przyczyn może być długotrwale pozostawanie bez zatrudnienia.

Najczęściej identyfikowane podczas ustalania profilu pomocy, bariery utrudniające zatrudnienie, wymieniane przez osoby długotrwale bezrobotne, to:

- ✓ zbyt mała ilość ofert pracy na lokalnym rynku, brak odpowiednich ofert pracy – 2 305 osób, w tym 1 170 kobiet;
- ✓ ograniczona dyspozycyjność (opieka nad osobą zależną) – 843 osoby, w tym 742 kobiety;
- ✓ problemy zdrowotne – 716 osób, w tym 321 kobiet;
- ✓ nieodpowiednie wykształcenie – 697 osób, w tym 344 kobiety;
- ✓ brak lub zbyt małe doświadczenie zawodowe – 603 osoby, w tym 333 kobiety;
- ✓ nieodpowiedni wiek – 496 osób, w tym 212 kobiet;
- ✓ nieodpowiednie kwalifikacje – 474 osoby, w tym 247 kobiet;
- ✓ duża liczba osób ubiegająca się o pracę – 452 osoby, w tym 239 kobiet.

Duża grupa osób długotrwale bezrobotnych – 413 osób, w tym 160 kobiet nie potrafi określić przyczyn pozostawania bez zatrudnienia.

Trudności dotyczące osoby długotrwale bezrobotne na rynku pracy oraz zalety osób w ww. kategorii

Poniżej wskazano wybrane bariery, trudności, z którymi stykają się osoby długotrwale bezrobotne na lokalnym rynku pracy oraz zalety charakteryzujące analizowaną grupę bezrobotnych.

Bariery osób długotrwale bezrobotnych:

- ✓ brak lub niskie wykształcenie;
- ✓ brak doświadczenia zawodowego;
- ✓ dezaktualizacja wiedzy, umiejętności, uprawnień;
- ✓ bariery wewnętrzne (lęk przed pracodawcą, obawa przed niesprostaniem nowym zadaniom zawodowym);
- ✓ brak oparcia w rodzinie, otoczeniu;
- ✓ zaniżona samoocena;
- ✓ poczucie bezradności;
- ✓ brak motywacji;
- ✓ przyzwyczajenie do korzystania z pomocy społecznej;
- ✓ brak środków finansowych na aktywne poszukiwanie pracy;
- ✓ długa przerwa w pracy;
- ✓ brak/mała ilość ofert pracy.

Zalety osób długotrwale bezrobotnych:

- ✓ u osób, które chcą zmienić swoją sytuację zwraca uwagę wysoka motywacja, determinacja i dążenie do obranych celów.

Przedstawione bariery charakterystyczne dla grupy osób długotrwale bezrobotnych wskazują na potrzebę zintensyfikowanego wsparcia ww. grupy osób bezrobotnych, zarówno w postaci aktywnych form, jak i doradztwa. Najbardziej adekwatne formy pomocy dla tej grupy osób to: szkolenia, prace interwencyjne, roboty publiczne, program PAI, doradztwo zawodowe.

2.4.3 Bezrobotni powyżej 50 roku życia

Według ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 roku (Dz. U. z 2015 r., poz. 149 z późn. zm.) bezrobotny powyżej 50 roku życia to bezrobotny, który w dniu zastosowania wobec niego usług lub instrumentów rynku pracy ukończył co najmniej 50 rok życia. Na koniec grudnia 2015 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowanych było 8 315 osób bezrobotnych, w tym 4 074 kobiet. Wśród bezrobotnych w ewidencji tut. Urzędu figurowało 1 755 osób w wieku powyżej 50 roku życia, w tym 681 kobiet. Bezrobotni powyżej 50 roku życia (1 755 osób) stanowili na koniec grudnia 2015 roku 21,1% ogółem zarejestrowanych osób (8 315) i 23,1% ogólnej liczby osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy (7 595). Poniżej przedstawiono

kształtowanie się liczby osób powyżej 50 roku życia w ewidencji tut. Urzędu w kolejnych kwartałach 2015 roku.

Tabela 18 Bezrobotni powyżej 50 roku życia (2015 rok)

Grupa bezrobotnych	I kwartał		II kwartał		III kwartał		IV kwartał	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
bezrobotni powyżej 50 roku życia	1 872	694	1 847	694	1 782	681	1 755	681
bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	8 589	4 149	7 787	3 805	7 804	3 897	7 595	3 791
bezrobotni zarejestrowani na koniec danego kwartału	9 492	4 495	8 624	4 136	8 609	4 248	8 315	4 074

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01 Załącznik 1, opracowanie własne

Najwięcej osób powyżej 50 roku życia zarejestrowanych było na koniec I kwartału 2015 roku – 1 872 osoby, w tym 694 kobiety, najmniej osób w tej grupie wiekowej zarejestrowanych było na koniec 2015 roku – 1 755 osób, w tym 681 kobiet.

Struktura osób bezrobotnych powyżej 50 r. ż.

Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu gromadzi szereg danych statystycznych dotyczących zarejestrowanych osób, między innymi określa strukturę bezrobotnych wg wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy. Poniżej przedstawiono, krótką analizę osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia wg podanych powyżej kategorii.

Tabela 19 Bezrobotni powyżej 50 roku życia wg czasu pozostawania bez pracy, wykształcenia, stażu pracy (grudzień 2015 rok)

bezrobotni powyżej 50 roku życia ze względu na:								
czas pozostawania bez pracy w m-c			wykształcenie			staż pracy		
	ogółem	kobiety		ogółem	kobiety		ogółem	kobiety
do 1	79	24	wyższe	45	15	do 1 roku	103	43
1-3	125	42	policealne i średnie zawodowe	383	199	1-5	113	42
3-6	127	51	średnie ogólnokształcące	85	56	5-10	196	86
6-12	210	67	zasadnicze zawodowe	683	223	10-20	517	237
12-24	329	101	gimnazjalne i poniżej	559	188	20-30	498	178
pow.24	885	396	x	x	x	30 lat i więcej	170	34
razem	1 755	681	x	x	x	bez stażu	158	61

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01 Załącznik 1

Osoby powyżej 50 roku życia to grupa bezrobotnych charakteryzująca się posiadaniem doświadczenia zawodowego. W 2014 roku udział osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia posiadających doświadczenie zawodowe w ogóle zarejestrowanych osób w ww. kategorii wiekowej wynosił 90,2%. Natomiast na koniec 2015 roku 1 597 osób po 50 roku życia, tj. 91% ogółu zarejestrowanych w tym wieku osób posiadało doświadczenie. Zaledwie 9% osób powyżej 50 roku życia nie posiadało stażu pracy. Najliczniejsze grupy 517 osób i 498 osób stanowią odpowiednio bezrobotni posiadający staż pracy powyżej 10, a poniżej 20 lat oraz powyżej 20, a poniżej 30 lat pracy. Najmniej było zarejestrowanych osób ze stażem pracy krótszym niż 1 rok (103 osoby).

Osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia w porównaniu do bezrobotnych z pozostałych grup wiekowych posiadają niski poziom wykształcenia. Na koniec 2014 roku 33,6% osób w wieku powyżej 50 roku życia posiadało wykształcenie „gimnazjalne i niższe”. Natomiast na koniec 2015 roku 559 osób po 50 roku życia, tj. 31,9% bezrobotnych w ww. kategorii wiekowej posiadało wykształcenie „gimnazjalne i niższe”. Dominującym w grupie osób powyżej 50 roku życia jest wykształcenie „zasadnicze zawodowe”, które posiadały 683 osoby z omawianej grupy wiekowej zarejestrowane na koniec 2015 roku. Najmniejszą grupę wśród osób powyżej 50 roku życia stanowią bezrobotni z wykształceniem „wyższym”. Na koniec 2015 roku w ewidencji tut. Urzędu było 45 osób po 50 roku życia posiadających wykształcenie „wyższe”, tj. 2,6% ogółu bezrobotnych mających więcej niż 50 lat.

Należy zwrócić uwagę, że poziom wykształcenia nie odgrywał tak istotnej roli w czasach, kiedy obecnie zarejestrowani bezrobotni powyżej 50 roku życia podejmowali pierwsze zatrudnienie. Jednocześnie wiele osób będących teraz powyżej 50 roku życia nie miało możliwości kontynuacji kształcenia po szkole podstawowej np. ze względów ekonomicznych rodziny, braku możliwości dojazdu do szkoły, konieczności pracy na gospodarstwie itp. Pracodawcy bardziej niż wykształcenie cenią u osób powyżej 50 roku życia fachowość, wiedzę i umiejętności wynikające z posiadanego doświadczenia.

Z danych statystycznych gromadzonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu wynika, że bezrobotni powyżej 50 roku życia to w większości osoby długotrwale bezrobotne. Na koniec 2014 roku wśród 1 798 osób po 50 roku życia, aż 1 134 pozostawały w ewidencji tut. Urzędu dłużej niż 12 miesięcy. Na koniec 2015 roku na 1 755 osób powyżej 50 roku życia 1 214, tj. 69,2% osób z ww. kategorii wiekowej było zarejestrowanych dłużej niż 12 miesięcy. Najmniejszą grupę wśród zarejestrowanych powyżej 50 roku życia, tj. 79 osób stanowią bezrobotni, których czas pozostawania bez zatrudnienia jest krótszy niż 1 miesiąc.

Przedstawione dane jednoznacznie wskazują, że grupa osób powyżej 50 roku życia charakteryzuje się długotrwałym bezrobociem, co jednocześnie stanowi barierę w ich aktywizacji. Należy pamiętać, że im dłużej osoby bezrobotne pozostają poza rynkiem pracy, tym trudniejsza jest ich aktywizacja, wymagają większego wsparcia, a proces powrotu jest dłuższy.

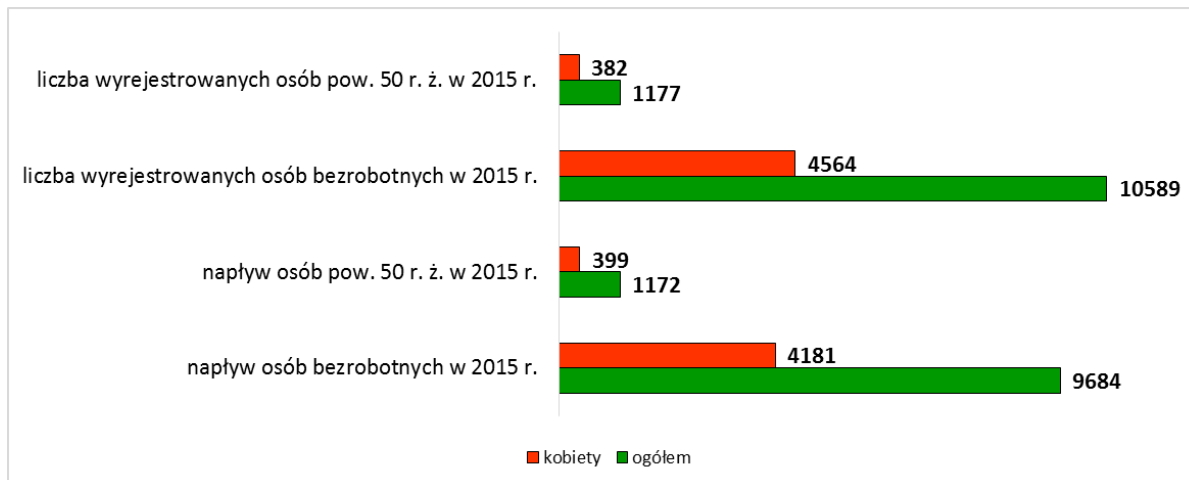
Bilans osób powyżej 50 r. ż. (napływ i odpływ)

Ogółem w 2015 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowały się 9 684 osoby bezrobotne, w tym 4 181 kobiet. Wśród rejestrujących się 1 172 osoby, w tym 399 kobiet to bezrobotni powyżej 50 roku życia. W napływie bezrobotnych osoby powyżej 50 roku życia stanowiły 12,1%. Udział bezrobotnych powyżej 50 roku życia w ogóle rejestrujących się osób w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu w 2015 roku zmniejszył się w porównaniu do lat poprzednich.

Liczba osób wyrejestrowanych w 2015 roku z ewidencji tut. Urzędu wyniosła 10 589, w tym 4 564 kobiet. Wśród wyrejestrowanych 1 177 osób, w tym 382 kobiety to bezrobotni powyżej 50 roku życia. W odpływie bezrobotnych (10 589) osoby powyżej 50 roku życia stanowiły 11,1%. Udział osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia w ogóle

wyrejestrowanych osób z Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2015 roku zmniejszył się w porównaniu do lat poprzednich.

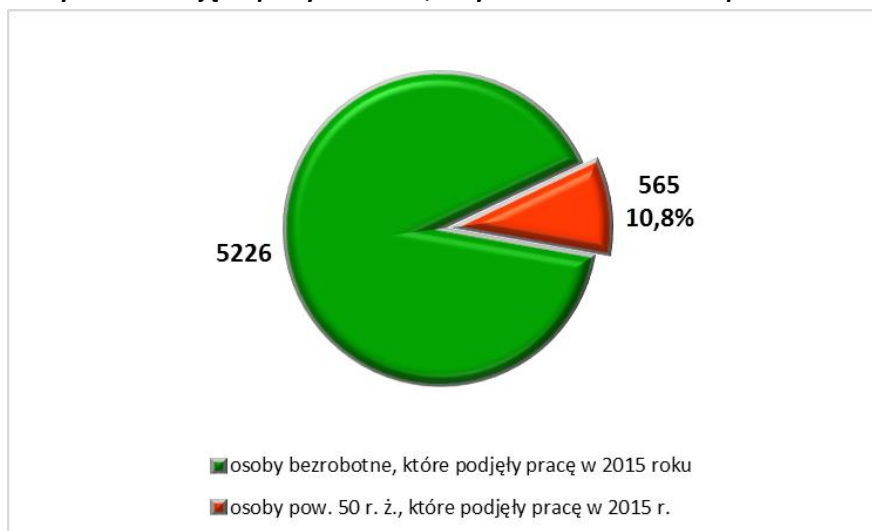
Wykres 13 Rejestracja i wyrejestrowanie osób bezrobotnych, w tym osób pow. 50 r. ż. w 2015 r.

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01, opracowanie własne

Wśród osób wyłączonych z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2015 roku (10 589), 5 226 osób podjęło zatrudnienie, co stanowi 49,4% ogółem wyrejestrowanych osób. W grupie osób wyłączonych z ewidencji tut. Urzędu z tytułu podjęcia pracy (5 226 osób), 565 osób to bezrobotni w wieku powyżej 50 roku życia. Wśród ww. grupy osób 369 podjęło zatrudnienie niesubsydiowane, a 196 osób zostało skierowanych do pracy w ramach subsydiowanych form zatrudnienia. Najwięcej w 2015 roku osób powyżej 50 roku życia skierowano na roboty publiczne – 90 osób (łącznie skierowano 374 osoby) oraz na zatrudnienie w ramach doposażenia/wyposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego – 57 osób (łącznie skierowano 325 bezrobotnych). Grupa bezrobotnych powyżej 50 roku życia licząca 92 osoby w 2015 roku została skierowana na staż (łącznie skierowano 1 142 bezrobotnych).

Wykres 14 Podjęcia pracy w 2015 r., w tym zatrudnienie osób pow. 50 r. ż.

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01, opracowanie własne

Profilowanie usług w grupie osób pow. 50 r. ż.

Na koniec 2015 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu figurowały 8 292 osoby bezrobotne, dla których ustalono profil pomocy, w tym: 20 osób bezrobotnych, dla których został ustalony I profil pomocy, 5 324 osoby bezrobotne, dla których ustalono profil II oraz 2 948 osób bezrobotnych, dla których ustalono profil III. W grupie osób, dla których wyznaczano w 2015 roku profile pomocy były również osoby powyżej 50 roku życia. Ogółem profil pomocy ustalono dla 1 751 osób pow. 50 r. ż., tj. 99,8% bezrobotnych powyżej 50 roku życia zarejestrowanych na koniec 2015 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu (1 755). W tabeli przedstawiono dane liczbowe dotyczące profilowania w grupie osób bezrobotnych, w tym osób powyżej 50 r. ż.

Tabela 20 Profile pomocy dla osób bezrobotnych, w tym dla osób pow. 50 r. ż. (grudzień 2015 r.)

wyszczególnienie	liczba osób bezrobotnych z ustalonym profilem na koniec grudnia 2015 r.		liczba osób w wieku pow. 50 r. ż. z ustalonym profilem pomocy na koniec grudnia 2015 r.	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
profil I	20	6	0	0
profil II	5 324	2 587	872	335
profil III	2 948	1 469	879	344
ogółem	8 292	4 062	1 751	679

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 oraz dane z systemu Syriusz Std, opracowanie własne

Wśród zarejestrowanych na koniec grudnia 2015 roku osób, dla których ustalono profil pomocy 1 751 bezrobotnych, w tym 679 kobiet to osoby w wieku powyżej 50 roku życia. Na koniec 2015 roku liczba osób powyżej 50 r. ż. z wyznaczonym profilem pomocy (1 751) stanowiła 21,1% ogółu osób z ustalonym profilem pomocy (8 292).

W ewidencji tut. Urzędu na koniec grudnia 2015 roku figurowało:

- ✓ z profilem II – 872 bezrobotnych pow. 50 r. ż., którzy stanowili 49,8% ogółu osób powyżej 50 roku życia z ustalonym profilem (1 751) i 16,4% ogółu osób z ustalonym II profilem pomocy (5 324);
- ✓ z profilem III – 879 bezrobotnych pow. 50 r. ż., którzy stanowili 50,2% ogółu osób powyżej 50 roku życia z ustalonym profilem (1 751) i 29,8% ogółu osób z ustalonym III profilem pomocy (2 948).

Profilu I nie wyznaczono w grupie osób powyżej 50 roku życia.

Najczęściej identyfikowane podczas wyznaczania profilu pomocy bariery utrudniające zatrudnienie wymieniane przez osoby bezrobotne będące w wieku powyżej 50 r. ż., to:

- ✓ zbyt mała ilość ofert pracy na lokalnym rynku, brak odpowiednich ofert pracy – 630 osób, w tym 255 kobiet;
- ✓ problemy zdrowotne – 507 osób, w tym 199 kobiet;
- ✓ nieodpowiedni wiek – 439 osób, w tym 176 kobiet;
- ✓ duża liczba osób ubiegająca się o pracę – 200 osób, w tym 83 kobiety;
- ✓ nieodpowiednie wykształcenie – 227 osób, w tym 99 kobiet;
- ✓ duża konkurencja na rynku pracy – 173 osoby, w tym 61 kobiet;
- ✓ nieodpowiednie kwalifikacje – 127 osób, w tym 59 kobiet;

- ✓ za wysokie wymagania pracodawców – 124 osoby, w tym 52 kobiety.
- Duża grupa osób w wieku powyżej 50 roku życia – 123 osoby, w tym 42 kobiety nie potrafi określić przyczyn pozostawania bez zatrudnienia.

Trudności dotykające osoby pow. 50 r. ż. na rynku pracy oraz zalety osób w ww. kategorii wiekowej

Na podstawie obserwacji pracowników Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu oraz biorąc pod uwagę wyniki „Kwestionariusza”, poniżej wskazano wybrane bariery i zalety charakteryzujące grupę bezrobotnych powyżej 50 r. ż.

Bariery osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia:

- ✓ brak umiejętności obsługi nowoczesnych urządzeń technicznych i informatycznych;
- ✓ niedostosowanie kwalifikacji do potrzeb pracodawców;
- ✓ bariery wewnętrzne (lęk przed pracodawcą, zmianami, przywiązanie do wykonywania określonych czynności);
- ✓ problemy zdrowotne;
- ✓ ograniczona mobilność;
- ✓ brak/mała ilość ofert pracy;
- ✓ brak środków finansowych na aktywne poszukiwanie pracy;
- ✓ długa przerwa w pracy;
- ✓ stereotypy wśród pracodawców.

Zalety osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia:

- ✓ doświadczenie zawodowe i życiowe;
- ✓ rzetelność, sumienność;
- ✓ zaangażowanie w wykonywanie powierzonych obowiązków;
- ✓ wysoka motywacja do podjęcia pracy, chęć bycia potrzebnym;
- ✓ dyspozycyjność.

Osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia to grupa zgłaszająca w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu potrzebę pomocy w zakresie wsparcia przy powrocie na rynek pracy.

Najczęściej stosowane wobec tej kategorii osób formy pomocy określone w ustawie to: doposażenia/wyposażenia stanowiska pracy, prace interwencyjne, roboty publiczne, staże, szkolenia.

2.4.4 Bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej

Według ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 roku (Dz. U. z 2015 r., poz. 149 z późn. zm.) bezrobotni korzystający ze świadczeń pomocy społecznej należą do grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Na koniec grudnia 2015 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowanych było 8 315 osób bezrobotnych, w tym 4 074 kobiet. Wśród bezrobotnych w ewidencji tut. Urzędu figurowało 390 osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, w tym 289 kobiet. Bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej (390 osób) stanowili na koniec grudnia 2015 roku 4,7% ogółem zarejestrowanych osób (8 315) i 5,1% ogólnej liczby osób

w szczególnej sytuacji na rynku pracy (7 595). W Tabeli 21 przedstawiono kształtowanie się liczby osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej w ewidencji tut. Urzędu w kolejnych kwartałach 2015 roku.

Tabela 21 Bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej (2015 rok)

Grupa bezrobotnych	I kwartał		II kwartał		III kwartał		IV kwartał	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej	571	402	235	176	13	8	390	289
bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	8 589	4 149	7 787	3 805	7 804	3 897	7 595	3 791
bezrobotni zarejestrowani na koniec danego kwartału	9 492	4 495	8 624	4 136	8 609	4 248	8 315	4 074

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01 Załącznik 1, opracowanie własne

Najwięcej osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej zarejestrowanych było na koniec I kwartału 2015 r. – 571 osób, w tym 402 kobiety, najmniej osób w tej kategorii zarejestrowanych było na koniec III kwartału 2015 roku – 13, w tym 8 kobiet. Wśród osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej dominują kobiety.

Struktura osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej

Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu gromadzi szereg danych statystycznych dotyczących zarejestrowanych osób, między innymi określa strukturę bezrobotnych wg wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy. Poniżej przedstawiono krótką analizę osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej wg podanych powyżej kategorii.

Tabela 22 Bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej wg czasu pozostawania bez pracy, wykształcenia, stażu pracy (grudzień 2015 rok)

bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej ze względu na:								
czas pozostawania bez pracy w m-c		wykształcenie				staż pracy		
	ogółem	kobiety		ogółem	kobiety		ogółem	kobiety
do 1	6	4	wyższe	16	15	do 1 roku	56	44
1-3	42	29	policealne i średnie zawodowe	83	68	1-5	84	64
3-6	30	24	średnie ogólnokształcące	26	24	5-10	54	36
6-12	46	32	zasadnicze zawodowe	123	89	10-20	53	36
12-24	85	64	gimnazjalne i poniżej	142	93	20-30	24	13
pow.24	181	136	x	x	x	30 lat i więcej	2	0
razem	390	289	x	x	x	bez stażu	117	96

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01 Załącznik 1

Osoby korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej to grupa bezrobotnych, w której dominuje niski poziom wykształcenia – „gimnazjalne i poniżej” oraz „zasadnicze zawodowe”. Na koniec grudnia 2015 roku w ewidencji tut. Urzędu figurowało 390 osób będących beneficjentami pomocy społecznej, 36,4% ogółem zarejestrowanych w tej kategorii posiada wykształcenie „gimnazjalne i poniżej” (142 osoby), 31,5% ogółem zarejestrowanych osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej posiada

wykształcenie „zasadnicze zawodowe” (123 osoby). Zaledwie 4,1% osób korzystających ze świadczeń z opieki społecznej ma wykształcenie „wyższe”. Dane dotyczące wykształcenia w grupie osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej wskazują, że niskie wykształcenie ogranicza szanse zatrudnieniowe na rynku pracy.

Osoby korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej to w większości bezrobotni pozostający w rejestrach tut. Urzędu ponad 12 miesięcy, a zatem kwalifikujący się również do grona osób długotrwale bezrobotnych. Na koniec grudnia 2015 roku 68,2% osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej pozostawało bez pracy dłużej niż 12 miesięcy (266 osób, w tym 200 kobiet).

Grupa osób korzystająca ze świadczeń z pomocy społecznej charakteryzuje się również brakiem lub małym doświadczeniem zawodowym. Na koniec 2015 roku 117 osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, tj. 30% ogółem zarejestrowanych w tej kategorii nie posiadało stażu pracy, 14,4% osób pracowało krócej niż 1 rok, a 21,5% posiada doświadczenie w pracy dłuższe niż 1 rok, a krótsze niż 5 lat.

Wśród omawianej kategorii bezrobotnych dominują osoby w wieku 25-34 lata oraz 35-44 lata, które na koniec roku 2015 stanowiły odpowiednio 28,7% (122 osoby) i 25,9% (101 osób) ogółu bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej (390 osób).

Osoby będące beneficjentami pomocy społecznej to trudna do aktywizacji zawodowej grupa. Dominują w niej kobiety, dla których mniej jest ofert zatrudnienia na lokalnym rynku, bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej mają niskie kwalifikacje i brakuje im doświadczenia zawodowego, często są bezradni, co stanowi bariery w znalezieniu zatrudnienia. Dodatkowo w omawianej kategorii osób znajdują się bezrobotni, dla których korzystanie z pomocy społecznej stało się sposobem na życie i przejawiają małą aktywność w poszukiwaniu zatrudnienia. W grupie bezrobotnych będących beneficjentami pomocy społecznej są również osoby, które pomimo przeciwności i trudności, chcą zmienić swoją sytuację życiową, oczekując szerokiego wsparcia usługami i instrumentami rynku pracy.

Dane statystyczne dotyczące kategorii bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, którymi dysponuje tut. Urząd nie oddają w pełni rzeczywistej liczby osób, które są beneficjentami pomocy społecznej. Informacje te są obecnie uzupełniane na podstawie współpracy z Ośrodkami Pomocy Społecznej przy użyciu platformy elektronicznej SEPI.

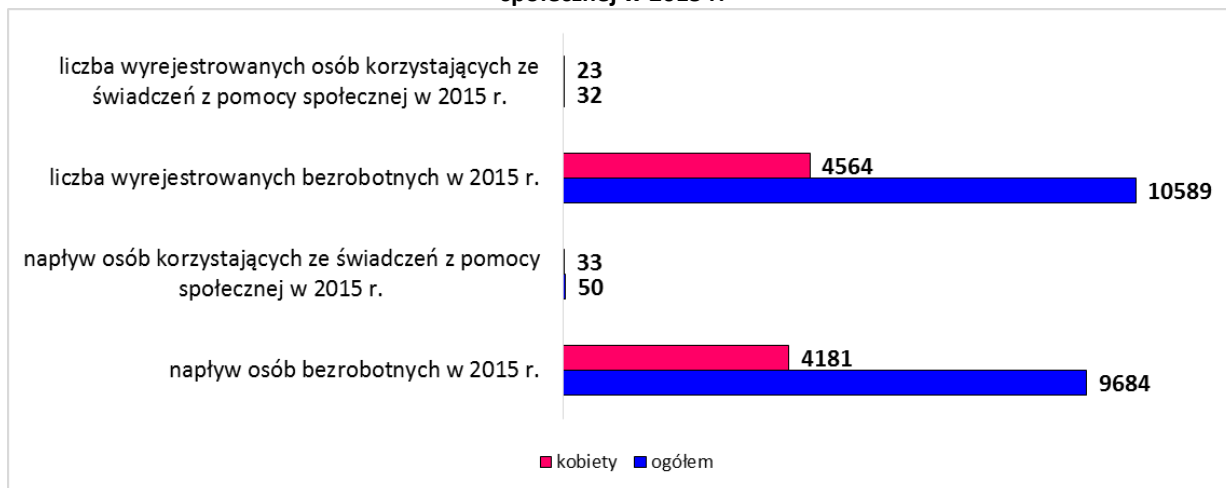
W 2015 roku Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu na wnioski złożone przez Ośrodki Pomocy Społecznej wydał 13 280 zaświadczeń, co również obrazuje skalę bezrobocia wśród osób korzystających z pomocy społecznej.

Bilans osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej (napływ i odpływ)

Ogółem w 2015 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowały się 9 684 osoby bezrobotne, w tym 4 181 kobiet. Wśród rejestrujących się 50 osób, w tym 33 kobiety to bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej. W napływie bezrobotnych osoby korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej stanowiły 0,5%.

Liczba osób wyrejestrowanych w 2015 roku z ewidencji tut. Urzędu wyniosła 10 589, w tym 4 564 kobiet. Wśród wyrejestrowanych 32 osoby, w tym 23 kobiety to bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej (dane dotyczą tylko wyłączeń z tytułu zatrudnienia). W odpływie bezrobotnych (10 589) osoby korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej stanowiły 0,3%.

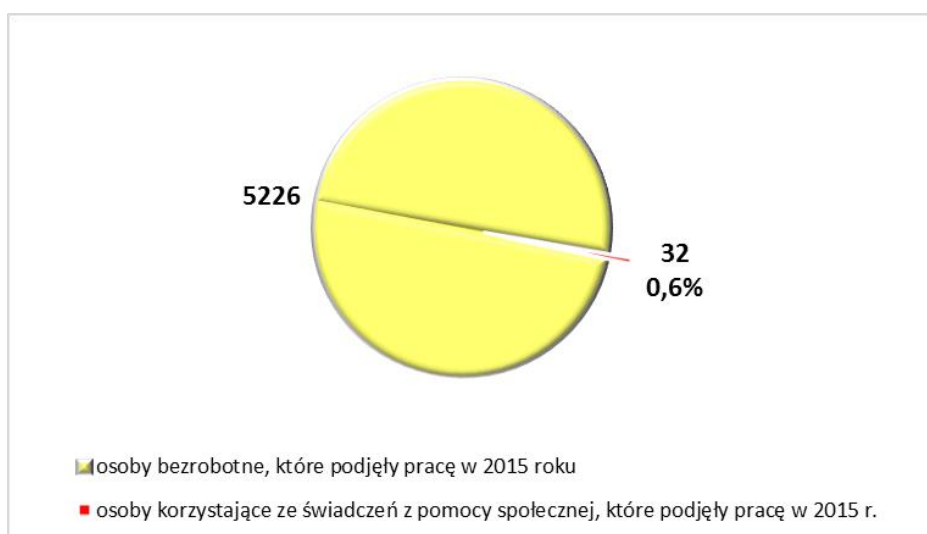
Wykres 15 Rejestracja i wyrejestrowanie osób bezrobotnych, w tym korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej w 2015 r.

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01, opracowanie własne

Wśród osób wyłączonych z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2015 roku (10 589), 5 226 osób podjęło zatrudnienie, co stanowi 49,4% ogółem wyrejestrowanych osób. W grupie osób wyłączonych z ewidencji tut. Urzędu z tytułu podjęcia pracy (5 226 osób), 32 osoby, w tym 23 kobiety to bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej.

Wykres 16 Podjęcia pracy w 2015 r., w tym zatrudnienie osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01, opracowanie własne

Profilowanie usług w grupie osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej

Na koniec 2015 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu figurowały 8 292 osoby bezrobotne, dla których ustalono profil pomocy, w tym: 20 osób bezrobotnych, dla których został ustalony I profil pomocy, 5 324 osoby bezrobotne, dla których ustalono profil II oraz 2 948 osób bezrobotnych, dla których ustalono profil III. W grupie osób, dla których wyznaczano w 2015 roku profile pomocy były również osoby korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej. Ogółem profil pomocy ustalono dla 387 bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, tj. 99,2% osób bezrobotnych z ww. kategorii zarejestrowanych na koniec 2015 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu (390). W tabeli przedstawiono dane liczbowe dotyczące profilowania w grupie osób bezrobotnych, w tym osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej.

Tabela 23 Profile pomocy dla osób bezrobotnych, w tym dla osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej (grudzień 2015 r.)

wyszczególnienie	liczba osób bezrobotnych z ustalonym profilem na koniec grudnia 2015 r.		liczba osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej z ustalonym profilem pomocy na koniec grudnia 2015 r.	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
profil I	20	6	1	1
profil II	5 324	2 587	202	151
profil III	2 948	1 469	184	135
ogółem	8 292	4 062	387	287

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 oraz dane z systemu Syriusz Std, opracowanie własne

Wśród zarejestrowanych na koniec grudnia 2015 roku osób, dla których ustalono profil pomocy 387 bezrobotnych, w tym 287 kobiet to osoby korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej. Na koniec 2015 roku liczba osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej z wyznaczonym profilem pomocy (387) stanowiła 4,7% ogółu osób z ustalonym profilem pomocy (8 292).

W ewidencji tut. Urzędu na koniec grudnia 2015 roku figurowało:

- ✓ z profilem I – 1 bezrobotny korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej, który stanowił 0,2 % ogółu osób z ww. kategorii z ustalonym profilem (387) i 5% ogółu osób z ustalonym I profilem pomocy (20);
- ✓ z profilem II – 202 bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, którzy stanowili 52,2% ogółu osób z ww. kategorii z ustalonym profilem (387) i 3,8% ogółu osób z ustalonym II profilem pomocy (5 324);
- ✓ z profilem III – 184 bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, którzy stanowili 47,5% ogółu osób z ww. kategorii z ustalonym profilem (387) i 6,2% ogółu osób z ustalonym III profilem pomocy (2 948).

Najczęściej identyfikowane podczas wyznaczania profilu pomocy bariery utrudniające zatrudnienie wymieniane przez osoby bezrobotne korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej, to:

- ✓ zbyt mała ilość ofert pracy na lokalnym rynku, brak odpowiednich ofert pracy – 122 osoby, w tym 89 kobiet;

- ✓ ograniczona dyspozycyjność (opieka nad dzieckiem lub osobą zależną) – 89 osób, w tym 87 kobiet;
- ✓ problemy zdrowotne – 63 osoby, w tym 33 kobiety;
- ✓ nieodpowiednie wykształcenie – 52 osoby, w tym 35 kobiet;
- ✓ nieodpowiedni wiek – 36 osób, w tym 19 kobiet;
- ✓ nieodpowiednie kwalifikacje – 32 osoby, w tym 27 kobiet;
- ✓ brak lub zbyt małe doświadczenie zawodowe – 32 osoby, w tym 24 kobiety;
- ✓ za wysokie wymagania pracodawców – 26 osób, w tym 18 kobiet;
- ✓ zbyt dużo kandydatów ubiegających się o pracę – 26 osób, w tym 20 kobiet.

Duża grupa osób korzystających ze świadczeń z opieki społecznej nie potrafi określić przyczyn pozostawania bez zatrudnienia – 35 osób, w tym 25 kobiet.

2.4.5 Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia

Osoby bezrobotne, posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia to kategoria osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy ujęta w znowelizowanej ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r., poz. 149 z późn. zm.). Osoby bezrobotne wychowujące dzieci narażone są na wiele trudności w wejściu lub powrocie na rynek pracy. Często spotykają się z niechęcią ze strony pracodawców z uwagi na ograniczoną dyspozycyjność. Brak infrastruktury przedszkolnej i możliwości zapewnienia opieki dziecku znacznie utrudnia tej grupie osób znalezienie zatrudnienia, często zdarza się, że bezrobotni z tej kategorii świadomie rezygnują z możliwości podjęcia pracy ze względu na zbyt niskie wynagrodzenie oferowane przez pracodawców, które nie spełnia ich oczekiwań.

Na koniec grudnia 2015 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowanych było 8 315 osób bezrobotnych, w tym 4 074 kobiety. Wśród bezrobotnych w ewidencji tut. Urzędu figurowało 1 378 osób posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia, w tym 1 019 kobiet oraz 16 osób posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia, w tym 10 kobiet. Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia (1 378 osób) stanowili na koniec grudnia 2015 roku 16,6% ogółem zarejestrowanych osób (8 315) i 18,1% ogólnej liczby osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy (7 595). Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia są czwartą co do wielkości grupą w kategorii osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia (16 osób) stanowili na koniec grudnia 2015 roku 0,2% ogółem zarejestrowanych osób (8 315) i 0,2% ogólnej liczby osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy (7 595). Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia są najmniej liczną kategorią osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Kształtowanie się liczby osób bezrobotnych sprawujących opiekę nad osobą zależną w 2015 roku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 24 Bezrobotni sprawujący opiekę nad osobą zależną (grudzień 2015 rok)

Grupa bezrobotnych	I kwartał		II kwartał		III kwartał		IV kwartał	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	1 529	1 102	1 402	1 047	1 408	1 070	1 378	1 019
posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	21	10	19	11	17	8	16	10
bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	8 589	4 149	7 787	3 805	7 804	3 897	7 595	3 791
bezrobotni zarejestrowani na koniec danego kwartału	9 492	4 495	8 624	4 136	8 609	4 248	8 315	4 074

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01 Załącznik 1, opracowanie własne

Wśród osób bezrobotnych sprawujących opiekę nad osobą zależną zdecydowanie dominują kobiety, które na koniec 2015 roku stanowiły 73,9% ogółu osób bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia oraz 62,5% ogółu osób bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia. Dane te potwierdzają zakorzenioną w kulturze rolę kobiety, która częściej niż mężczyzna przyjmuje na siebie obowiązek wychowywania dzieci i prowadzenia domu.

Struktura osób bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia

Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu gromadzi szereg danych statystycznych dotyczących zarejestrowanych osób, między innymi określa strukturę bezrobotnych wg wieku, wykształcenia oraz stażu pracy. Poniżej przedstawiono, krótką analizę osób bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia oraz bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia wg podanych powyżej kategorii.

Tabela 25 Podział bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia wg wieku, wykształcenia i stażu pracy (grudzień 2015 rok)

bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia:								
wiek	ogółem		wykształcenie	ogółem		staż pracy	ogółem	
	ogółem	kobiety		ogółem	kobiety		ogółem	kobiety
18-24	220	197	wyższe	263	227	do 1 roku	283	220
25-34	802	602	policealne i średnie zawodowe	373	290	1-5	465	317
35-44	336	215	średnie ogólnokształcące	149	130	5-10	199	125
45-54	19	5	zasadnicze zawodowe	343	211	10-20	76	36
55-59	1	0	gimnazjalne i poniżej	250	161	20-30	8	4
60 lat i więcej	0	0	x	x	x	30 lat i więcej	0	0
razem	1 378	1 019	x	x	x	bez stażu	347	317

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01 Załącznik 1

Tabela 26 Podział bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia wg wieku, wykształcenia i stażu pracy (grudzień 2015 rok)

bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia:								
wiek			wykształcenie			staż pracy		
	ogółem	kobiety		ogółem	kobiety		ogółem	kobiety
18-24	0	0	wyższe	0	0	do 1 roku	5	2
25-34	7	4	policealne i średnie zawodowe	3	3	1-5	2	1
35-44	7	5	średnie ogólnokształcące	3	3	5-10	3	3
45-54	2	1	zasadnicze zawodowe	6	3	10-20	1	0
55-59	0	0	gimnazjalne i poniżej	4	1	20-30	0	0
60 lat i więcej	0	0	x	x	x	30 lat i więcej	0	0
razem	16	10	x	x	x	bez stażu	5	4

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01 Załącznik 1

Osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia to w przeważającej części osoby młode. 58,2% bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia to osoby w wieku od 25 do 34 lat. 24,4% osób w tej kategorii osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy to osoby w wieku od 35 do 44 lat. Analogiczna sytuacja przedstawia się w grupie osób posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia. 43,8% bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia to osoby w wieku od 25 do 34 lat, taki sam procent dotyczy osób w wieku od 35 do 45 lat.

Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia to w większości osoby, które posiadają niewielkie doświadczenie zawodowe lub nigdy nie pracowały. 33,7% bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia posiada doświadczenie zawodowe dłuższe niż 1 rok i krótsze niż 5 lat. 25,2% osób z ww. kategorii nie miało jeszcze styczności z rynkiem pracy, a 20,5% osób posiadających dziecko do 6 roku życia pracowało krócej niż rok. Wśród bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia 31,3% osób nie posiada stażu pracy, a 31,3% osób pracowało krócej niż rok. W grupie osób posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia oraz bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia dominują osoby młode, dlatego też wielu bezrobotnych nigdy nie było zatrudnionych lub mają krótki staż pracy.

Wśród osób bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia dominuje wykształcenie „policealne i średnie zawodowe” oraz „zasadnicze zawodowe”, duża grupa osób w ww. kategorii posiada wykształcenie „wyższe”. Na koniec 2015 roku 27,1% osób posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia miało wykształcenie „policealne i średnie zawodowe”, wykształcenie „zasadnicze zawodowe” miało 24,9% osób z ww. kategorii, natomiast wykształcenie „wyższe” 19,1% osób posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia. Najmniej osób w tej kategorii posiada wykształcenie „średnie ogólnokształcące”. W grupie osób bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia przeważa wykształcenie „zasadnicze zawodowe”, które posiada 37,5% osób oraz wykształcenie „policealne i średnie zawodowe” i „średnie

ogólnokształcące”, które posiada jednakowo 18,8% osób w ww. kategorii bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Z danych statystycznych gromadzonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu wynika, że bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia oraz bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia to w większości osoby długotrwale bezrobotne. Na koniec 2015 roku wśród 1 378 osób posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia, aż 742, tj. 53,8% osób w ww. kategorii pozostawało w ewidencji tut. Urzędu dłużej niż 12 miesięcy. Na koniec 2015 roku na 16 osób posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia 8, tj. 50% osób z ww. kategorii było zarejestrowanych dłużej niż 12 miesięcy. Najmniejszą grupę wśród omawianych kategorii stanowią bezrobotni, których czas pozostawania bez zatrudnienia jest krótszy niż 1 miesiąc.

Dane dotyczące czasu pozostawania bez pracy wskazują, że grupa osób posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia oraz bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia charakteryzuje się długotrwałym bezrobociem (750 osób pozostaje w ewidencji PUP dłużej niż 12 miesięcy), co jednocześnie stanowi barierę w ich aktywizacji. Należy pamiętać, że im dłużej osoby bezrobotne pozostają poza rynkiem pracy, tym trudniejsza jest ich aktywizacja, wymagają większego wsparcia, a proces powrotu jest dłuższy.

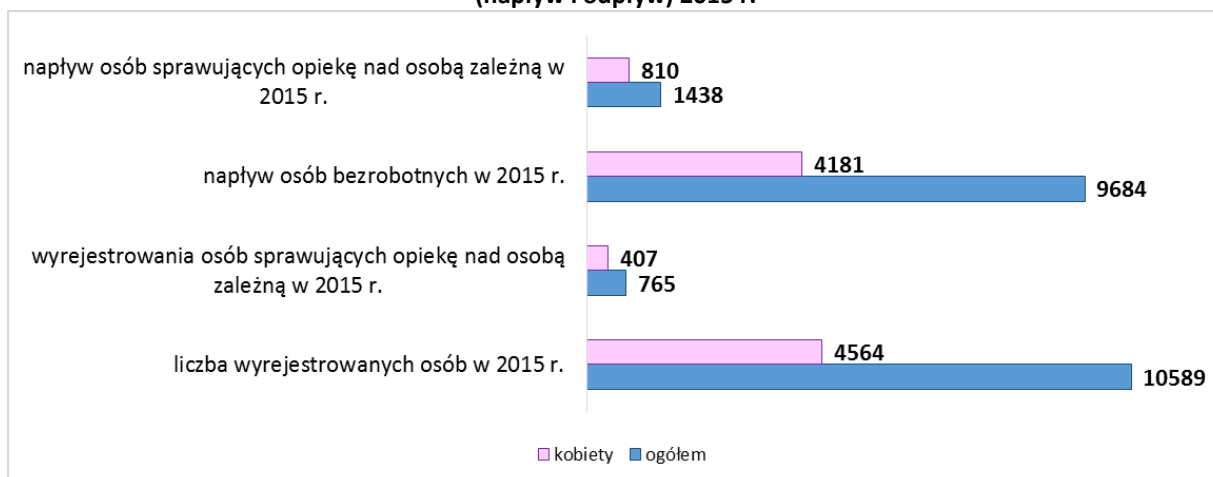
Bilans osób bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia (napływ i odpływ)

Ogółem w 2015 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowały się 9 684 osoby bezrobotne, w tym 4 181 kobiet. Wśród rejestrujących się 1 423 osoby, w tym 801 kobiet to bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia oraz 15 osób, w tym 9 kobiet to bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia. W napływie bezrobotnych osoby sprawujące opiekę nad osobą zależną stanowiły 14,8%.

Liczba osób wyrejestrowanych w 2015 roku z ewidencji tut. Urzędu wyniosła 10 589, w tym 4 564 kobiet. Wśród wyrejestrowanych 757 osób, w tym 404 kobiety to bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia oraz 8 osób, w tym 3 kobiety to bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia (dane dotyczą tylko wyłączeń z tytułu zatrudnienia). W odpływie bezrobotnych (10 589) osoby sprawujące opiekę nad osobą zależną stanowiły 7,1%.

Napływ i odpływ osób bezrobotnych, w tym osób sprawujących opiekę nad osobą zależną (osób posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia oraz osób posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia) przedstawia Wykres 17.

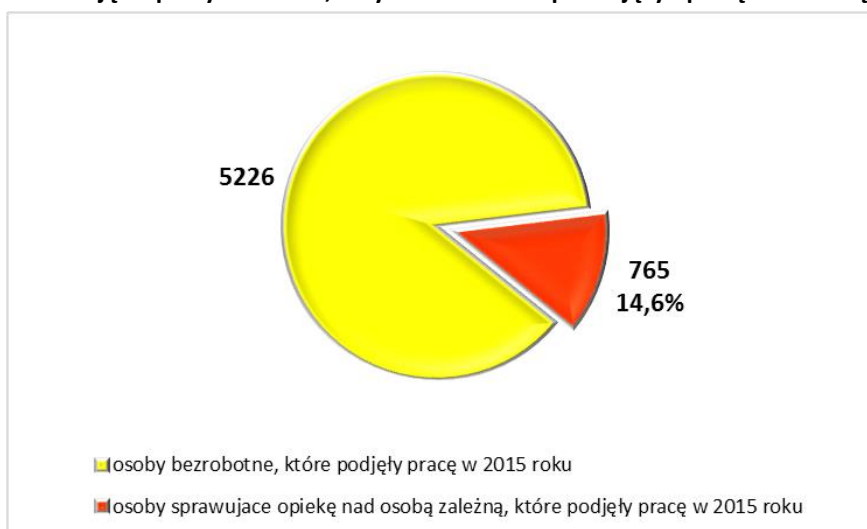
Wykres 17 Ewidencja osób bezrobotnych, w tym osób sprawujących opiekę nad osobą zależną (napływ i odpływ) 2015 r.

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 Załącznik 1, PUP Jarosław, opracowanie własne

Wśród osób wyłączonych z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2015 roku (10 589), 5 226 osób podjęło zatrudnienie, co stanowi 49,4% ogółem wyrejestrowanych osób. W grupie osób wyłączonych z ewidencji tutaj. Urzędu z tytułu podjęcia pracy (5 226 osób), 765 osób to bezrobotni sprawujący opiekę nad osobą zależną. Poniżej przedstawiono wyłączenia z tytułu podjęcia pracy osób sprawujących opiekę nad osobą zależną.

Wykres 18 Podjęcia pracy w 2015 r., w tym bezrobotni sprawujący opiekę nad osobą zależną

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01, PUP Jarosław, opracowanie własne

Profilowanie pomocy w grupie osób posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia

Na koniec 2015 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu figurowały 8 292 osoby bezrobotne, dla których ustalono profil pomocy, w tym: 20 osób bezrobotnych, dla których został ustalony I profil pomocy, 5 324 osoby bezrobotne, dla których ustalono profil II oraz 2 948 osób bezrobotnych, dla których ustalono profil III. Wśród osób, dla

których ustalano profil pomocy w 2015 roku byli również bezrobotni sprawujący opiekę nad osobą zależną (posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia). Ogółem profil pomocy ustalono dla 1 381 osób sprawujących opiekę nad osobą zależną, tj. 99,1% osób z ww. kategorii zarejestrowanych na koniec grudnia 2015 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu (1 394).

Tabela 27 Profile pomocy dla osób bezrobotnych, w tym osób sprawujących opiekę nad osobą zależną (grudzień 2015 rok)

wyszczególnienie	liczba osób bezrobotnych z ustalonym profilem pomocy na koniec grudnia 2015 roku		liczba osób sprawujących opiekę nad osobą zależną* z ustalonym profilem na koniec grudnia 2015 roku	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
profil I	20	6	5	2
profil II	5 324	2 587	753	493
profil III	2 948	1 469	623	526
ogółem	8 292	4 062	1 381	1 022

*osoby bezrobotne posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia oraz osoby bezrobotne posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 oraz dane z systemu Syriusz Std, opracowanie własne

Wśród zarejestrowanych na koniec grudnia 2015 roku osób, dla których ustalono profil pomocy 1 381 bezrobotnych, w tym 1 022 kobiety to osoby sprawujące opiekę nad osobą zależną (bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia oraz bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia). Osoby sprawujące opiekę nad osobą zależną stanowiły 16,7% ogółu osób bezrobotnych z ustalonym profilem pomocy (8 292).

W ewidencji tut. Urzędu na koniec grudnia 2015 roku figurowało:

- ✓ z profilem I – 5 bezrobotnych sprawujących opiekę nad osobą zależną (bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia oraz bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia), którzy stanowili 0,4 % ogółu osób z ww. kategorii z ustalonym profilem (1 381) i 25% ogółu osób z ustalonym I profilem pomocy (20);
- ✓ z profilem II – 753 bezrobotnych sprawujących opiekę nad osobą zależną (bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia oraz bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia), którzy stanowili 54,5% ogółu osób z ww. kategorii z ustalonym profilem (1 381) i 14,1% ogółu osób z ustalonym II profilem pomocy (5 324);
- ✓ z profilem III – 623 bezrobotnych sprawujących opiekę nad osobą zależną (bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia oraz bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia), którzy stanowili 45,1% ogółu osób z ww. kategorii z ustalonym profilem (1 381) i 21,1% ogółu osób z ustalonym III profilem pomocy (2 948).

Najczęściej identyfikowane bariery utrudniające zatrudnienie wymieniane przez osoby bezrobotne posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia oraz bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia, to:

- ✓ brak lub ograniczona dyspozycyjność spowodowana opieką nad osobą zależną/dzieckiem – 484 osoby, w tym 463 kobiety;
- ✓ zbyt mała ilość ofert pracy na lokalnym rynku, brak odpowiednich ofert pracy – 404 osoby, w tym 287 kobiet;
- ✓ nieodpowiednie wykształcenie – 131 osób, w tym 73 kobiety;
- ✓ brak lub zbyt małe doświadczenie zawodowe – 112 osób, w tym 94 kobiety;
- ✓ za wysokie wymagania pracodawców – 108 osób, w tym 47 kobiet;
- ✓ propozycje pracy dorywczej – 105 osób, w tym 83 kobiety.

Duża grupa osób sprawujących opiekę nad osobą zależną – 103 osoby, w tym 59 kobiet nie potrafi określić przyczyn pozostawania bez zatrudnienia.

Trudności dotyczące osoby sprawujące opiekę nad osobą zależną na rynku pracy oraz zalety ww. kategorii osób

Na podstawie obserwacji pracowników Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu oraz biorąc pod uwagę wyniki „Kwestionariusza” poniżej wskazano wybrane bariery i zalety charakteryzujące grupę bezrobotnych sprawujących opiekę nad osobą zależną.

Bariery osób posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia:

- ✓ ograniczona dyspozycyjność;
- ✓ brak lub małe doświadczenie zawodowe;
- ✓ dezaktualizacja kwalifikacji;
- ✓ stereotypy wśród pracodawców;
- ✓ brak umiejętności/uprawnień przydatnych na rynku pracy;
- ✓ brak/mała ilość ofert pracy;
- ✓ długa przerwa w pracy;
- ✓ brak instytucjonalnego wsparcia w postaci żłobków, przedszkoli;
- ✓ bariery wewnętrzne (lęk przed pozostawieniem niepełnosprawnego dziecka pod opieką „drugiej” osoby);
- ✓ trudności komunikacyjne (z dojazdem do/z pracy).

Zalety osób posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia:

- ✓ wysoka motywacja do podjęcia pracy, zmiany sytuacji (chęć wyjścia z domu, oderwania się od codziennych obowiązków);
- ✓ cierpliwość, upór w dążeniu do celu;
- ✓ chęć przekwalifikowania, podniesienia kwalifikacji;
- ✓ umiejętność dobrej organizacji i planowania czasu.

2.4.6 Bezrobotni niepełnosprawni

Osoby bezrobotne niepełnosprawne w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r, poz. 149 z późn. zm.) uznane zostały za osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Na koniec grudnia 2015 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowanych było 8 315 osób bezrobotnych, w tym 4 074 kobiet. Wśród figurujących w ewidencji tut. Urzędu na koniec 2015 roku bezrobotnych, 288 osób, w tym 130 kobiet posiadało orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. Osoby niepełnosprawne stanowiły na koniec grudnia 2015 roku 3,5% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (8 315), tj. o 0.2 punktu procentowego mniej niż w analogicznym okresie 2014 roku.

Tabela 28 Bezrobotni niepełnosprawni (2015 rok)

Grupa bezrobotnych	I kwartał		II kwartał		III kwartał		IV kwartał	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	Kobiety
bezrobotni niepełnosprawni	361	157	333	138	318	139	288	130
bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	8 589	4 149	7 787	3 805	7 804	3 897	7 595	3 791
bezrobotni zarejestrowani na koniec danego kwartału	9 492	4 495	8 624	4 136	8 609	4 248	8 315	4 074

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPIPS-01 Załącznik 1, opracowanie własne

Najwięcej osób niepełnosprawnych figurowało w ewidencji tut. Urzędu na koniec I kwartału 2015 roku – 361 osób, w tym 157 kobiet, najmniej osób ze stopniem niepełnosprawności zanotowano w końcu IV kwartału 2015 roku – 288 osób, w tym 130 kobiet.

Analizę danych o osobach bezrobotnych niepełnosprawnych przeprowadzono pod względem wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy i wykształcenia.

Tabela 29 Bezrobotni niepełnosprawni wg wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy, wykształcenia (grudzień 2015 rok)

bezrobotni niepełnosprawni ze względu na:											
wiek	ogółem		czas pozostawania bez pracy w m-c		staż pracy		wykształcenie				
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	
18-24	17	7	do 1	13	8	do 1 roku	34	17	wyższe	29	18
25-34	66	29	1-3	29	14	1-5	56	25	policealne i średnie zawodowe	60	24
35-44	71	32	3-6	44	23	5-10	33	15	średnie ogólnokształcące	20	12
45-54	61	37	6-12	47	19	10-20	59	31	zasadnicze zawodowe	125	61
55-59	52	24	12-24	68	31	20-30	50	19	gimnazjalne i poniżej	54	15
60 lat i więcej	21	1	pow. 24	87	35	30 lat i więcej	8	1	x	x	x
razem	288	130	x	x	x	bez stażu	48	22	x	x	x

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPIPS-01 Załącznik 1

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych na koniec grudnia 2015 roku wyniosła 288, w tym 130 kobiet, które stanowiły 45,1% ogółem zarejestrowanych niepełnosprawnych. W analogicznym okresie

roku 2014 liczba bezrobotnych z orzeczeniem stopnia niepełnosprawności wynosiła 343 i była wyższa od wskazań roku 2015 o 55 osób.

Analizując dane pod względem wieku osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w tut. Urzędzie na koniec 2015 roku należy zauważyć, że w tej kategorii osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy dominują bezrobotni w wieku 35-44 lata – 71 osób, w tym 32 kobiety oraz w wieku 25-34 lata – 66 osób, w tym 29 kobiet. Najmniej osób z orzeczeniem niepełnosprawności, tj. 21 należało do grupy wiekowej „60 lat i więcej”, stanowiąc 7,3% ogółu zarejestrowanych w tej kategorii.

Wśród bezrobotnych niepełnosprawnych zarejestrowanych na koniec 2015 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu, 155 osób pozostaje w ewidencji tut. Urzędu dłużej niż 12 miesięcy, zatem 53,8% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności jest także osobami długotrwale bezrobotnymi.

W grupie osób bezrobotnych niepełnosprawnych dobrze wygląda sytuacja pod względem posiadanego stażu pracy, 83,3% osób bezrobotnych niepełnosprawnych posiada doświadczenie zawodowe (staż pracy), natomiast pozostałe 16,7% osób niepełnosprawnych nie miało kontaktu z rynkiem pracy. Wśród bezrobotnych niepełnosprawnych z doświadczeniem zawodowym 206 osób pracowało dłużej niż rok, natomiast 34 osoby posiadają staż pracy krótszy niż 1 rok.

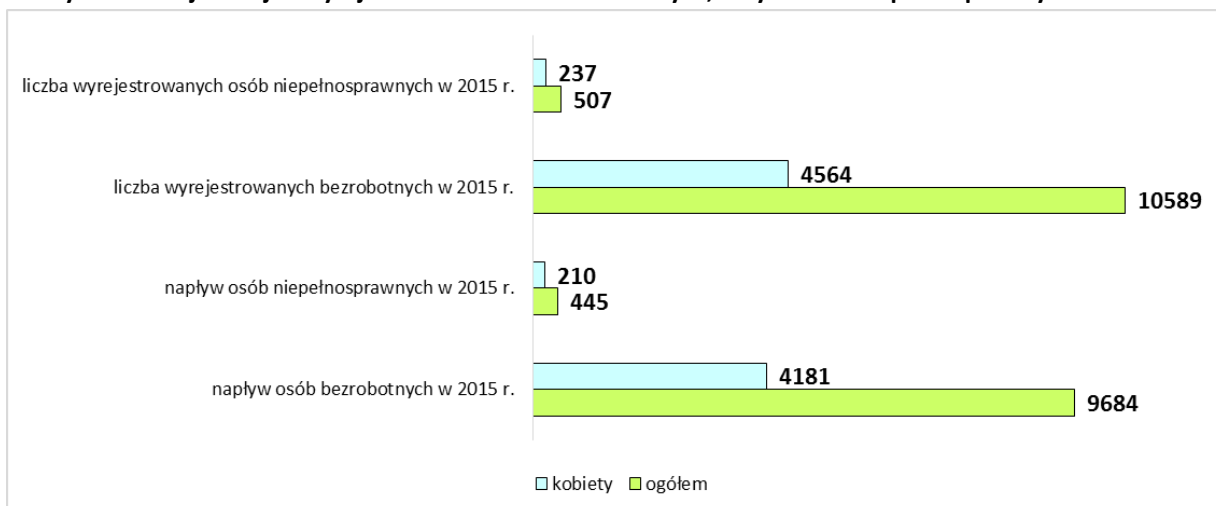
W analizowanej grupie bezrobotnych niepełnosprawnych przeważają osoby posiadające wykształcenie „zasadnicze zawodowe”, na koniec grudnia 2015 roku liczba osób z ww. wykształceniem wyniosła 125, w tym 61 kobiet oraz osoby posiadające wykształcenie „policealne i średnie zawodowe”, liczba osób z ww. wykształceniem wyniosła 60, w tym 24 kobiety. Biorąc pod uwagę różne dysfunkcje osób posiadających stopień niepełnosprawności, które mogły wpływać na ograniczenia w dostępie do kształcenia, osoby niepełnosprawne będące w ewidencji tut. Urzędu, w porównaniu z innymi grupami osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy są dobrze wykształconą grupą bezrobotnych.

Bilans osób bezrobotnych niepełnosprawnych (napływ i odpływ)

Ogółem w 2015 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowały się 9 684 osoby bezrobotne, w tym 4 181 kobiet. Wśród rejestrujących się 445 osób, w tym 210 kobiet to bezrobotni posiadający orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. W napływie bezrobotnych osoby niepełnosprawne stanowiły 4,6%.

Liczba osób wyrejestrowanych w 2015 roku z ewidencji tut. Urzędu wyniosła 10 589, w tym 4 564 kobiet. Wśród wyrejestrowanych 507 osób, w tym 237 kobiet to bezrobotni posiadający orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. W odpływie bezrobotnych (10 589) osoby niepełnosprawne stanowiły 4,8%.

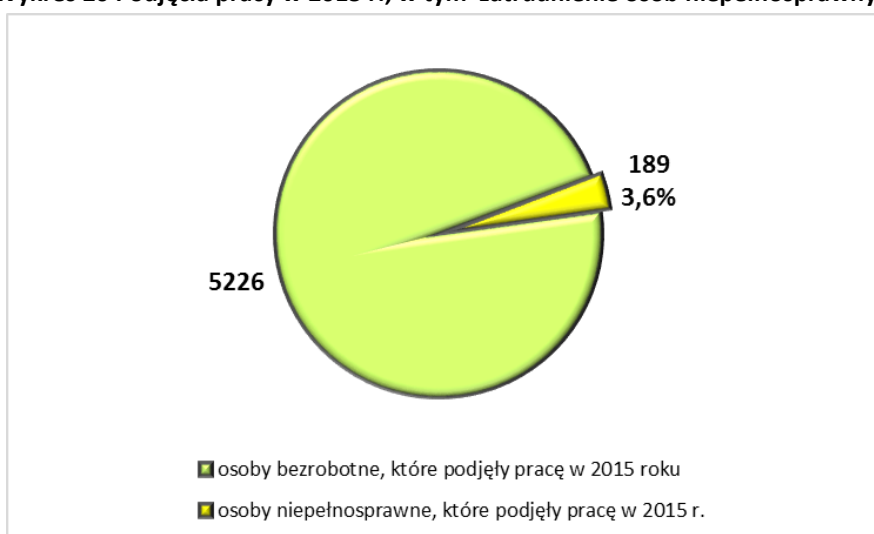
Wykres 19 Rejestracja i wyrejestrowanie osób bezrobotnych, w tym osób niepełnosprawnych w 2015 r.

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01, opracowanie własne

Wśród osób wyłączonych z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2015 roku (10 589), 5 226 osób podjęło zatrudnienie, co stanowi 49,4% ogółem wyrejestrowanych osób. W grupie osób wyłączonych z ewidencji tut. Urzędu z tytułu podjęcia pracy (5 226 osób), 189 osób to bezrobotni niepełnosprawni, tj. 3,6% ogółu wyłączonych z tytułu zatrudnienia. Wśród ww. grupy bezrobotnych posiadających stopień niepełnosprawności 144 osoby podjęły zatrudnienie niesubsydiowane, a 45 osób zostało skierowanych do pracy w ramach subsydiowanych form zatrudnienia. Najwięcej osób niepełnosprawnych w 2015 roku zostało skierowanych na staż – 44 bezrobotnych, w tym 25 kobiet (łącznie skierowano 1 142 bezrobotnych), roboty publiczne – 23 bezrobotnych, w tym 11 kobiet (łącznie skierowano 374 bezrobotnych) oraz na zatrudnienie w ramach doposażenia/wyposażenia stanowiska pracy za skierowanego bezrobotnego – 9 bezrobotnych, w tym 5 kobiet (łącznie skierowano 325 bezrobotnych). W 2015 roku 7 osób niepełnosprawnych, w tym 3 kobiety otrzymało jednorazowe środki na założenie działalności gospodarczej (łącznie środki otrzymało 233 bezrobotnych).

Wykres 20 Podjęcia pracy w 2015 r., w tym zatrudnienie osób niepełnosprawnych

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01, opracowanie własne

Profilowanie usług w grupie osób niepełnosprawnych

Na koniec 2015 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu figurowały 8 292 osoby bezrobotne, dla których ustalono profil pomocy, w tym: 20 osób bezrobotnych, dla których został ustalony I profil pomocy, 5 324 osoby bezrobotne, dla których ustalono profil II oraz 2 948 osób bezrobotnych, dla których ustalono profil III. W grupie osób, dla których wyznaczano w 2015 roku profile pomocy byli również bezrobotni niepełnosprawni. Ogółem profil pomocy ustalono dla 287 bezrobotnych, tj. 99,7% osób niepełnosprawnych zarejestrowanych na koniec 2015 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu (288). W tabeli przedstawiono dane liczbowe dotyczące profilowania w grupie osób bezrobotnych, w tym osób posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności.

Tabela 30 Profile pomocy dla osób bezrobotnych, w tym dla osób niepełnosprawnych (grudzień 2015 r.)

wyszczególnienie	liczba osób bezrobotnych z ustalonym profilem na koniec grudnia 2015 r.		liczba osób niepełnosprawnych z ustalonym profilem pomocy na koniec grudnia 2015 r.	
	ogółem	kobiety	ogółem	Kobiety
profil I	20	6	1	1
profil II	5 324	2 587	186	84
profil III	2 948	1 469	100	44
ogółem	8 292	4 062	287	129

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01 oraz dane z systemu Syriusz Std, opracowanie własne

Wśród zarejestrowanych na koniec grudnia 2015 roku bezrobotnych, dla których ustalono profil pomocy 287 osób, w tym 129 kobiet to bezrobotni niepełnosprawni. Osoby niepełnosprawne stanowiły 3,5% ogółu osób bezrobotnych z ustalonym profilem pomocy (8 292).

W ewidencji tut. Urzędu na koniec grudnia 2015 roku figurowało:

- ✓ z profilem I – 1 bezrobotny niepełnosprawny, który stanowił 0,4% ogółu osób z ww. kategorii z ustalonym profilem (287) i 5% ogółu osób z ustalonym I profilem pomocy (20);
- ✓ z profilem II – 186 bezrobotnych niepełnosprawnych, którzy stanowili 64,8% ogółu osób z ww. kategorii z ustalonym profilem (287) i 3,5% ogółu osób z ustalonym II profilem pomocy (5 324);
- ✓ z profilem III – 100 bezrobotnych niepełnosprawnych, którzy stanowili 34,8% ogółu osób z ww. kategorii z ustalonym profilem (287) i 3,4% ogółu osób z ustalonym III profilem pomocy (2 948).

Najczęściej identyfikowane podczas ustalania profilu pomocy, bariery utrudniające zatrudnienie wymieniane przez osoby bezrobotne niepełnosprawne, to:

- ✓ problemy zdrowotne – 97 osób, w tym 35 kobiet;
- ✓ zbyt mała ilość ofert pracy na lokalnym rynku, brak odpowiednich ofert pracy – 95 osób, w tym 48 kobiet;
- ✓ nieodpowiednie wykształcenie – 41 osób, w tym 18 kobiet;
- ✓ nieodpowiedni wiek – 29 osób, w tym 14 kobiet;
- ✓ duża liczba osób ubiegająca się o pracę – 28 osób, w tym 12 kobiet;

- ✓ za wysokie wymagania pracodawców – 26 osób, w tym 9 kobiet;
- ✓ brak lub zbyt małe doświadczenie zawodowe – 22 osoby, w tym 7 kobiet;
- ✓ długi okres pozostawania bez pracy – 21 osób, w tym 7 kobiet;
- ✓ zbyt częste zmiany pracy – 21 osób, w tym 9 kobiet.

Trudności dotyczące osoby niepełnosprawne na rynku pracy oraz zalety ww. kategorii osób

Na podstawie obserwacji Pracowników tut. Urzędu współpracujących z osobami niepełnosprawnymi oraz biorąc pod uwagę wyniki „Kwestionariusza” poniżej wskazano wybrane bariery i zalety charakteryzujące analizowaną grupę bezrobotnych.

Bariery osób bezrobotnych niepełnosprawnych:

- ✓ konieczność dostosowania warunków pracy przez pracodawcę;
- ✓ stereotypy, uprzedzenia;
- ✓ ograniczenie do wykonywania niektórych czynności zawodowych, przeciwwskazania zdrowotne.

Zalety osób bezrobotnych niepełnosprawnych:

- ✓ dokładność, skrupulatność, sumienność;
- ✓ lojalność wobec pracodawcy;
- ✓ wysoka motywacja wewnętrzna.

Osoby bezrobotne niepełnosprawne chętnie korzystają z oferowanego im wsparcia, zgłaszają potrzeby pomocy w zakresie zwiększenia szans w wejściu lub powrocie na rynek pracy głównie poprzez staż, szkolenie, roboty publiczne, doposażenie/wyposażenie stanowiska pracy, chętnie decydują się na założenie działalności gospodarczej.

2.5 Profilowanie pomocy dla osób bezrobotnych

Znowelizowana ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r., poz. 149 z późn. zm.) do zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy wprowadziła ustalenie profilu pomocy dla bezrobotnych. Profil pomocy oznacza właściwy ze względu na potrzeby bezrobotnego zakres form pomocy określonych w ustawie. Profil pomocy zostaje ustalony przez pracownika Urzędu na podstawie wywiadu przeprowadzonego z osobą bezrobotną przy pomocy „Kwestionariusza”. Od dnia wejścia w życie znowelizowanej ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, tj. 27 maja 2014 roku do końca grudnia 2015 roku przeprowadzono 21 261 wywiadów, w tym 11 780 wywiadów przeprowadzono do końca 2014 roku, natomiast 9 481 wywiadów przeprowadzono w okresie styczeń-grudzień 2015 roku. Liczba przeprowadzonych wywiadów w 2015 roku była niższa o 2 299 od liczby wywiadów przeprowadzonych w 2014 roku (11 780).

Z przeprowadzonych od początku nowelizacji ustawy o promocji zatrudnienia (...) 21 261 wywiadów:

- ✓ 286 wywiadów, tj. 1,4% ogólnej liczby wywiadów (21 261) zakończyło się ustaleniem I profilu pomocy,

- ✓ 16 038 wywiadów, tj. 75,4% ogólnej liczby wywiadów (21 261) zakończyło się ustaleniem II profilu pomocy,
- ✓ 4 937 wywiadów, tj. 23,2% ogólnej liczby wywiadów (21 261) zakończyło się ustaleniem III profilu pomocy.

Z przeprowadzonych w 2015 roku 9 481 wywiadów:

- ✓ 55 wywiadów, tj. 0,6% ogólnej liczby wywiadów (9 481) zakończyło się ustaleniem I profilu pomocy,
- ✓ 7 342 wywiady, tj. 77,4% ogólnej liczby wywiadów (9 481) zakończyło się ustaleniem II profilu pomocy,
- ✓ 2 084 wywiady, t. 22% ogólnej liczby wywiadów (9 481) zakończyło się ustaleniem III profilu pomocy.

Na koniec grudnia 2015 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu figurowały 8 292 osoby bezrobotne, dla których ustalono profil pomocy.

Tabela 31 Profilowanie pomocy dla osób bezrobotnych (2014 i 2015 rok)

wyszczególnienie	liczba wszystkich wywiadów zakończonych ustaleniem profilu			liczba osób z ustalonym profilem pomocy	
	2014 rok	2015 rok	razem	grudzień 2014 r.	grudzień 2015 r.
profil I	231	55	286	130	20
profil II	8 696	7 342	16 038	6 217	5 324
profil III	2 853	2 084	4 937	2 511	2 948
ogółem	11 780	9 481	21 261	8 858	8 292

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 Monitoring za 2014 r. oraz Sprawozdanie MPiPS-01 za 2015 r.

Po ustaleniu profilu pomocy doradcy klienta opracowywali wspólnie z bezrobotnym Indywidualny Plan Działania. W roku 2015 doradcy klienta przygotowali 9 020 Indywidualnych Planów Działania, tj. o 330 więcej niż w 2014 roku. Na koniec grudnia 2015 roku Indywidualne Plany Działania realizowało 8 325 osób bezrobotnych, w tym 4 136 kobiet.

2.5.1 Profil pomocy I

W 2015 roku profil I pomocy został ustalony w trakcie 55 wywiadów, co stanowi 0,6% ogólnej liczby wywiadów przeprowadzonych w 2015 roku (9 481). Liczba wywiadów, dla których w 2015 roku ustalono I profil pomocy była niższa o 176 w porównaniu z 2014 rokiem. Na koniec grudnia 2015 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu figurowało 20 osób bezrobotnych, dla których został ustalony I profil pomocy, tj. o 110 osób mniej niż na koniec 2014 roku.

Tabela 32 Profil I pomocy dla osób bezrobotnych (2014 i 2015 rok)

wyszczególnienie	liczba wszystkich wywiadów zakończonych ustaleniem profilu			liczba osób z ustalonym profilem pomocy	
	2014 rok	2015 rok	razem	grudzień 2014 r.	grudzień 2015 r.
profil I	231	55	286	130	20
ogółem	11 780	9 481	21 261	8 858	8 292

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 Monitoring za 2014 r. oraz Sprawozdanie MPiPS-01 za 2015 r.

Poniżej dokonano analizy grupy osób bezrobotnych, dla których przeprowadzony wywiad zakończył się ustaleniem profilu I. Dane opierają się na liczbie przeprowadzonych wywiadów, osoba bezrobotna została zaliczona do określonej kategorii (wiek, wykształcenie, doświadczenie) tyle razy, ile wywiadów przeprowadzono dla niej w danym roku.

Tabela 33 Liczba przeprowadzonych wywiadów z ustalonym I profilem pomocy (2014 i 2015 rok)

bezrobotni, dla których ustalono I profil pomocy ze względu na:								
wiek	doświadczenie w m-c		wykształcenie					
	2014	2015	brak	2014	2015	2014	2015	
18-24	41	13	brak	36	2	wyższe	82	24
25-29	59	14	do 6	16	8	policealne i średnie zawodowe	66	14
30-39	97	19	6-12	20	4	średnie ogólnokształcące	23	4
40-49	23	5	12-24	38	13	zasadnicze zawodowe	44	8
50 lat i więcej	11	4	pow. 24	121	28	gimnazjalne i poniżej	16	5
razem	231	55	x	x	x	x	x	x

Źródło: Dane na podstawie przeprowadzonych przy pomocy Kwestionariusza wywiadów, opracowanie własne

Osoby, którym na podstawie wywiadu ustalono I profil pomocy charakteryzują się wysoką gotowością do wejścia lub powrotu na rynek pracy oraz aktywnością w zakresie poszukiwania zatrudnienia.

Z analizy danych o osobach bezrobotnych, dla których przeprowadzenie wywiadu w 2015 roku zakończyło się ustaleniem I profilu pomocy wynika, że bardziej aktywni są mężczyźni, którzy stanowili 67,3% ogólnej liczby osób z ustalonym I profilem pomocy.

Wśród bezrobotnych, dla których ustalono w 2015 roku I profil pomocy (231) dominują osoby młode, tj. w wieku 30-39 lat oraz 25-29 lat, stanowiąc odpowiednio 34,5% i 25,5% ogólnej liczby bezrobotnych z ustalonym I profilem pomocy. Doświadczenie zawodowe powyżej 12 miesięcy posiada 74,5% osób bezrobotnych, dla których ustalono I profil pomocy, natomiast przeważającym w tej grupie osób jest wykształcenie „wyższe”, które posiada 24 osoby, tj. 43,6% bezrobotnych z ustalonym I profilem pomocy. Większość z osób, dla których ustalono I profil pomocy pozostawało bez pracy przez okres krótszy niż 6 miesięcy (42 osoby), posiada umiejętności przydatne na lokalnym rynku pracy (42 osoby), a także charakteryzuje się mobilnością (53 osoby).

Największe bariery w powrocie do aktywności zawodowej identyfikowane przez ww. grupę osób bezrobotnych, to:

- ✓ zbyt mała ilość ofert pracy na lokalnym rynku – 24 osoby, w tym 5 kobiet;
- ✓ duża liczba osób ubiegająca się o pracę – 14 osób, w tym 2 kobiety;
- ✓ wygórowane wymagania pracodawców – 13 osób, w tym 3 kobiety;

- ✓ nieodpowiednie wykształcenie – 11 osób, w tym 2 kobiety;
- ✓ oferty pracy bez ubezpieczenia – 8 osób, w tym 3 kobiety.

Osoby bezrobotne, dla których ustalono I profil pomocy wierzą w możliwość znalezienia zatrudnienia, przejawiają dużą samodzielność w działaniach, szukają pracy wykorzystując przy tym różne metody, głównie opierając się na systematycznym przeglądaniu ofert w Internecie i prasie oraz wysyłaniu dokumentów aplikacyjnych. Bezrobotni z ustalonym I profilem pomocy są gotowi podnosić swoje kwalifikacje np. poprzez szkolenia, w celu zwiększenia swojej atrakcyjności na rynku pracy. Osoby z ww. grupy mają wysoką motywację do bycia aktywnym na rynku pracy.

2.5.2 Profil pomocy II

W 2015 roku profil II pomocy został ustalony w trakcie 7 342 wywiadów, co stanowi 77,4% ogólnej liczby wywiadów przeprowadzonych w 2015 roku (9 481). Liczba wywiadów, dla których w 2015 roku ustalono II profil pomocy była niższa o 1 354 w porównaniu z 2014 rokiem. Na koniec grudnia 2015 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu figurowały 5 324 osoby bezrobotne, dla których został ustalony II profil pomocy, tj. o 893 osoby mniej niż na koniec 2014 roku.

Tabela 34 Profil II pomocy dla osób bezrobotnych (2014 i 2015 rok)

wyszczególnienie	liczba wszystkich wywiadów zakończonych ustaleniem profilu			liczba osób z ustalonym profilem pomocy	
	2014 rok	2015 rok	razem	grudzień 2014 r.	grudzień 2015 r.
profil II	8 696	7 342	16 038	6 217	5 324
ogółem	11 780	9 481	21 261	8 858	8 292

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 Monitoring za 2014 r. oraz Sprawozdanie MPiPS-01 za 2015 r.

Poniżej dokonano analizy grupy osób bezrobotnych, dla których przeprowadzony wywiad zakończył się ustaleniem profilu II. Dane opierają się na liczbie przeprowadzonych wywiadów, osoba bezrobotna została zaliczona do określonej kategorii (wiek, wykształcenie, doświadczenie) tyle razy, ile wywiadów przeprowadzono dla niej w danym roku.

Tabela 35 Liczba przeprowadzonych wywiadów z ustalonym II profilem pomocy (2014 i 2015 rok)

bezrobotni, dla których ustalono II profil pomocy ze względu na:								
wiek			doświadczenie w m-c		wykształcenie			
	2014	2015		2014	2015		2014	2015
18-24	2 266	2 502	brak	3 363	1 930	wyższe	1 722	1 667
25-29	1 749	1 571	do 6	1 055	1 156	policealne i średnie zawodowe	2 175	1 924
30-39	2 097	1 618	6-12	653	756	średnie ogólnokształcące	960	807
40-49	1 412	968	12-24	1 279	1 102	zasadnicze zawodowe	2 384	1 828
50 lat i więcej	1 172	683	pow. 24	2 346	2 398	gimnazjalne i poniżej	1 455	1 116
razem	8 696	7 342	x	x	x	x	x	x

Źródło: Dane na podstawie przeprowadzonych przy pomocy kwestionariusza wywiadów, opracowanie własne

Osoby, którym na podstawie wywiadu ustalono II profil pomocy mogą mieć trudności w wejściu lub powrocie na rynek pracy i oczekują pomocy Urzędu w tym zakresie. Z analizy danych o osobach bezrobotnych, dla których przeprowadzenie wywiadu zakończyło się ustaleniem II profilu pomocy wynika, że w grupie tej przeważają mężczyźni, którzy stanowili 57,1% ogólnej liczby osób z ustalonym II profilem pomocy.

Wśród bezrobotnych, dla których ustalono w 2015 roku II profil pomocy (7 342) dominują osoby młode w wieku 18-24 lata oraz osoby w wieku 30-39 lat, stanowiąc odpowiednio 34,1% i 22% ogólnej liczby bezrobotnych z ustalonym II profilem pomocy. Natomiast najmniejszą grupę, tj. 683 osób, dla których ustalono II profil pomocy stanowiły osoby powyżej 50 roku życia.

Wśród osób bezrobotnych z ustalonym w 2015 roku II profilem pomocy przeważają osoby bez doświadczenia zawodowego oraz posiadające przynajmniej 2 letnie doświadczenie w pracy, stanowiły one odpowiednio 26,3% oraz 32,7% ogólnej liczby wywiadów zakończonych ustaleniem II profilu pomocy.

Dominującym wykształceniem w analizowanej grupie osób bezrobotnych jest wykształcenie „policalne i średnie zawodowe”, które posiada 1 924 osoby, tj. 26,2% bezrobotnych z ustalonym II profilem pomocy oraz wykształcenie „zasadnicze zawodowe”, które posiada 1 828 osób, tj. 24,9% bezrobotnych z ustalonym II profilem pomocy. Duża liczba osób, tj. 1 667 bezrobotnych, dla których przeprowadzono wywiady z ustalonym II profilem pomocy posiada wykształcenie „wyższe”.

Zdecydowana większość z osób, dla których ustalono II profil pomocy pozostawała bez pracy przez okres krótszy niż 6 miesięcy – 54,2% ogólnej liczby osób z ustalonym II profilem pomocy lub nie miała jeszcze styczności z rynkiem pracy – 21,1% ogólnej liczby osób z ustalonym II profilem pomocy. Część osób, tj. 53,8% bezrobotnych, dla których przeprowadzono wywiady z ustaleniem II profilu pomocy posiada uprawnienia oraz umiejętności przydatne na lokalnym rynku pracy, co stanowi ich atut w poszukiwaniu zatrudnienia. 63% osób z ustalonym II profilem pomocy mieszka na terenach wiejskich, jednak dla bezrobotnych należących do analizowanej grupy dojazd do pracy nie stanowiłby problemu.

Największe bariery w powrocie do aktywności zawodowej identyfikowane przez ww. grupę osób bezrobotnych to:

- ✓ zbyt mała ilość ofert pracy na lokalnym rynku – 3 168 osób, w tym 1 423 kobiety;
- ✓ nieodpowiednie wykształcenie – 1 045 osób, w tym 424 kobiety;
- ✓ brak doświadczenia zawodowego – 856 osób, w tym 388 kobiet;
- ✓ wygórowane wymagania pracodawców – 688 osób, w tym 272 kobiety;
- ✓ niedostosowane kwalifikacje do potrzeb pracodawców – 333 osoby, w tym 134 kobiety.

17,6% osób, dla których przeprowadzono wywiad z ustaleniem II profilu pomocy nie potrafi zidentyfikować barier utrudniających im podjęcie zatrudnienia. Osoby bezrobotne, dla których ustalono II profil pomocy wierzą w możliwość znalezienia zatrudnienia, ale potrzebują indywidualnej pomocy i objęcia wsparciem w zakresie oferowanych przez Urząd usług i instrumentów. Osoby, dla których ustalono II profil pomocy poszukiwały zatrudnienia, najczęściej stosowanymi metodami poszukiwania pracy w tej grupie osób jest

przeoglądanie ofert w Internecie i prasie, wysyłanie dokumentów aplikacyjnych oraz tworzenie sieci kontaktów. Bezrobotni z ustalonym II profilem pomocy są gotowi w celu znalezienia pracy dostosować swoje kwalifikacje np. poprzez szkolenia, pracować na zmiany, w elastycznym czasie pracy lub w niepełnym wymiarze, część osób rozważa możliwość podjęcia pracy za granicą. Osoby, dla których ustalono II profil pomocy chcą pracować, jednak poziom motywacji może w tej grupie ulegać obniżeniu, głównie ze względu na długotrwałe, bezskuteczne poszukiwanie zatrudnienia. W grupie osób, dla których ustalono II profil pomocy występuje wiele nakładających się na siebie czynników, które utrudniają bezrobotnym wejście lub powrót na rynek pracy, dlatego ważnym elementem wspierającym ww. grupę osób są usługi i instrumenty aktywizujące przewidziane w ustawie o promocji zatrudnienia i instrumentach rynku pracy.

2.5.3 Profil pomocy III

W 2015 roku profil III pomocy został ustalony w trakcie 2 084 wywiadów, co stanowi 22% ogólnej liczby wywiadów przeprowadzonych w 2015 roku (9 481). Liczba wywiadów, dla których w 2015 roku ustalono III profil pomocy była niższa o 769 w porównaniu z 2014 rokiem. Na koniec grudnia 2015 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu figurowało 2 948 osób bezrobotnych, dla których został ustalony III profil pomocy, tj. o 437 osób mniej niż na koniec 2014 roku.

Tabela 36 Profil III pomocy dla osób bezrobotnych (2014 i 2015 rok)

wyszczególnienie	liczba wszystkich wywiadów zakończonych ustaleniem profilu			liczba osób z ustalonym profilem pomocy	
	2014 rok	2015 rok	razem	grudzień 2014 r.	grudzień 2015 r.
profil III	2 853	2 084	4 937	2 511	2 948
ogółem	11 780	9 481	21 261	8 858	8 292

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-01 Monitoring za 2014 r. oraz Sprawozdanie MPiPS-01 za 2015 r.

Tabela 37 Liczba przeprowadzonych wywiadów z ustalonym III profilem pomocy (2014 i 2015 rok)

bezrobotni, dla których ustalono III profil pomocy ze względu na:								
wiek			doświadczenie w m-c		wykształcenie			
	2014	2015	2014	2015		2014	2015	
18-24	339	534	brak	1 667	717	wyższe	159	196
25-29	389	373	do 6	264	253	policealne i średnie zawodowe	555	472
30-39	697	463	6-12	153	174	średnie ogólnokształcące	226	249
40-49	513	299	12-24	261	288	zasadnicze zawodowe	958	660
50 lat i więcej	915	415	pow. 24	508	625	gimnazjalne i poniżej	955	507
razem	2 853	2 084	x	x	x	x	x	x

Źródło: Dane na podstawie przeprowadzonych przy pomocy kwestionariusza wywiadów, opracowanie własne

Osoby, którym na podstawie wywiadu ustalono III profil pomocy mają duże trudności w wejściu lub powrocie na rynek pracy i prezentują bierną postawę w zakresie poszukiwania zatrudnienia. Z analizy danych o osobach bezrobotnych, dla których przeprowadzenie wywiadu w 2015 roku zakończyło się ustaleniem III profilu pomocy (2 084) wynika, że

w grupie tej przeważają mężczyźni, którzy stanowią 59,6% ogólnej liczby osób z ustalonym III profilem pomocy. Wśród bezrobotnych, dla których ustalono III profil pomocy dominują osoby młode w wieku 18-24 lata oraz osoby w wieku 30-39 lat, stanowiąc odpowiednio 25,6% i 22,2% ogólnej liczby bezrobotnych z ustalonym III profilem pomocy. Najmniejszą grupę liczą osoby w wieku 40-49 lat, stanowiąc 14,3% ogólnej liczby bezrobotnych z ustalonym III profilem pomocy.

Wśród osób bezrobotnych z ustalonym III profilem pomocy przeważają osoby bez doświadczenia zawodowego oraz posiadające przynajmniej 2 letnie doświadczenie w pracy, stanowiły one odpowiednio 34,4% oraz 30% ogólnej liczby wywiadów zakończonych ustaleniem III profilu pomocy.

Dominującym wykształceniem w analizowanej grupie osób bezrobotnych jest wykształcenie „zasadnicze zawodowe”, które posiada 660 osób, tj. 31,7% bezrobotnych z ustalonym III profilem pomocy oraz wykształcenie „gimnazjalne i poniżej”, które posiada 507 osób, tj. 24,3% bezrobotnych z ustalonym III profilem pomocy.

Zdecydowana większość osób, dla których ustalono III profil pomocy pozostawała bez pracy przez okres krótszy niż 6 miesięcy – 41,7% ogólnej liczby osób z ustalonym III profilem pomocy lub pozostawała bez zatrudnienia powyżej 12 m-cy – 29,9% ogólnej liczby osób z ustalonym III profilem pomocy. W przeważającej większości (63,4%), osoby, dla których ustalono III profil pomocy nie posiadają uprawnień oraz umiejętności przydatnych na lokalnym rynku pracy, co zmniejsza ich atrakcyjność na rynku pracy. 63,5% osób z ustalonym III profilem pomocy mieszka na terenach wiejskich, jednak dla większości bezrobotnych należących do analizowanej grupy dojazd do pracy nie stanowiłby problemu.

Największe bariery w wejściu lub powrocie na rynek pracy identyfikowane przez ww. grupę osób bezrobotnych, to:

- ✓ zbyt mała ilość ofert pracy na lokalnym rynku – 416 osób, w tym 145 kobiet;
- ✓ brak odpowiedniego wykształcenia – 275 osób, w tym 88 kobiet;
- ✓ ograniczona dyspozycyjność (opieka nad dzieckiem, osobą zależną) – 268 osób, w tym 234 kobiety;
- ✓ problemy zdrowotne – 241 osób, w tym 84 kobiet;
- ✓ zbyt wygórowane wymagania pracodawców – 230 osób, w tym 57 kobiet.

11,2% osób, dla których ustalono III profil pomocy nie potrafi zidentyfikować barier utrudniających im podjęcie zatrudnienia. Osoby bezrobotne, dla których ustalono III profil pomocy nie wierzą w możliwość znalezienia zatrudnienia lub oczekują pomocy Urzędu w umiejscowieniu na rynku pracy, większość osób z ww. grupy przyjmuje bierną postawę i nie szuka samodzielnie zatrudnienia. 82% osób, dla których ustalono III profil pomocy zarejestrowana jest głównie dla możliwości korzystania z ubezpieczenia zdrowotnego.

Część bezrobotnych, tj. 41,6% z ustalonym III profilem pomocy podejmowała próby znalezienia zatrudnienia, najczęściej stosowanymi metodami poszukiwania pracy w tej grupie osób jest przeglądanie ofert w Internecie oraz prasie, a także szukanie pomocy u rodziny i znajomych. Osoby, dla których ustalono III profil pomocy mają trudności z opracowaniem dokumentów aplikacyjnych, nie mają motywacji i chęci do podejmowania działań w celu znalezienia pracy, wolą pozostawać poza rynkiem pracy lub „warunkują”

podjęcie pracy. Część bezrobotnych z ustalonym III profilem pomocy byłaby gotowa w celu znalezienia pracy podwyższyć swoje kwalifikacje.

W grupie osób, dla których ustalono III profil pomocy może wystąpić wiele czynników utrudniających ich aktywizację zawodową, jednak poważną przeszkodą jest przede wszystkim bierna postawa tych osób wobec proponowanych działań. Osoby z ustalonym III profilem pomocy z uwagi na długoletnie przebywanie w rejestrach Urzędu mają niską motywację do poszukiwania zatrudnienia, wręcz nie wierzą w możliwość znalezienia pracy, a wsparcie ze strony opieki społecznej dodatkowo zniechęca do podejmowania prób zmiany swojej sytuacji życiowej. Oczywiście w grupie osób, dla których ustalono III profil pomocy są również osoby, które chciałyby wejść lub powrócić na rynek pracy, jednak potrzebują wsparcia Urzędu w postaci indywidualnie dobranych usług i instrumentów aktywizacji zawodowej.

2.6 Osoby wyłączone z ewidencji osób bezrobotnych

Od stycznia do grudnia 2015 roku z ewidencji powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu wyrejestrowano łącznie 10 589 osób, w tym 4 564 kobiety. Liczba wyrejestrowanych w 2015 roku osób zamieszkujących na terenach wiejskich wyniosła 6 761, w tym 2 848 kobiet. Największą liczbę wyłączeń z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu zanotowano w miesiącach: październik – wyrejestrowano 1 094 osoby, w tym 505 kobiet; wrzesień – wyrejestrowano 1 048 osób, w tym 482 kobiety; marzec – wyrejestrowano 975 osób, w tym 435 kobiet; maj – wyrejestrowano 947 osób, w tym 373 kobiety; listopad – wyrejestrowano 915 osób, w tym 395 kobiet; kwiecień – wyrejestrowano 912 osób, w tym 351 kobiet. Liczbę osób wyłączonych z ewidencji Urzędu w roku 2015 w ujęciu miesięcznym przedstawia Tabela 38.

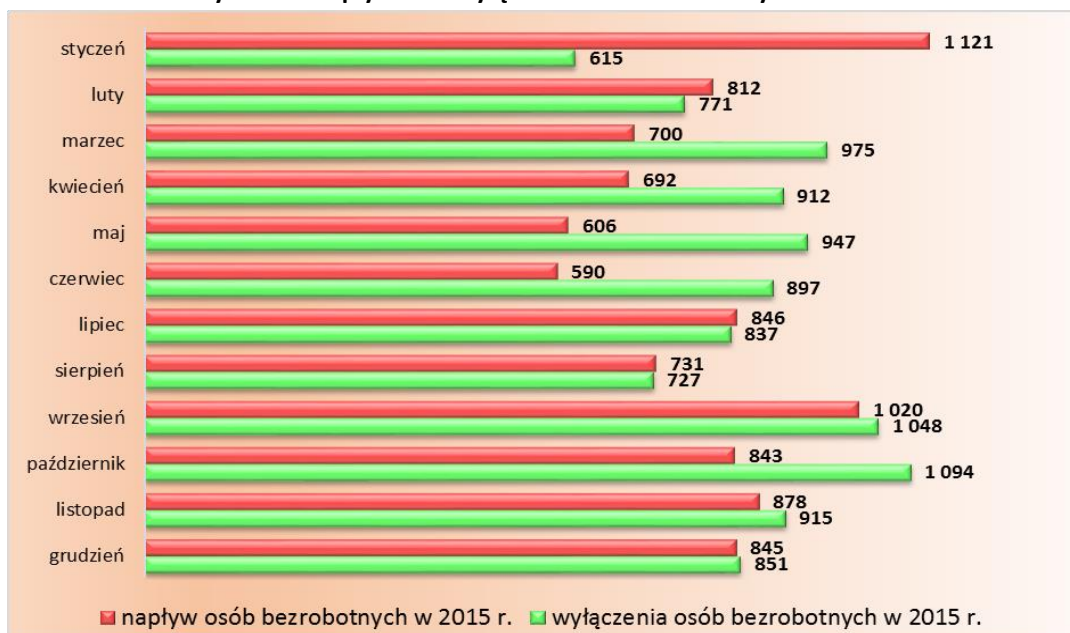
Tabela 38 Osoby bezrobotne wyłączone z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2015 roku

Osoby wyłączone z ewidencji PUP Jarosław w 2015 roku				
miesiąc			z ogółem zamieszkali na wsi	
	razem	kobiety	razem	kobiety
styczeń	615	280	405	172
luty	771	366	741	213
marzec	975	435	636	282
kwiecień	912	351	611	236
maj	947	373	654	255
czerwiec	897	363	582	237
lipiec	837	332	515	191
sierpień	727	302	449	190
wrzesień	1 048	482	638	284
październik	1 094	505	655	297
listopad	915	395	603	262
grudzień	851	380	545	229
wyłączeni ogółem	10 589	4 564	6 761	2 848

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01, opracowanie własne

Miesięczny napływ osób bezrobotnych oraz miesięczne wyłączenia z ewidencji osób bezrobotnych Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu przedstawia poniższy wykres.

Wykres 21 Napływ oraz wyłączenia osób bezrobotnych w 2015 r.

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01, opracowanie własne

Powodów wyrejestrowań z ewidencji Urzędu jest wiele, najczęściej są to: podjęcia pracy (niesubsydiowanej, subsydiowanej), niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy, dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego. W tabeli poniżej przedstawiono szczegółową strukturę wyłączeń osób bezrobotnych z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w roku 2015.

Tabela 39 Wyłączenia z ewidencji osób bezrobotnych w 2015 roku

przyczyna wyrejestrowania	2015		udział osób wyrejestrowanych w ogóle wyłączeń
	ogółem	kobiety	
podjęcie pracy ogółem	5 226	2 223	49,4%
niesubsydiowanej, w tym:	3 961	1 666	37,4%
podjęcie działalności gospodarczej	96	32	0,9%
pracy sezonowej	31	13	0,3%
subsydiowanej, w tym:	1 265	557	11,9%
prace interwencyjne	260	113	2,5%
roboty publiczne	374	216	3,5%
podjęcie działalności gospodarczej, w tym	233	92	2,2%
podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	325	95	3,1%
rozpoczęcie pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	36	16	0,3%
podjęcie pracy w ramach dofinansowania za wynagrodzenie za zatrudnionego skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia	1	0	0,0%

inne	36	25	0,3%
rozpoczęcia szkolenia*	122	5	1,2%
w tym w ramach bonu szkoleniowego*	36	1	0,3%
rozpoczęcia stażu*	1 142	729	10,8%
rozpoczęcie prac społecznie użytecznych*	10	3	0,1%
w tym w ramach PAI*	10	3	0,1%
odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI*	57	18	0,5%
niepotwierdzenie gotowości do pracy	2 544	867	24,0%
dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego	910	437	8,6%
podjęcie nauki	60	39	0,6%
osiągnięcie wieku emerytalnego	37	21	0,3%
nabycie praw emerytalnych lub rentowych	80	25	0,8%
nabycie praw do świadczenia przedemerytalnego	86	48	0,8%
inne powody	315	149	3,0%
ogółem	10 589	4 564	100,0%

*wyłączenia statystyczne (bez utraty statusu bezrobotnego)

Źródło: Załącznik 1 do sprawozdania MPiPS-01, opracowanie własne

Analizując powyższe dane, zauważyć należy, że najczęściej występującą przyczyną wyrejestrowania osób bezrobotnych z ewidencji Urzędu jest podjęcie zatrudnienia. W ciągu 2015 roku łączna liczba osób wyrejestrowanych z powodu podjęcia pracy wyniosła 5 226, co stanowi 49,4% ogółu osób wyrejestrowanych z Urzędu. Liczba kobiet wyrejestrowanych w roku 2015 z tytułu podjęcia zatrudnienia wyniosła 2 223, tj. 48,7% liczby wyrejestrowanych kobiet i 21% ogólnej liczby wyrejestrowanych osób bezrobotnych. Liczba osób wyrejestrowana z tytułu podjęcia zatrudnienia w roku 2015 była wyższa o 494 w stosunku do analogicznego okresu 2014 r., natomiast udział osób, które podjęły pracę w ogóle wyrejestrowanych bezrobotnych w 2015 roku (49,4%) wzrósł o 5,6% w porównaniu z rokiem poprzednim (43,8%). Wśród osób bezrobotnych wyłączonych z ewidencji Urzędu Pracy w 2015 roku, 3 961 osób podjęło zatrudnienie niesubsydiowane (1 666 kobiet), co stanowi 75,8% liczby wyrejestrowań z powodu podjęcia pracy (5 226). Poprzez zatrudnienie subsydiowane Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu od stycznia do grudnia 2015 roku udzielił pomocy w wejściu lub powrocie na rynek pracy 1 265 osobom bezrobotnym, w liczbie tej 557 to kobiety. Liczba osób, która skorzystała z zatrudnienia subsydiowanego w 2015 roku jest wyższa o 216 w porównaniu do roku 2014 (1 049). Z zatrudnienia w formie prac interwencyjnych skorzystało w 2015 roku 260 osób bezrobotnych, stanowiąc 5% ogółu wyrejestrowanych z powodu podjęcia pracy (5 226). Na zatrudnienie w ramach robót publicznych zostały skierowane 374 osoby bezrobotne, stanowiąc 7,2% ogółu wyrejestrowanych z powodu podjęcia zatrudnienia. Podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego wystąpiło u 325 osób bezrobotnych, co stanowi 6,2% ogółu wyrejestrowanych z powodu podjęcia pracy, natomiast 233 osoby, tj. 4,5% ogółu

wyrejestrowanych z tytułu podjęcia pracy, utraciło status bezrobotnego z powodu rozpoczęcia działalności gospodarczej.

Drugą co do częstotliwości występowania przyczyną wyrejestrowania osób bezrobotnych jest niepotwierdzenie gotowości do pracy. W 2015 roku z powodu niepotwierdzenia gotowości do pracy z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu wyłączono 2 544 osoby, w tym 867 kobiet. Liczba osób wyrejestrowana w 2015 roku z tytułu niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy jest niższa o 619 w porównaniu do roku 2014. Wyrejestrowania z tytułu niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy stanowią 24% ogólnej liczby wyrejestrowań w 2015 roku.

Osoby zarejestrowane mają możliwość dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego i rejestracji w Urzędzie Pracy, w 2015 roku z powodu dobrowolnej rezygnacji wyłączono 910 osób, w tym 437 kobiet. Wyrejestrowania z tytułu dobrowolnej rezygnacji stanowiły w 2015 roku 8,6% ogólnej liczby wyrejestrowań. Z pozostałych przyczyn, tj.: „odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy”, „podjęcia nauki”, „osiągnięcia wieku emerytalnego”, „nabycia praw emerytalnych lub rentowych”, „nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego”, „inne powody” w 2015 roku wyłączono 578 osób, w tym 282 kobiety. Według danych statystycznych w 2015 roku z ewidencji bezrobotnych wyłączono ponadto 1 274 osoby z powodu rozpoczęcia:

- ✓ szkolenia – 122 osoby, w tym 5 kobiet;
- ✓ stażu – 1 142 osoby, w tym 729 kobiet;
- ✓ prac społecznie użytecznych, w ramach PAI – 10 osób, w tym 3 kobiety.

Osoby kierowane przez Urząd na ww. formy aktywizacji podczas uczestnictwa w szkoleniu, stażu, pracach społecznie użytecznych nadal figurują w Urzędzie jako osoby bezrobotne, jednak w statystykach ujmowane są jako osoby wyłączone z ewidencji (tzw. wyłączenia statystyczne).

2.7 Poszukujący pracy w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy

Z pomocy Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu oprócz osób posiadających status bezrobotnego korzystają również osoby zarejestrowane jako poszukujący pracy. Na koniec grudnia 2015 roku w ewidencji tut. Urzędu zarejestrowane były 203 osoby poszukujące pracy, w tym 98 kobiet. Liczba osób poszukujących pracy na koniec 2015 roku była wyższa o 13 osób w porównaniu z końcem roku 2014. Jednocześnie dane dotyczące ilości osób poszukujących pracy figurujących na koniec danego miesiąca, wskazują, że od stycznia do października 2015 roku liczba osób poszukujących pracy zarejestrowanych w tut. Urzędzie była wyższa niż w analogicznych miesiącach 2014 roku. Natomiast spadek liczby osób poszukujących pracy w 2015 roku w porównaniu z 2014 rokiem nastąpił dopiero w miesiącach listopad i grudzień. Kształtowanie się liczby osób poszukujących pracy w rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w roku 2014 i 2015 przedstawia Tabela 40.

Tabela 40 Liczba osób poszukujących pracy w 2014 i 2015 roku

miesiąc	poszukujący pracy zarejestrowani na koniec danego miesiąca				wzrost/spadek w stosunku do 2014 roku
	2014 roku		2015 roku		
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	
styczeń	197	86	220	99	23
luty	206	90	236	101	30
marzec	220	93	226	105	6
kwiecień	206	89	217	100	11
maj	193	78	221	104	28
czerwiec	186	74	220	109	34
lipiec	202	83	216	109	14
sierpień	198	83	219	108	21
wrzesień	204	89	211	102	7
październik	191	82	211	101	20
listopad	205	96	201	98	-4
grudzień	216	104	203	98	-13

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01, opracowanie własne

W okresie od stycznia do grudnia 2015 roku w tut. Urzędzie zarejestrowało się 155 osób poszukujących pracy, w tym 63 kobiet. W porównaniu do roku 2014 liczba osób poszukujących pracy w roku 2015 spadła o 48 (2014 rok – 203 osoby poszukujące pracy).

W okresie od stycznia do grudnia 2015 roku z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu wyłączono 168 osób poszukujących pracy, w tym 69 kobiet. W roku 2015 wyłączono o 11 osób poszukujących pracy więcej niż w roku 2014 (179). Kształtowanie się napływu osób poszukujących pracy oraz wyrejestrowań ww. grupy w 2015 roku przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 41 Napływ i odpływ osób poszukujących pracy w 2014 i 2015 roku

miesiąc	poszukujący pracy rejestrujący się w danym miesiącu				poszukujący pracy wyłączeni w danym miesiącu			
	2014 roku		2015 roku		2014 roku		2015 roku	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
styczeń	16	7	19	4	11	3	15	9
luty	20	9	24	5	11	5	8	3
marzec	26	9	15	10	12	6	25	6
kwiecień	13	5	7	2	27	9	16	7
maj	11	4	15	8	24	15	11	4
czerwiec	14	3	9	7	21	7	10	2
lipiec	28	15	10	5	12	6	14	5
sierpień	12	8	12	5	16	8	9	6
wrzesień	17	10	11	6	11	4	19	12
październik	7	2	11	4	20	9	11	5
listopad	18	15	8	2	4	1	18	5
grudzień	21	11	14	5	10	3	12	5

Źródło: Sprawozdanie MPIPS-01, opracowanie własne

- Głównymi przyczynami wyrejestrowań osób poszukujących pracy w 2015 roku były:
- ✓ niepotwierdzenie zainteresowania pomocą określoną w ustawie, z tego powodu wyłączono 74 osoby, tj. 44% ogółu wyrejestrowanych poszukujących pracy (168);
  - ✓ dobrowolna rezygnacja z usług tut. Urzędu, z tego powodu wyłączono 72 osoby, tj. 42,9% ogółu wyrejestrowanych poszukujących pracy (168). W tabeli poniżej przedstawiono szczegółowo przyczyny wyłączeń osób poszukujących pracy.

Tabela 42 Przyczyny wyrejestrowań osób poszukujących pracy w 2015 roku

przyczyna wyłączenia	ogółem	kobiety
podjęcie pracy	1	1
rozpoczęcie szkolenia	0	0
rozpoczęcie przygotowania zawodowego dorosłych	0	0
niepotwierdzenie zainteresowania pomocą określoną w ustawie	74	29
niepodjęcie lub przerwanie uczestnictwa w oferowanym działaniu	0	0
dobrowolna rezygnacja	72	31
innych powody	21	8
ogółem	168	69

Źródło: Załącznik 1 do sprawozdania MPiPS-01, opracowanie własne

Według danych statystycznych w 2015 roku osoby poszukujące pracy skierowano na:

- ✓ doposażenie/wyposażenie stanowiska pracy w ramach środków PFRON – 2 osoby, w tym 1 kobieta;
- ✓ staż – 4 osoby, w tym 2 kobiety.

3 Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej (oferty pracy)

Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu ma na celu aktywizowanie osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie. Niezbędnym elementem tych działań jest współpraca z pracodawcami, którzy mają możliwość złożenia w Urzędzie Pracy oferty zatrudnienia, mogą również korzystać ze środków Urzędu Pracy wspierających proces włączania na rynek pracy osób bezrobotnych. Pracodawcy chętnie korzystają ze wsparcia oferowanego przez Urząd przy zatrudnianiu osób bezrobotnych, powodem są przede wszystkim względy ekonomiczne, ale równie istotna dla pracodawców jest możliwość znalezienia w Urzędach Pracy odpowiednich dla swojej branży pracowników.

W okresie od stycznia do grudnia 2015 roku pracodawcy zgłosili do Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu 3 632 wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej, w tym 8 zgłoszonych ofert anulowano ze względu na rezygnację pracodawcy z ich realizacji. Zatem w 2015 roku pracodawcy zgłosili 3 624 oferty do realizacji, tj. o 395 więcej niż w analogicznym okresie roku 2014. 61,3% ogólnej liczby ofert zgłoszonych do tut. Urzędu, tj. 2 228 ofert dotyczyło zatrudnienia subsydiowanego, 7 ofert subsydiowanych nie zostało zrealizowanych z powodu rezygnacji pracodawcy. Wśród zgłoszonych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej 1 192, tj. 32,8% ogólnej liczby zgłoszonych ofert (3 632) dotyczyło organizacji stażu natomiast 10 ofert dotyczyło organizacji prac społecznie użytecznych w ramach PAI. W okresie od stycznia do grudnia 2015 roku pracodawcy zgłosili

65 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej przeznaczonych dla osób posiadających stopień niepełnosprawności.

Analizując zgłoszone do Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu oferty pracy, należy również zwrócić uwagę na wynagrodzenie proponowane przez pracodawców, które między innymi świadczy o kondycji firm działających na lokalnym rynku. W 81,5% zgłoszonych ofert pracy proponowane wynagrodzenie nie przekraczało lub wynosiło 1 750 zł, w 9,3% zgłoszonych ofert pracodawcy proponowali wynagrodzenie w przedziale od 1 750 zł do 2 500 zł, w 8,5% zgłoszonych ofert proponowane wynagrodzenie wynosiło od 2 500 zł do 5 000 zł, natomiast w 0,7% zgłoszonych ofert proponowane wynagrodzenie przekraczało 5 000 zł. Poniżej w tabeli przedstawiono kształtowanie się napływu ofert pracy do Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2014 i 2015 roku.

Tabela 43 Wolne miejsca pracy i aktywizacji zawodowej (2014 i 2015 rok)

miesiąc	wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej ogółem		oferty subsydiowane		miejsca aktywizacji zawodowej *	staż	oferty dla osób niepełnosprawnych
	2014	2015	2014	2015	2015	2015	2015
styczeń	136	98	21	13	6	6	0
luty	229	341	157	262	145	145	8
marzec	387	305	317	241	150	150	3
kwiecień	420	282	309	183	59	59	6
maj	252	448	119	343	247	247	3
czerwiec	319	338	117	170	114	114	11
lipiec	245	261	157	129	53	53	6
sierpień	243	330	140	113	72	62	2
wrzesień	297	399	194	259	119	119	11
październik	376	385	183	267	118	118	10
listopad	193	332	113	204	119	119	2
grudzień	147	113	82	44	0	0	3
ogółem zgłoszone oferty	3 244	3 632	1 909	2 228	1 202	1 192	65
oferty anulowane	15	8	14	7	x	x	x
oferty do realizacji	3 229	3 624	1 895	2 221	1 202	1 192	65

*oferta stażu, przygotowania zawodowego, prac społecznie użytecznych

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01, opracowanie własne

Oferty pracy zgłaszane przez pracodawców w 2015 roku sklasyfikowane wg rodzaju prowadzonej działalności przedstawia poniższa tabela.

Tabela 44 Oferty pracy wg sekcji PKD zgłaszane do Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w roku 2014 i 2015

Sekcja PKD	Oferty pracy w 2014 r.		Oferty pracy zgłoszone w 2015 r.		Oferty pracy w 2015 r.	
	ogółem	subsydiowane	I półrocze	II półrocze	ogółem	subsydiowane
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	21	20	15	7	22	17
Górnictwo i wydobywanie	8	4	1	2	3	3
Przetwórstwo przemysłowe	390	231	287	213	500	328
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	64	2	6	2	8	1
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	14	6	10	7	17	12
Budownictwo	394	176	268	272	540	216
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	690	445	373	486	859	495
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	147	93	67	59	126	80
Transport i gospodarka magazynowa	215	39	109	116	225	69
Informacja i komunikacja	39	18	42	22	64	58
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	72	24	52	18	70	23
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	7	6	10	3	13	10
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	128	66	47	27	74	65
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	146	16	60	114	174	19
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	339	337	163	181	344	308
Edukacja	194	101	49	75	124	112
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	173	152	98	79	177	154
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	86	80	20	29	49	45
Pozostała działalność usługowa	102	79	129	106	235	206
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0	0	0	0	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0	0	0
Ogółem	3 229	1 895	1 806	1 818	3 624	2 221

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPIPS-01 Załącznik 2, opracowanie własne

Z przedstawionych danych wynika, że najwięcej ofert pracy w okresie styczeń-grudzień 2015 roku złożyli pracodawcy działający w sektorach:

- „handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle” – wpłynęło łącznie 859 ofert, co stanowi 23,7% wszystkich zgłoszonych ofert pracy. Wśród pozyskanych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w sektorze „handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle” wpłynęło 495 ofert pracy subsydiowanej, co stanowi 13,7% ogólnej liczby zgłoszonych ofert pracy. W porównaniu do roku 2014 liczba ofert pracy w sektorze „handel hurtowy i detaliczny;

naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle” wzrosła w roku 2015 o 169. Jednocześnie w okresie od stycznia do grudnia 2015 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowało się 1 425 osób bezrobotnych, w tym 801 kobiet pracujących przed rejestracją w Urzędzie w sektorze „handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”;

- **„budownictwo”** – wpłynęło 540 ofert pracy, co stanowi 14,9% wszystkich zgłoszonych ofert pracy. Wśród pozyskanych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w sektorze „budownictwo” wpłynęło 216 ofert pracy subsydiowanej, co stanowi 6% ogólnej liczby zgłoszonych ofert pracy. W porównaniu do roku 2014 liczba ofert pracy w sektorze „budownictwo” wzrosła w roku 2015 o 146. Jednocześnie w okresie od stycznia do grudnia 2015 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowało się 1 590 osób, w tym 232 kobiety pracujące przed rejestracją w Urzędzie w ww. sekcji;

- **„przetwórstwo przemysłowe”** – wpłynęło 500 ofert pracy, co stanowi 13,8% wszystkich zgłoszonych ofert pracy. Wśród pozyskanych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w sektorze „przetwórstwo przemysłowe” wpłynęło 328 ofert pracy subsydiowanej, co stanowi 9,1% ogólnej liczby zgłoszonych ofert pracy. W porównaniu do roku 2014 liczba ofert pracy w sektorze „przetwórstwo przemysłowe” wzrosła w roku 2015 o 110. Jednocześnie w omawianym okresie roku 2015 napłynęło 914 osób, w tym 333 kobiet pracujących przed rejestracją w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu w sekcji „przetwórstwo przemysłowe”;

- **„administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”** – wpłynęły 344 oferty pracy, co stanowi 9,5% ogólnie zgłoszonych ofert. Wśród pozyskanych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w sektorze „administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne” wpłynęło 308 ofert pracy subsydiowanej, co stanowi 8,5% ogólnej liczby zgłoszonych ofert pracy. W porównaniu do roku 2014 liczba ofert pracy w sektorze „administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne” wzrosła w roku 2015 o 5. Jednocześnie w roku 2015 w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowały się 503 osoby bezrobotne, w tym 252 kobiety pracujące przed rejestracją w Urzędzie w ww. sekcji;

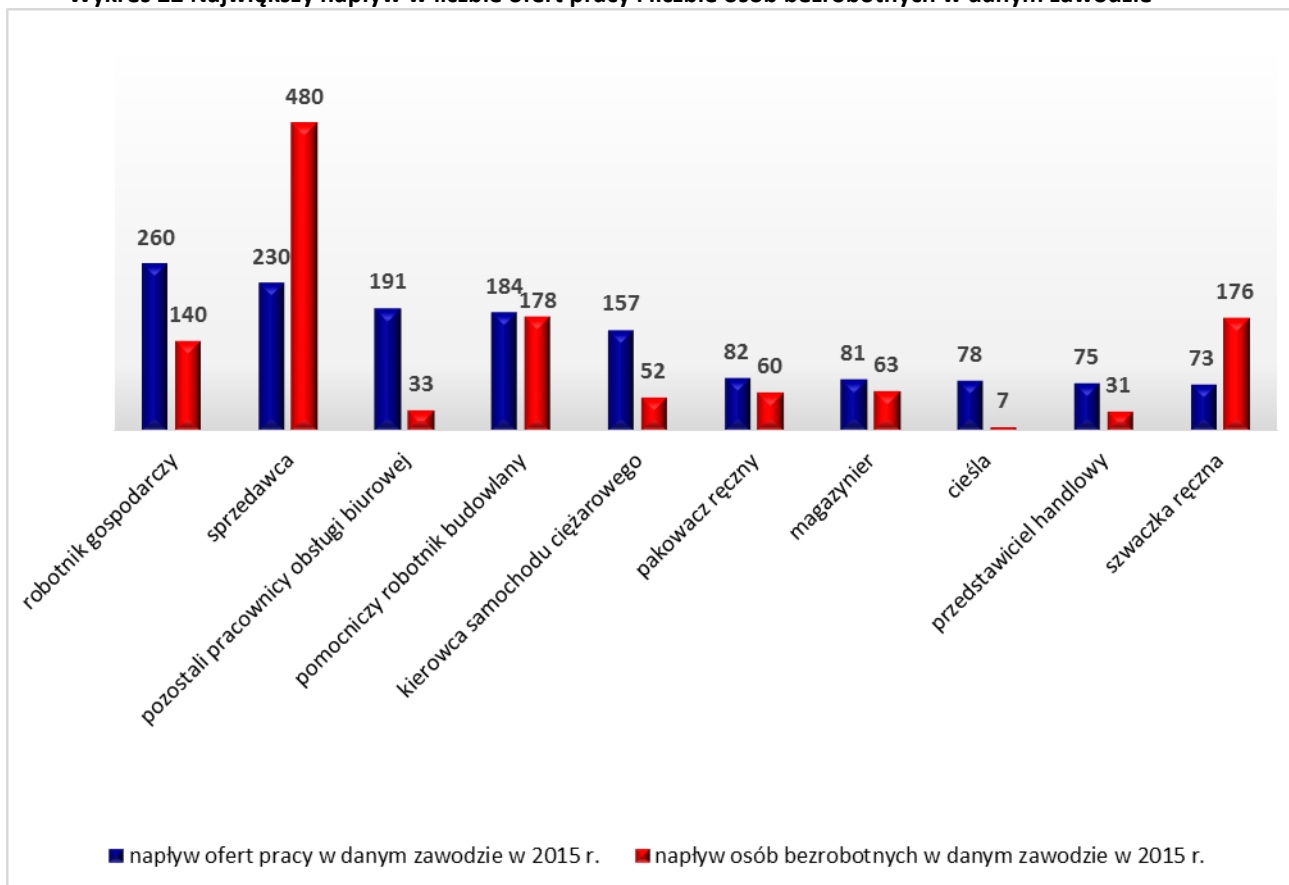
- **„pozostała działalność usługowa”** – wpłynęły 232 oferty pracy, co stanowi 6,5% ogólnie zgłoszonych ofert. Wśród pozyskanych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w sektorze „pozostała działalność usługowa” wpłynęło 206 ofert pracy subsydiowanej, co stanowi 5,7% ogólnej liczby zgłoszonych ofert pracy. W porównaniu do roku 2014 liczba ofert pracy w sektorze „pozostała działalność usługowa” wzrosła w roku 2015 aż o 133. Jednocześnie w roku 2015 w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu zarejestrowało się 412 osób bezrobotnych, w tym 293 kobiet pracujących przed rejestracją w Urzędzie w ww. sekcji.

Przedstawione dane potwierdzają, że na terenie powiatu jarosławskiego najprężniej działają firmy w branżach: handel, przetwórstwo i budownictwo.

Z danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy wynika, że najwięcej ofert pracy w roku 2015 wpłynęło w zawodach:

- **robotnik gospodarczy** – zgłoszono 260 ofert pracy, co stanowi 7,2% ogólnej liczby ofert, w tym liczba ofert pracy subsydiowanej wyniosła 217; w 2015 r. zarejestrowało się 140 osób bezrobotnych posiadających doświadczenie w zawodzie robotnik gospodarczy;
- **sprzedawca** – zgłoszono 230 ofert pracy, co stanowi 6,3% ogólnej liczby ofert pracy, w tym liczba ofert pracy subsydiowanej wyniosła 179; w 2015 r. zarejestrowało się 480 osób bezrobotnych posiadających kwalifikacje do wykonywania zawodu sprzedawca;
- **pozostali pracownicy obsługi biurowej** – zgłoszono 191 ofert pracy, co stanowi 5,3% ogólnej liczby ofert, w tym liczba ofert pracy subsydiowanej wyniosła 176;
- **pomocniczy robotnik budowlany** – zgłoszono 184 oferty pracy stanowiące 5,1% ogólnej liczby ofert, w tym liczba ofert pracy subsydiowanej wyniosła 74; w 2015 r. zarejestrowało się 178 osób bezrobotnych posiadających doświadczenie w zawodzie pomocniczy robotnik budowlany;
- **kierowca samochodu ciężarowego** – zgłoszono 157 ofert pracy, co stanowi 4,3% ogólnej liczby ofert, w tym liczba ofert pracy subsydiowanej wyniosła 18; w 2015 r. zarejestrowały się 52 osoby bezrobotne posiadające kwalifikacje do wykonywania zawodu kierowca samochodu ciężarowego;
- **pakowacz ręczny** – zgłoszono 82 oferty pracy, co stanowi 2,3% ogólnej liczby ofert, w tym liczba ofert pracy subsydiowanej wyniosła 81; w 2015 r. zarejestrowało się 60 osób bezrobotnych pracujących w zawodzie pakowacz ręczny;
- **magazynier** – zgłoszono 81 ofert pracy, co stanowi 2,2% ogólnej liczby ofert, w tym liczba ofert pracy subsydiowanej wyniosła 63; w 2015 r. zarejestrowały się 63 osoby bezrobotne posiadające doświadczenie w zawodzie magazynier;
- **cieśla** – zgłoszono 78 ofert pracy, co stanowi 2,2% ogólnej liczby ofert pracy, w tym liczba ofert pracy subsydiowanej wyniosła 7; w 2015 r. zarejestrowało się 7 osób bezrobotnych posiadających kwalifikacje do wykonywania zawodu cieśla;
- **przedstawiciel handlowy** – zgłoszono 75 ofert pracy, co stanowi 2,1% ogólnej liczby ofert, w tym liczba ofert pracy subsydiowanej wyniosła 45; w 2015 r. zarejestrowało się 31 osób bezrobotnych pracujących w zawodzie przedstawiciel handlowy;
- **szwaczka ręczna** – zgłoszono 73 oferty pracy, co stanowi 2% ogólnej liczby ofert pracy, w tym liczba ofert pracy subsydiowanej wyniosła 15; w 2015 r. zarejestrowało się 176 osób bezrobotnych posiadających doświadczenie w zawodzie szwaczka ręczna.

Wykres 22 Największy napływ w liczbie ofert pracy i liczbie osób bezrobotnych w danym zawodzie

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01 Załącznik 1, opracowanie własne

W 2015 roku Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu zlecił przeprowadzenie badania, którego celem było określenie zapotrzebowania na zawody na jarosławskim rynku pracy. Raport z przeprowadzonych badań dostępny jest na stronie internetowej www.pup.jaroslaw.pl w zakładce Analizy i statystyki.

W przeprowadzonym badaniu większość firm działających na obszarze powiatu jarosławskiego dobrze oceniła swoją kondycję ekonomiczną (60,7% badanych). Przedsiębiorcy deklarowali również plany rozwojowe firm w zakresie inwestycji i zwiększenia zatrudnienia. Z przeprowadzonych badań wynika, że w najbliższym czasie pracodawcy będą poszukiwać: sprzedawców, magazynierów, kierowców i operatorów pojazdów, mechaników, operatorów sprzętu ciężkiego, brukarzy, kierowców samochodów ciężarowych, operatorów i monterów maszyn i urządzeń, robotników budowlanych, dekarzy, kamieniarzy, posadzkarzy, monterów instalacji i urządzeń sanitarnych.

Przy wyborze kandydatów do pracy przedsiębiorcy zwracają uwagę przede wszystkim na :

- ✓ doświadczenie zawodowe,
- ✓ posiadane kwalifikacje,
- ✓ cechy osobowości (m. in. komunikatywność, motywację do pracy, chęć podnoszenia kwalifikacji i zdolność szybkiego uczenia się, dyspozycyjność, znajomość branży, kultura osobista).

Pracodawcy w przeprowadzonym badaniu wskazali problemy związane z poszukiwaniem pracowników m. in.:

- ✓ niewystarczająca wiedza i umiejętności zawodowe kandydatów,
- ✓ brak odpowiednich cech psychospołecznych,
- ✓ niewystarczające kwalifikacje (brak uprawnień).

Powyższe informacje zaczerpnięte z „Badania określającego zapotrzebowanie na zawody na jarosławskim rynku pracy” pokazują, że przedsiębiorcy zamierzają tworzyć miejsca pracy i będą poszukiwać pracowników, co daje szansę zarejestrowanym bezrobotnym na wejście na rynek pracy, jeśli podejmą aktywność i będą gotowi dostosować swoje kwalifikacje do wymagań potencjalnych pracodawców.

3.1 Zawody deficytowe, nadwyżkowe i zrównoważone w powiecie jarosławskim

Od 2015 zmieniły się zasady opracowywania monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Zgodnie z nową metodologią Urzędy Pracy mają opracowywać:

- ✓ informację sygnałną za I i II półrocze danego roku;
- ✓ informację roczną za dany rok.

W ww. informacjach należy przedstawić zawody deficytowe, nadwyżkowe i zrównoważone na terenie danego obszaru.

Poniżej przedstawiono „Informację sygnałną za I półrocze 2015 r.”, „Informację sygnałną za II półrocze 2015 r.” oraz „Informację roczną za 2015 r.”, w których wyszczególnione zostały zawody deficytowe, nadwyżkowe i zrównoważone w powiecie jarosławskim wg grup elementarnych. Tabele zawierające dane przygotowane przez MRPiPS są również dostępne na stronie internetowej <http://mz.praca.gov.pl>.

Tabela 45 Informacja sygnałna za I półrocze 2015 r. dla powiatu jarosławskiego

Sekcja	Zaklasyfikowanie	Grupa elementarna
DEFICYT	zawód maksymalnie deficytowy	Układacze towarów na półkach
	zawód deficytowy	Sprzedawcy w stacji paliw Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)
RÓWNOWAGA	zawód zrównoważony	Doradcy finansowi i inwestycyjni
NADWYŻKA	zawód nadwyżkowy	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani
		Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni
		Ręczni pakowacze i znakowacze
		Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów
		Pomoce kuchenne
		Lakiernicy
		Technicy technologii chemicznej i pokrewni
		Kasjerzy i sprzedawcy biletów
		Pracownicy ochrony osób i mienia
		Pracownicy obsługi biurowej
		Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych
		zawód maksymalnie nadwyżkowy
	Średni personel do spraw zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowany	
	Hodowcy zwierząt gdzie indziej niesklasyfikowani	
	Operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani	
	Dyżurni ruchu, manewrowi i pokrewni	
	Pracownicy opieki osobistej w ochronie zdrowia i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	
	Średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany	
	Szefowie kuchni i organizatorzy usług gastronomicznych	
	Klasyfikatorzy wyrobów przemysłowych	
	Fotografowie	
	Operatorzy urządzeń pakujących, znakujących i urządzeń do napełniania butelek	
	Rękodzielnicy wyrobów z drewna i pokrewnych materiałów	
	Specjaliści do spraw public relations	
	Funkcjonariusze służb specjalnych	

*Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych został wykonany według nowej metodologii przygotowanej w ramach projektu współfinansowanego ze środków UE w ramach EFS „Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy”.

Źródło: mz.praca.gov.pl, udostępnione przez MRPiPS

Tabela 46 Informacja sygnałna za II półrocze 2015 r. dla powiatu jarosławskiego

Sekcja	Zaklasyfikowanie	Grupa elementarna
DEFICYT	zawód deficytowy	Sztyldziarze, grawerzy i zdobnicy ceramiki, szkła i pokrewni
		Tynkarze i pokrewni
		Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych
		Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)
RÓWNOWAG A	zawód zrównoważony	Asystenci nauczycieli
NADWYŻKA	zawód nadwyżkowy	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów
		Ogrodnicy
		Księgowi
		Kucharze
		Pracznicy ręczne i prasowacze
		Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni
		Architekci
		Pracownicy domowej opieki osobistej
		Gospodarze budynków
		Pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani
	zawód maksymalnie nadwyżkowy	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej
		Analitycy finansowi
		Formowacze wyrobów szklanych, krajacze i szlifierze szkła
		Dekarze
		Operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani
		Górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni
		Ceramicy i pokrewni
		Właściciele sklepów
		Obuwnicy i pokrewni
		Monterzy i serwisanci instalacji i urządzeń teleinformatycznych
		Podoficerowie sił zbrojnych
		Projektanci wzornictwa przemysłowego i odzieży

*Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych został wykonany według nowej metodologii przygotowanej w ramach projektu współfinansowanego ze środków UE w ramach EFS „Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy”.

Źródło: mz.praca.gov.pl, udostępnione przez MRPiPS

Tabela 47 Informacja sygnałna roczna za 2015 r. dla powiatu jarosławskiego

Sekcja	Zaklasyfikowanie	Grupa elementarna
DEFICYT	zawód maksymalnie deficytowy	Układacze towarów na półkach
		Wizytatorzy i specjaliści metod nauczania
	zawód deficytowy	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)
RÓWNOWAGA	zawód zrównoważony	Gońcy, багаżowi i pokrewni
		Sztyldziarze, grawerzy i zdobnicy ceramiki, szkła i pokrewni
NADWYŻKA	zawód nadwyżkowy	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów
		Pracznice ręczne i prasowacze
		Fotografowie
		Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej
		Średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany
		Pomoce kuchenne
		Monterzy i serwisanci instalacji i urządzeń teleinformatycznych
		Księgowi
		Gospodarze budynków
		zawód maksymalnie nadwyżkowy
	Maszyniści kotłów parowych i pokrewni	
	Operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani	
	Właściciele sklepów	
	Obuwnicy i pokrewni	
	Operatorzy urządzeń pakujących, znakujących i urządzeń do napełniania butelek	
	Rękodzielnicy wyrobów z drewna i pokrewnych materiałów	
	Lekarze dentyści bez specjalizacji, w trakcie specjalizacji lub ze specjalizacją I stopnia	
	Podoficerowie sił zbrojnych	
	Funkcjonariusze służb specjalnych	
	Pośrednicy pracy i zatrudnienia	

*Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych został wykonany według nowej metodologii przygotowanej w ramach projektu współfinansowanego ze środków UE w ramach EFS „Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy”.

Źródło: mz.praca.gov.pl, udostępnione przez MRPiPS

W 2015 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej przygotował raport w ramach ogólnopolskiego badania „Barometr zawodów”, który stanowi prognozę zapotrzebowania na pracowników. Wyniki badań dla powiatu jarosławskiego oraz innych obszarów Polski dostępne są na stronie internetowej <https://barometrzwodow.pl>.

W wyniku przeprowadzonego badania na obszarze powiatu jarosławskiego wyodrębniono zawody deficytowe, nadwyżkowe i zrównoważone, w aspekcie zapotrzebowania na pracowników w 2016 roku.

Tabela 48 Zawody deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe w powiecie jarosławskim - prognozy na 2016 r.

DEFICYT

administratorzy systemów komputerowych, analitycy, testerzy i operatorzy systemów teleinformatycznych, animatorzy kultury, betoniarze i zbrojarze, cieśle i stolarze budowlani, dekarze i blacharze budowlani, dentyści, diagności samochodowi, doradcy finansowi i inwestycyjni, farmaceuci, górnicy i operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych, graficy komputerowi, hydraulicy, inspektorzy nadzoru budowlanego, instruktorzy rekreacji i sportu, instruktorzy rytmiki i tańca, inżynierowie budownictwa, inżynierowie mechanicy, kamieniarze, kierowcy autobusów, kierowcy ciągnika siodłowego, kierowcy samochodu ciężarowego, kierownicy budowy, koordynatorzy projektów unijnych, monterzy konstrukcji metalowych, nauczyciele przedmiotów zawodowych, nauczyciele szkół specjalnych, operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych, opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej, pracownicy ds. finansowo-księgowych ze znajomością języków obcych, pracownicy telefonicznej i elektronicznej obsługi klienta, ankierzy, teleankierzy, programiści i administratorzy stron internetowych, projektanci i administratorzy baz danych, robotnicy leśni, samodzielni księgowi, spawacze metodą MIG/MAG, spawacze metodą TIG, specjaliści automatyki i robotyki, specjaliści ds. zamówień publicznych, specjaliści rolnictwa i leśnictwa, spedytorzy i logistycy, szefowie kuchni, tapicerzy, terapeuci zajęciowi, weterynarze

RÓWNOWAGA

agenci ubezpieczeniowi, architekci i urbaniści, architekci krajobrazu, archiwiści i muzealnicy, asystenci i technicy dentystyczni, biolodzy, biotechnolodzy, biochemicy, blacharze samochodowi, ceramicy i rzemieślnicy obróbki szkła, cukiernicy, dziennikarze i redaktorzy, elektromechanicy i elektromonterzy, filolodzy i tłumacze, fotografowie, geodeci i kartografowie, geologowie, geografowie i geofizycy, gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozorczy, instruktorzy nauki jazdy, inżynierowie chemicy i chemicy, inżynierowie inżynierii środowiska, kierowcy samochodów dostawczych, lakiernicy samochodowi, lakiernicy wyrobów drzewnych i metalowych, lekarze, listonosze i kurierzy, magazynierzy, masarze i przetwórcy ryb, monterzy elektronicy, monterzy instalacji budowlanych, monterzy maszyn i urządzeń, monterzy okien i szklarze, nauczyciele praktycznej nauki zawodu, nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących, obuwnicy, operatorzy aparatury medycznej, operatorzy maszyn do produkcji i przetwórstwa papieru, operatorzy maszyn do produkcji wyrobów cementowych i kamiennych, operatorzy maszyn do produkcji wyrobów chemicznych, operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych, operatorzy maszyn włókienniczych, operatorzy obrabiarek skrawających, operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych, operatorzy wózków jezdniowych, palacze kotłów CO, pielęgniarki, położne, pracownicy ds. budownictwa drogowego, pracownicy ds. rachunkowości i księgowości, pracownicy myjni, pracownicy obsługi ruchu szynowego, pracownicy poczty, pracownicy przetwórstwa metali, pracownicy sprzedaży internetowej, prawnicy, projektanci wzornictwa przemysłowego i odzieży, przedstawiciele handlowi, przewodnicy turystyczni i piloci wycieczek, psychologowie i psychoterapeuci, recepcjoniści i rejestratorzy, robotnicy obróbki drewna i stolarze, robotnicy poligraficzni, spawacze ręczni gazowi, spawacze ręczni łukiem elektrycznym, specjaliści ds. bezpieczeństwa i jakości, specjaliści ds. organizacji produkcji, specjaliści ds. public relations i reklamy, specjaliści ds. rynku nieruchomości, specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji, specjaliści elektroniki i telekomunikacji, specjaliści ochrony środowiska, sprzedawcy na targowiskach i bazarach, ślusarze, technolodzy robót wykończeniowych w budownictwie, zaopatrzeniowcy i dostawcy

NADWYŻKA

bibliotekoznawcy, bibliotekarze i specjaliści informacji naukowej, brukarze, ekonomiści, fakturzyści, fizjoterapeuci i masażyści, floryści, fryzjerzy, kadra kierownicza, menedżerowie, kelnerzy i barmani, kierowcy samochodów osobowych, kierownicy sprzedaży, kosmetyczki, krawcy i pracownicy produkcji odzieży, kucharze, malarze budowlani, mechanicy maszyn i urządzeń, mechanicy pojazdów samochodowych, murarze, nauczyciele języków obcych, lektorzy, nauczyciele nauczania początkowego, nauczyciele przedszkoli, ogrodnicy, opiekunki dziecięce, pedagodzy, piekarze, plastycy i dekoratorzy wnętrz, politolodzy, historycy i filozofowie, pomoce kuchenne, posadzkarze, pracownicy administracyjni i biurowi, pracownicy biur podróży i organizatorzy obsługi turystycznej,

pracownicy fizyczni, pracownicy pralni i prasowni, pracownicy produkcyjni, pracownicy przetwórstwa spożywczego, pracownicy służb mundurowych i ochrony, pracownicy socjalni, ratownicy medyczni, robotnicy budowlani, rolnicy i hodowcy, sekretarki, socjolodzy i specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych, specjaliści administracji publicznej, specjaliści ds. finansowych, specjaliści ds. marketingu i sprzedaży, specjaliści ds. zastosowań informatyki, specjaliści technologii żywności i żywienia, sprzątaczk i pokojowe, sprzedawcy i kasjerzy, technicy budownictwa, technicy elektrycy, technicy informatycy, technicy mechanicy, tynkarze, wychowawcy w placówkach oświatowych i opiekuńczych

Źródło: <https://barometrzawodow.pl>, „Barometr zawodów” opracowany przez WUP Rzeszów na zlecenie MPiPS

Zawody lub grupy zawodów wyodrębnione w „Informacjach sygnałnych” oraz w badaniu „Barometr zawodów” mogą ulegać zmianom pod wpływem oddziaływania systemu edukacji i innych czynników rynku pracy.

4 Działalność Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w zakresie aktywizacji osób bezrobotnych

Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu oferuje wsparcie w wejściu lub powrocie na rynek pracy osobom bezrobotnym poprzez zastosowanie różnych form i działań aktywizacyjnych oraz wykorzystanie instrumentów i usług rynku pracy. Poniższe zestawienie zawiera wszystkie formy kierowane do osób bezrobotnych i poszukujących pracy mające na celu umiejscowienie osób zarejestrowanych w Urzędzie na rynku pracy.

Tabela 49 Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu realizowane przez PUP Jarosław w latach 2007-2015

Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Szkolenia									
liczba osób skierowanych na szkolenie	311	351	404	471	52	261	369	361	122
w tym w ramach bonu szkoleniowego*	-	-	-	-	-	-	-	5	36
Prace interwencyjne									
liczba bezrobotnych skierowane do zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych	247	355	349	331	220	271	285	138	260
Roboty publiczne									
liczba bezrobotnych skierowane do zatrudnienia w ramach robót publicznych	9	178	201	406	141	388	312	302	374
Staż									
liczba osób skierowanych na staż (bezrobotni i poszukujący pracy)	444	657	695	1189	283	1033	1025	1001	1146
w tym w ramach bonu stażowego*	-	-	-	-	-	-	-	41	-
Przygotowanie zawodowe									
liczba osób skierowanych na przygotowanie zawodowe	301	478	15	29	2	5	21	0	0
Prace społecznie użyteczne, w tym w ramach PAI									
liczba osób skierowanych na prace społecznie użyteczne	8	123	118	151	0	77	90	0	10
Podjęcie działalności gospodarczej									
liczba osób, które otrzymały środki	71	92	129	190	52	177	110	204	233
Wyposażenie/doposażenie stanowiska pracy									
liczba skierowanych (bezrobotni i poszukujący pracy)	185	177	170	312	153	242	165	397	327
Bon na zasiedlenie*									
liczba skierowanych osób	-	-	-	-	-	-	-	3	36
Dofinansowanie pracodawcy lub przedsiębiorcy wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego, który ukończył 50 r.ż.*									
liczba skierowanych osób	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Liczba osób, którym udzielono wsparcia	1 576	2 411	2 081	3 079	903	2 454	2 377	2 407	2 509

Źródło: Dane PUP Jarosław, opracowanie własne

W 2015 roku ze wsparcia Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w postaci aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu, tj. szkoleń, staży, prac interwencyjnych, robót publicznych, jednorazowych środków na założenie działalności gospodarczej, wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy, bonów na zasiedlenie skorzystało 2 509 osób bezrobotnych i poszukujących pracy, tj. o 102 więcej niż w roku 2014. W roku 2015 tut.

Urząd nie realizował wsparcia w postaci kierowania osób bezrobotnych na przygotowanie zawodowe dorosłych oraz bon stażowy.

Z przedstawionych danych wynika, że od wielu lat największym zainteresowaniem osób bezrobotnych i pracodawców cieszy się forma wsparcia w postaci organizacji stażu. W roku 2015 na staż skierowano 1142 osoby bezrobotne i 4 osoby poszukujące pracy. W 2015 roku utrzymała się wysoka liczba osób bezrobotnych, które otrzymały środki na założenie własnej działalności gospodarczej. Z możliwości samozatrudnienia skorzystały 233 osoby, tj. o 29 więcej niż w 2014 roku. Nadal dużym zainteresowaniem pracodawców w 2015 roku cieszyła się możliwość refundacji kosztów doposażenia/wyposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego, pracodawcy zatrudnili 327 osób w ramach ww. formy, w tym 325 osób bezrobotnych i 2 osoby poszukujące pracy.

Oprócz wsparcia przy zatrudnianiu pracowników, do pracodawców w 2015 roku Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu skierował nową formę – Krajowy Fundusz Szkoleniowy, wprowadzoną od dnia 27 maja 2014 roku znowelizowaną ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r., poz. 149 z późn. zm.). Środki KFS przeznaczone na wsparcie kształcenia ustawicznego w 2015 roku skierowane były do pracowników i pracodawców w wieku 45 lat i więcej.

Krajowy Fundusz Szkoleniowy jest inwestycją w kadry, jego celem jest utrzymanie zatrudnienia przez osoby pracujące, których wykształcenie i kompetencje stały się nieadekwatne do wymagań dynamicznie zmieniającej się gospodarki. Działania w ramach KFS mają zatem poprawić pozycję firm oraz pracowników na konkurencyjnym rynku pracy.

Przy realizacji nowej formy wsparcia dla pracowników i pracodawców w wieku 45+ podpisano w 2015 roku 126 umów, w ramach których przeszkolono łącznie 844 pracowników, w tym 382 kobiety oraz 51 pracodawców.

W ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego w 2015 roku sfinansowano:

- ✓ kursy – wsparciem objęto 48 pracodawców i 779 pracowników, w tym 336 kobiet,
- ✓ studia podyplomowe – wsparciem objęto 5 pracodawców i 50 pracowników, w tym 41 kobiet,
- ✓ egzaminy – wsparciem objęto 20 pracowników, w tym 9 kobiet,
- ✓ badania lekarskie i/lub psychologiczne – wsparciem objęto 2 pracodawców i 43 pracowników.

Na realizację zadań w ramach KFS Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu otrzymał 2 200 000,00 zł (dwukrotnie zwracano się o przyznanie środków z rezerwy ze względu na duże zainteresowanie formą wsparcia), na dzień 31.12.2015 r. zaangażowano środki w kwocie 2 156 384,44 zł.

5 Podsumowanie

Powiat jarosławski od 2010 roku notuje spadek liczby mieszkańców, który wg danych prognostycznych GUS będzie utrzymywał się w kolejnych latach. Ludność powiatu na koniec grudnia 2014 r. (brak danych na koniec 2015 r.) liczyła 121 795 osób, tj. o 335 osób mniej niż na koniec 2013 r. (122 130 osób). Wg prognoz w ciągu najbliższych 10 lat liczba mieszkańców powiatu jarosławskiego spadnie do około 118 tys. osób. Głównymi przyczynami obniżenia liczby ludności w powiecie jest postępujący proces starzenia się społeczeństwa oraz migracje (wewnętrzne i zewnętrzne).

Wraz z liczbą ludności powiatu jarosławskiego zmienia się jej struktura:

- ✓ spada liczba osób w wieku przedprodukcyjnym (2010 – 20,6%; 2014 – 19%);
- ✓ spada liczba osób w wieku produkcyjnym (2010 – 63,8%; 2014 – 63,4%)
- ✓ wzrasta liczba osób w wieku poprodukcyjnym (2010 – 15,7%; 2014 – 17,6%).

Zmiany w strukturze ludności powiatu wpływają na zmiany w strukturze osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu.

W powiecie jarosławskim w 2015 roku nastąpił wzrost liczby podmiotów gospodarczych. W 2015 zarejestrowano 725 podmiotów, tj. o 16 więcej niż w 2014 roku, natomiast wyrejestrowano 532 podmioty, tj. o 60 mniej niż w roku 2014. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie powiatu jarosławskiego na koniec 2015 roku wyniosła 8 612 i była wyższa o 177 w porównaniu do grudnia 2014 roku. Na koniec grudnia 2015 roku najwięcej podmiotów na terenie powiatu działało w sektorze: handlu (2 711), budownictwa (1 138), przetwórstwa przemysłowego (671) i usług (633).

Na koniec grudnia 2015 roku w powiecie jarosławskim zanotowano najniższą od 2008 roku stopę bezrobocia – 15,7% oraz najniższą od 2008 roku liczbę zarejestrowanych osób bezrobotnych – 8 315.

Pod względem wysokości stopy bezrobocia, biorąc pod uwagę wartości od najwyższej do najniższej (im wyższa wartość wskaźnika, tym trudniejsza sytuacja gospodarcza regionu, im niższa wartość wskaźnika, tym lepsza sytuacja gospodarcza regionu) powiat jarosławski uplasował się na koniec 2015 roku na 10 miejscu wśród 25 powiatów województwa podkarpackiego.

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu na koniec roku 2015 wyniosła 8 315, w tym 4 074 kobiet, i była niższa o 905 w stosunku do grudnia 2014 roku.

W 2015 roku nastąpił spadek liczby rejestrujących się osób bezrobotnych oraz liczby osób wyłączanych z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu. Łącznie w 2015 roku zarejestrowano w tut. Urzędzie 9 684 osoby bezrobotne, w tym 4 181 kobiet, tj. o 291 osób mniej niż w 2014 roku (9 975 osób). Liczba osób wyrejestrowanych w 2015 roku wyniosła 10 589, w tym 4 564 kobiety, tj. o 210 mniej niż w 2014 roku (10 799 osób). Głównym powodem wyrejestrowań z ewidencji tut. Urzędu Pracy było podjęcie zatrudnienia, łącznie w roku 2015 z tytułu podjęcia pracy zostało wyłączonych 5 226 osób bezrobotnych (49,4% ogółu wyrejestrowanych osób), tj. o 494 osoby więcej niż w 2014 roku (4 732).

W roku 2015 na terenie powiatu jarosławskiego obowiązywał 6-ście miesięczny zasiłek dla osób bezrobotnych. W stosunku do roku 2014 utrzymał się spadek liczby osób zarejestrowanych z prawem do zasiłku. Na koniec grudnia 2015 roku liczba osób bezrobotnych, którym przysługiwało prawo do pobierania zasiłku wyniosła 544, tj. o 226 mniej niż na koniec 2014 roku. Zmniejszająca się liczba osób bezrobotnych pobierających zasiłek może świadczyć o trudnościach w znalezieniu zatrudnienia na wymagany do nabycia prawa do zasiłku okres co najmniej 1 roku w ciągu 18 miesięcy przed datą rejestracji.

Na koniec 2015 roku największą grupę bezrobotnych stanowiły:

- ✓ osoby w wieku 25-34 lata – 2 589 bezrobotnych (31,1% ogółem zarejestrowanych osób),
- ✓ osoby bez stażu pracy – 1 952 bezrobotnych (23,5% ogółu zarejestrowanych osób),
- ✓ osoby z wykształceniem „zasadniczym zawodowym” – 2 532 bezrobotnych (30,5% ogółu zarejestrowanych osób),
- ✓ osoby pozostające bez pracy dłużej niż 12 m-cy – 4 313 bezrobotnych (51,9% ogółu zarejestrowanych osób).

W strukturze osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu nadal utrzymuje się wysoka liczba bezrobotnych kwalifikujących się do kategorii osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, czyli osób, dla których powrót lub wejście na rynek pracy jest szczególnie trudne i w znacznym stopniu uwarunkowane od pomocy różnych instytucji, w tym Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu. Na koniec grudnia 2015 roku liczba osób bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy wyniosła 7 595, w tym 9 791 kobiet. Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy na koniec 2015 roku stanowiły 91,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (8 315).

Najliczniejsze grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy na koniec grudnia 2015 roku, to:

- ✓ długotrwale bezrobotni – 5 530, w tym 2 882 kobiety (66,5% ogółu zarejestrowanych),
- ✓ osoby do 30 roku życia – 2 848, w tym 1 423 kobiety (34,3% ogółu zarejestrowanych),
- ✓ osoby powyżej 50 roku życia – 1 755, w tym 681 kobiet (21,1% ogółu zarejestrowanych).

Problemy osób bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy, warunkujące aktywność zawodową tych osób są często złożone, a ich rozwiązanie wymaga szerokiego, długotrwałego i zindywidualizowanego wsparcia płynącego ze strony Urzędu, instytucji i pracodawców.

W celu lepszego, efektywniejszego dopasowania usług kierowanych do osób bezrobotnych znowelizowana ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r., poz. 149 z późn. zm.) wprowadziła profilowanie usług. Działając w zgodzie z ustawą Powiatowy Urząd Pracy w Jarosławiu w 2015 roku prowadząc wywiady z osobami bezrobotnymi przy pomocy „Kwestionariusza” określał profile usług i opracowywał indywidualne plany działania.

Łącznie od 2014 przeprowadzono 21 261 wywiadów, w tym 11 780 wywiadów przeprowadzono w 2014 roku, 9 481 wywiadów przeprowadzono w 2015 roku.

Z przeprowadzonych w 2015 roku 9 481 wywiadów:

- ✓ 55 wywiadów, tj. 0,6% ogólnej liczby wywiadów (9 481) zakończyło się ustaleniem i profilem pomocy,

- ✓ 7 342 wywiady, tj. 77,4% ogólnej liczby wywiadów (9 481) zakończyło się ustaleniem II profilu pomocy,
- ✓ 2 084 wywiady, tj. 22% ogólnej liczby wywiadów (9 481) zakończyło się ustaleniem III profilu pomocy.

Na koniec grudnia 2015 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu figurowały 8 292 osoby bezrobotne, dla których ustalono profil pomocy, w tym:

- ✓ 20 osób z I profilem pomocy;
- ✓ 5 324 osoby z II profilem pomocy;
- ✓ 2 948 osób z III profilem pomocy.

Bez względu na wyznaczony profil osoby bezrobotne najczęściej zwracały uwagę na następujące bariery utrudniające im znalezienie zatrudnienia:

- ✓ zbyt mała ilość ofert pracy na lokalnym rynku;
- ✓ nieodpowiednie wykształcenie;
- ✓ brak doświadczenia zawodowego;
- ✓ wygórowane wymagania pracodawców;
- ✓ duża liczba osób ubiegająca się o pracę (konkurencja).

W zależności od ustalonego dla osoby bezrobotnej profilu pomocy, w opracowanym indywidualnym planie działania zawierane są najbardziej adekwatne i możliwe do zastosowania w odniesieniu do sytuacji osoby bezrobotnej usługi i instrumenty aktywizacji.

W roku 2015 doradcy klienta przygotowali 9 020 Indywidualnych Planów Działania, tj. o 330 więcej niż w 2014 roku. Na koniec grudnia 2015 roku Indywidualne Plany Działania realizowało 8 325 osób bezrobotnych, w tym 4 136 kobiet.

W 2015 roku nastąpił wzrost w napływie ofert pracy do Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu. W okresie od stycznia do grudnia 2015 roku pracodawcy zgłosili do realizacji 3 624 oferty, tj. o 395 więcej niż w analogicznym okresie roku 2014. 61,3% ogólnej liczby ofert zgłoszonych do tut. Urzędu dotyczyło zatrudnienia subsydiowanego. Wśród zgłoszonych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej 1 192 dotyczyło organizacji stażu, 10 ofert dotyczyło organizacji prac społecznie użytecznych w ramach PAI. W okresie od stycznia do grudnia 2015 roku pracodawcy zgłosili 65 ofert dla osób niepełnosprawnych.

Najwięcej ofert pracy w 2015 roku wpłynęło w zawodach:

- ✓ robotnik gospodarczy;
- ✓ sprzedawca ;
- ✓ pozostali pracownicy obsługi biurowej;
- ✓ pomocniczy robotnik budowlany;
- ✓ kierowca samochodu ciężarowego;
- ✓ pakowacz ręczny;
- ✓ magazynier;
- ✓ cieśla;
- ✓ przedstawiciel handlowy;
- ✓ szwaczka ręczna.

Utrzymuje się duże zainteresowanie pracodawców wsparciem Urzędu przy zatrudnianiu pracowników. Pracodawcy starając się o uzyskanie środków w ramach

zatrudnienia subsydiowanego chcą utrzymać prawidłowe funkcjonowanie firmy lub wspierać jej rozwój. Niestety wynagrodzenie oferowane przez pracodawców odbiega znacznie od poziomu przeciętnego wynagrodzenia, w 81,5% zgłoszonych w 2015 roku ofert, proponowane wynagrodzenie nie przekraczało 1750 zł. Brak lub zbyt mała ilość ofert pracy oraz niskie wynagrodzenie proponowane przez pracodawców to jedne z najczęściej wymienianych przez osoby bezrobotne barier w podjęciu zatrudnienia.

W 2015 roku formami wspomagającymi wejście na rynek pracy objęto 2 509 osób bezrobotnych i poszukujących pracy, tj. o 102 więcej niż w 2014 roku. Najwięcej osób skierowano na: staż – 1 046 osób (w tym 4 osoby poszukujące pracy), do pracy w ramach wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy – 327 osób (w tym 2 osoby poszukujące pracy), roboty publiczne – 374 osoby, prace interwencyjne – 260 osób. Ponadto udzielono 233 osobom bezrobotnym wsparcia w postaci jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Wszystkie działania podejmowane przez tut. Urząd mają na celu ograniczanie negatywnych skutków bezrobocia, a zainteresowanie zarówno pracodawców, jak i osób bezrobotnych oferowanym wsparciem z roku na rok jest coraz większe, co świadczy o potrzebie kontynuacji podejmowanych inicjatyw.

Bardzo dużym zainteresowaniem pracodawców cieszyła się w 2015 roku nowa forma wsparcia przeznaczona w omawianym okresie na kształcenie ustawiczne pracodawców i pracowników w wieku 45+ – Krajowy Fundusz Szkoleniowy. Na kursy, studia podyplomowe, egzaminy, badania lekarskie i/lub psychologiczne dla pracodawców i ich pracowników wydatkowano 2 156 384,44 zł. Łącznie wsparciem objęto 844 pracowników, w tym 382 kobiety oraz 51 pracodawców. Przez realizację działań w ramach KFS potencjał kadrowy wielu firm działających na jarosławskim rynku pracy zostanie wzmocniony, co umożliwi dalszy rozwój przedsiębiorczości na obszarze powiatu.

Wskaźniki płynące z jarosławskiego rynku pracy, choć lepsze w porównaniu z latami ubiegłymi wciąż pokazują trudną sytuację na jarosławskim rynku pracy. Pomimo spadku liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w tut. Urzędzie w roku 2015, nadal ta liczba jest wysoka – 8 315 osób bezrobotnych na koniec grudnia 2015 roku, a wielu bezrobotnych przez długi czas, bezskutecznie poszukuje zatrudnienia (5 530 osób długotrwale bezrobotnych na koniec 2015 roku). Coraz większego wsparcia ze strony Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu oczekują zarówno osoby bezrobotne, jak i pracodawcy. Osoby bezrobotne poprzez korzystanie z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu chcą trwałego umiejscowienia na rynku pracy, a pracodawcy oczekują od Urzędu pomocy w znalezieniu odpowiednich kandydatów na oferowane stanowiska oraz pomocy w formie zatrudnienia subsydiowanego umożliwiającego pracodawcy obniżenie kosztów prowadzenia działalności. Współdziałanie Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu oraz pracodawców w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy, a tym samym efektywne aktywizowanie osób bezrobotnych jest niezwykle ważne dla prawidłowego funkcjonowania lokalnej gospodarki, ale przede wszystkim jest istotne dla bezrobotnych i ich rodzin, zagrożonych coraz częściej problemem ubóstwa.

Opracowanie:

Justyna Podolak, Starszy Inspektor

Spis tabel:

Tabela 1 Struktura mieszkańców powiatu jarosławskiego w latach 2010-2014, prognoza na lata 2015, 2020 i 2025.....	3
Tabela 2 Podmioty gospodarki narodowej (bez osób fizycznych prowadzących wyłącznie indywidualne gospodarstwa rolne) według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) oraz województw, podregionów, powiatów i gmin (grudzień 2014, grudzień 2015)	5
Tabela 3 Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu (rok 2014, 2015)	9
Tabela 4 Napływ osób bezrobotnych w 2014 i 2015 roku	11
Tabela 5 Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu.....	12
Tabela 6 Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku (grudzień 2015)	13
Tabela 7 Podział bezrobotnych ze względu na wiek (2015 rok).....	14
Tabela 8 Podział bezrobotnych ze względu na staż pracy (2015 rok).....	15
Tabela 9 Podział bezrobotnych ze względu na wykształcenie (2015 rok).....	16
Tabela 10 Osoby bezrobotne wg czasu pozostawania bez pracy w miesiącach (2015 rok)	17
Tabela 11 Osoby bezrobotne będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy (2015 rok)	19
Tabela 12 Bezrobotni do 30 r. ż. (2015 rok)	21
Tabela 13 Bezrobotni do 30 roku życia wg czasu pozostawania bez pracy, wykształcenia, stażu pracy (grudzień 2015 rok)	22
Tabela 14 Profile pomocy dla osób bezrobotnych, w tym dla osób do 30 r. ż. (grudzień 2015 r.).....	24
Tabela 15 Bezrobotni długotrwale (2015 rok)	27
Tabela 16 Bezrobotni długotrwale wg wieku, wykształcenia, stażu pracy (grudzień 2015 rok).....	27
Tabela 17 Profile pomocy dla osób bezrobotnych, w tym dla osób długotrwale bezrobotnych.....	31
Tabela 18 Bezrobotni powyżej 50 roku życia (2015 rok)	33
Tabela 19 Bezrobotni powyżej 50 roku życia wg czasu pozostawania bez pracy, wykształcenia, stażu pracy (grudzień 2015 rok)	33
Tabela 20 Profile pomocy dla osób bezrobotnych, w tym dla osób pow. 50 r. ż. (grudzień 2015 r.) ...	36
Tabela 21 Bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej (2015 rok).....	38
Tabela 22 Bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej wg czasu pozostawania bez pracy, wykształcenia, stażu pracy (grudzień 2015 rok).....	38
Tabela 23 Profile pomocy dla osób bezrobotnych, w tym dla osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej (grudzień 2015 r.)	41
Tabela 24 Bezrobotni sprawujący opiekę nad osobą zależną (grudzień 2015 rok)	43
Tabela 25 Podział bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia wg wieku, wykształcenia i stażu pracy (grudzień 2015 rok).....	43
Tabela 26 Podział bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia wg wieku, wykształcenia i stażu pracy (grudzień 2015 rok).....	44
Tabela 27 Profile pomocy dla osób bezrobotnych, w tym osób sprawujących opiekę nad osobą zależną.....	47
Tabela 28 Bezrobotni niepełnosprawni (2015 rok).....	49
Tabela 29 Bezrobotni niepełnosprawni wg wieku, czasu pozostawania bez pracy, stażu pracy, wykształcenia (grudzień 2015 rok).....	49
Tabela 30 Profile pomocy dla osób bezrobotnych, w tym dla osób niepełnosprawnych (grudzień 2015 r.)	52

Tabela 31 Profilowanie pomocy dla osób bezrobotnych (2014 i 2015 rok).....	54
Tabela 32 Profil I pomocy dla osób bezrobotnych (2014 i 2015 rok).....	55
Tabela 33 Liczba przeprowadzonych wywiadów z ustalonym I profilem pomocy (2014 i 2015 rok) ...	55
Tabela 34 Profil II pomocy dla osób bezrobotnych (2014 i 2015 rok)	56
Tabela 35 Liczba przeprowadzonych wywiadów z ustalonym II profilem pomocy (2014 i 2015 rok) ..	56
Tabela 36 Profil III pomocy dla osób bezrobotnych (2014 i 2015 rok)	58
Tabela 37 Liczba przeprowadzonych wywiadów z ustalonym III profilem pomocy (2014 i 2015 rok) .	58
Tabela 38 Osoby bezrobotne wyłączane z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu w 2015 roku	60
Tabela 39 Wyłączenia z ewidencji osób bezrobotnych w 2015 roku.....	61
Tabela 40 Liczba osób poszukujących pracy w 2014 i 2015 roku.....	64
Tabela 41 Napływ i odpływ osób poszukujących pracy w 2014 i 2015 roku.....	64
Tabela 42 Przyczyny wyrejestrowań osób poszukujących pracy w 2015 roku	65
Tabela 43 Wolne miejsca pracy i aktywizacji zawodowej (2014 i 2015 rok)	66
Tabela 44 Oferty pracy wg sekcji PKD zgłaszane do Powiatowego Urzędu Pracy w Jarosławiu.....	67
Tabela 45 Informacja sygnałna za I półrocze 2015 r. dla powiatu jarosławskiego	72
Tabela 46 Informacja sygnałna za II półrocze 2015 r. dla powiatu jarosławskiego	73
Tabela 47 Informacja sygnałna roczna za 2015 r. dla powiatu jarosławskiego	74
Tabela 48 Zawody deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe w powiecie jarosławskim - prognozy na 2016 r.	75
Tabela 49 Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu realizowane przez PUP Jarosław w latach 2007-2015	77

Spis wykresów:

Wykres 1 Stopa bezrobocia w Polsce, woj. Podkarpackim, powiecie jarosławskim (grudzień 2014 – grudzień 2015 rok)	6
Wykres 2 Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Jarosław w 2015 roku	10
Wykres 3 Liczba zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu osób bezrobotnych ze względu na miejsce zamieszkania (dane na koniec 2014 i 2015 roku)	10
Wykres 4 Udział osób bezrobotnych wg wieku w ogóle zarejestrowanych (I, II, III i IV kwartał 2015 roku)	14
Wykres 5 Udział osób bezrobotnych wg stażu pracy w ogóle zarejestrowanych.....	15
Wykres 6 Udział osób bezrobotnych ze względu na wykształcenie w ogóle zarejestrowanych.....	17
Wykres 7 Udział osób bezrobotnych pozostających bez pracy w miesiącach w ogóle zarejestrowanych	18
Wykres 8 Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy w powiecie jarosławskim (koniec 2015 r.)	20
Wykres 9 Rejestracja i wyrejestrowanie osób bezrobotnych, w tym osób do 30 r. ż. w 2015 r.....	23
Wykres 10 Podjęcia pracy w 2015 r., w tym zatrudnienie osób do 30 r. ż.....	24
Wykres 11 Rejestracja i wyrejestrowanie osób bezrobotnych, w tym osób długotrwale bezrobotnych	29
Wykres 12 Podjęcia pracy w 2015 r., w tym zatrudnienie osób długotrwale bezrobotnych.....	30
Wykres 13 Rejestracja i wyrejestrowanie osób bezrobotnych, w tym osób pow. 50 r. ż. w 2015 r.....	35
Wykres 14 Podjęcia pracy w 2015 r., w tym zatrudnienie osób pow. 50 r. ż.....	35
Wykres 15 Rejestracja i wyrejestrowanie osób bezrobotnych, w tym korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej w 2015 r.....	40

Wykres 16 Podjęcia pracy w 2015 r., w tym zatrudnienie osób korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej.....	40
Wykres 17 Ewidencja osób bezrobotnych, w tym osób sprawujących opiekę nad osobą zależną	46
Wykres 18 Podjęcia pracy w 2015 r., w tym bezrobotni sprawujący opiekę nad osobą zależną	46
Wykres 19 Rejestracja i wyrejestrowanie osób bezrobotnych, w tym osób niepełnosprawnych w 2015 r.	51
Wykres 20 Podjęcia pracy w 2015 r., w tym zatrudnienie osób niepełnosprawnych.....	51
Wykres 21 Napływ oraz wyłączenia osób bezrobotnych w 2015 r.....	61
Wykres 22 Największy napływ w liczbie ofert pracy i liczbie osób bezrobotnych w danym zawodzie	70

Spis rysunków:

Rysunek 1 Stopa bezrobocia w województwie podkarpackim i poszczególnych powiatach (grudzień 2015 rok)	8
---	---

Materiały źródłowe:

Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r., poz. 149 z późn. zm.)

<http://www.starostwo.jaroslaw.pl/>

<http://www.stat.gov.pl/>

<http://www.stat.gov.pl/bdl/>

<http://www.pup.jaroslaw.pl/>

<https://barometrzwodow.pl/>

mz.praca.gov.pl

Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01 – (2014, 2015)

Sprawozdanie MPiPS-01 Monitoring – za 2014 rok

Załącznik 1 do sprawozdania MPiPS-01 – za I, II, III i IV kwartał 2015 roku

Załącznik 2 do sprawozdania MPiPS-01 – za I i II półrocze 2015 i 2015 roku

Załącznik 3 do sprawozdania MPiPS-01 – za I i II półrocze 2015 i 2015 roku

Załącznik 6 do sprawozdania MPiPS-01 – za lata 2007-2014

„Barometr zawodów”, opracowanie WUP Rzeszów na zlecenie MPiPS, 2016 rok

„Badanie określające zapotrzebowanie na zawody na jarosławskim rynku pracy” na zlecenie PUP

Jarosław, realizator BIOSTAT, 2015 rok